

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
17. SJEDNICE PREDSTAVNIČKOG DOMA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BOSNE I HERCEGOVINE,
održane 07.08.2003. godine s početkom rada u 10:10 sati

PREDSJEDAVALAČI
ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

... poštovani gosti, otvaram 17. sjednicu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

/INTONIRANJE HIMNE/

Dame i gospodo poslanici, poštovani gosti, sve vas pozdravljam. Pozdravljam, naravno, članove Vijeća ministara BiH, koji su prisutni današnjoj sjednici, predstavnike međunarodnih organizacija i ambasada, koji su, također, prisutni današnjoj sjednici.

Konstatujem da 17. sjednici Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, u ovom trenutku prisustvuje od 41-jednog 35 poslanika, tako da Predstavnički dom ima uvjete za punovažan rad i odlučivanje.

Današnjoj sjednici nisu prisutni gospoda: Hasan Muratović, koji se nalazi na službenom putu u Maleziji, gospodin Abdulah Nakaš, čiji dolazak očekujemo. On je najavio dolazak na današnju sjednicu sa malim kašnjenjem zbog obaveza na poslu, kojeg profesionalno obavlja. Gospođa Hadžiahmetović, koja je najavila odsustvo i pravdala izostanak sa današnje sjednice, gospodin Mišić Nenad, koji je pravdao odsustvo sa današnje sjednice. Gospodin Gligorić Tihomir, koji je pravdao izostanak sa današnje sjednice i najavio mogućnost dolaska u toku njenog rada i gospodin Jusufović Munib, koji je, također, pravdao odsustvo sa današnje sjednice.

Dakle, u sali, prema izvještaju Stručne službe su zapravo 34 poslanika, a ne 35. Dakle, ja se izvinjavam, evo, upozoren sam da načinim ispravku onog što sam rekao. U salu, na sjednicu, evo, upravo ulazi i predsjedavajući Vijeća ministara gospodin Adnan Terzić i ja ga u ime Predsjedničkog doma Parlamentarne skupštine BiH pozdravljam.

Dame i gospodo poslanici, vi ste u pozivu za današnju sjednicu dobili prijedlog dnevnog reda. Međutim, kako je to, već i praksa postala u radu Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, sa željom da se zakoni što brže stave na dnevni red, u međuvremenu je pristiglo nekoliko zakonskih akata, od momenta kada vam je odaslan poziv za današnju sjednicu do momenta održavanja sjednice. To su tri iz Vijeća ministara i jedan od poslanika Filipa Andrića, sa zahtjevima da se razmatraju po hitnom postupku.

Dakle, za dva zakonska prijedloga postoji zahtjev da se razmatraju po članu 105. a za dva da se razmatraju po članu 104. Poslovnika ovog doma.

Naša je stalna praksa do sada bila, a biće i ubuduće, da se uoči sjednice Doma dan ranije, održi sjednica Kolegija u proširenom sastavu, kako bi se konačno dogovorili i usaglasili o prijedlogu dnevnog reda sjednice Doma. Tako je bilo i ovaj put. Mi smo jučer u popodnevnom satima imali sjednicu Kolegija u proširenom sastavu. Na sjednici smo, između ostalog, razmatrali pitanje dopune već ranije predloženog dnevnog reda, uvrštavanjem ovih zahtjeva Vijeća ministara i poslanika Andrića za razmatranje predloženih zakona po hitnom postupku.

Na Proširenom kolegiju postignuta je saglasnost da se u dnevni red uvrste još četiri tačke dnevnog reda a to su:

1. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o komunikacijama po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika,
2. Zahtjev poslanika Filipa Andrića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama BiH, po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika,
3. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH, po hitnom postupku, u skladu sa članom 104. našeg poslovnika,
4. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o vazduhoplovstvu BiH, po hitnom postupku, u skladu sa članom 104. Poslovnika.

Pored ovih tačaka, Kolegij doma, dakle, zamjenici i predsjedavajući gospoda Špirić, Raguž i ja, predlažemo da se u dnevni red uvrsti i o tome ćemo glasati posebno izdavanje saglasnosti za ratifikaciju Konvencije o priznavanju kvalifikacija, koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji.

Vi ste na klupe dobili novi prijedlog dnevnog reda, dakle, ovaj koji je usglašen na Proširenom kolegiju. Čuli ste i prijedlog Kolegija za uvrštavanje ove konvencije i, dame i gospodo poslanici, ja otvaram raspravu o prijedlogu dnevnog reda. Izvolite. Gospodin Zlatko Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Dame i gospodo, cijenjene kolege i kolegice poslanici, uvaženi članovi Vijeća ministara,

Sasvim prirodno da se dnevni red dograđuje do zadnjeg trenutka i neke stvari se promijenile u odnosu na Prošireni kolegij, ali ja bih ovom prilikom htio da zamolim i predložim izjašnjavanje o dvije tačke.

Naime, da vas podsjetim, 27. juna o.g. na tadašnjoj sjednici ovog doma, ja sam u skladu sa članom 121. Poslovnika, kojim Predstavnički dom utvrđuje političke smjernice, koje treba provoditi Predsjedništvo, Vijeće ministara i druge institucije, predložio rezoluciju o privremenom obustavljanju ličnih dohodaka izabranih dužnosnika u izvršnoj

i zakonodavnoj vlasti i poništavanju ranijih odluka, koje su suprotne Zakonu o izvršenju Budžeta institucija BiH za 2003. godinu.

Na prijedog predsjedavajućeg, ovaj dom je usvojio zaključak da ta rezolucija ne ide tada na dnevni red zasjedanja, nego da se uputi na odgovarajuće komisije.

Podsjećam da je od tada prošlo 40 dana. Na neki način, ovomuga je četeresnica u odnosu na ono predloženo da se zaustavi nešto što je kasnije eskaliralo još više.

Nažalost, ja do danas nisam bio pozvan ni na jednu komisiju. Jutros sam saznao da je to otišlo na Administrativnu komisiju i, evidentno je da se sa ovom rezolucijom sada administrativno manipuliše. Ako time dodamo činjenicu da u prethodnih 40 dana su stvari eskalirale još dalje, onda bih ja gospodine predsjedavajući zamolio ili da se ovo danas stavi na dnevni red, ako komisija se nije do sada očitovala, imala je 40 dana vremena da se očituje ili da mi se da odgovarajuće obrazloženje, koje bi nas ubijedilo da treba učiniti drugačije, tim više što je jasno kao dan da ova rezolucija je jasna, u potpunosti. Ona govori o stvarima o kojima se u javnosti nepotrebno vodi četrdeset dana rasprava nepotrebno sa stanovišta ovog doma, jer ovaj dom se u javnosti predstavlja kao jedna granziva institucija, kojoj je samo bitno da njeni izabrani zastupnici i poslanici imaju što veće plate, to nama ne treba i to nije tako, kad je čitav Dom u pitnju. Ja bih zato zamolio, dakle,

1. Gospodine predsjedavajući da ovo stavite danas u dnevni red, da se o ovome očitujemo i da skinemo farsu s dnevnog reda, to je jedno,

2. Izvinjavam se, što ću citirati zapisnik koji ćemo usvojiti na narednoj, pod narednoj, ali moram ga citirati, jer on nije sporan kao uvod u moje intervenisanje na dnevni red, jer se sada raspravlja o dnevnom redu, prije prelaska na dnevni red.

Naime, u zapisniku sa 15. sjednice proširenog, pod tačkom 24. se zaključilo povodom informacije Vijeća ministara u vezi sa koridorom 5C. Pod tačkom 2. je zaključeno da Dom konstatuje da izgradnja koridora 5C od izuzetnog značaja za BiH i zahtijeva od Vijeća ministara da Parlament redovno, podvlačim, redovno bude informiran o aktivnostima na ovom projektu.

Ja smatram da su se više nego stekli uslovi da se danas informišemo, u skladu sa ovim zaključkom, o onom što se dešava na tom planu.

Da je to tako potvrđuje i zahtjev gospodina Andrića da se uvrsti ovo pod tačkom 4.

Međutim, zašto ovo govorim? Hoću da budem precizan, nije uobičajeno da predsjedavajući Vijeća ministara preko medija komunicira sa direktornom Svjetske banke, a da Parlament o tome ne bude informiran.

Naime, iz medija smo mogli da saznamo da je Svjetska banka ponudila finansiranje studije izvodljivosti za projekat 5C, iz medija smo to saznali. Ja zato tražim

da se na današnjoj sjednici uvrsti informacija o kojoj će nas predsjedavajući Vijeća ministara informisati o tome šta se dešava sa studijom izvodljivosti sa tačke gledišta koja je prisutna danas u medijima. Da vas podsjetim, da javnost zna o čemu pričam. Svjetska banka je ponudila državi BiH da finansira studiju izvodljivosti u kojoj bi po međunarodnim standardima država BiH bila vlasnik te studije izvodljivosti, država vodila čitav proces i država bi bila ta koja bi bila vlasnik studije izvodljivosti, koja treba da da odgovor na pitanje kada, kako, zašto i pod kojim uslovima se treba raditi. Sasvim prirodno da postoji mogućnost i da to neko drugi radi, ali je evidentno da o onome što smo prošli put razgovarali da je ostavljeno partneru bosansko-malezijskom da isfinansira i uradi tu studiju, što je dobro da mi nemamo pare za studiju. Svjetska banka je ponudila to, predsjedavajući Vijeća ministara je to odbio preko novina. Ja odgovorno tvrdim da ni u jednoj zemlji na svijetu predsjednik Vijeća ministara ne može preko medija to da uradi a da ne izvijesti parlament svoje zemlje. I, ja zato tražim da danas uvrstimo tu informaciju, da nam se predsjedavajući Vijeća ministara očituje i da nam kaže o čemu se radi. Odegovorno tvrdim da se ide u pogrešnom pravcu i da se na taj način čitav projekat dovodi u pitanje i, zato, gospodine predsjedavajući vas molim da o ovome, kao ozbiljni ljudi danas razgovaramo, jer bojim se da se na ovaj način stvari vode u krivom smjeru, koji će rezultirati time da propadne svaki pokušaj da se na jedan normalan način pristupi izradi projekta koridor 5C i da kao rezultat svega imamo samo novi haos među nama, a to nam ne treba.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem.

Zamolio bih kolege poslanike da se drže vremena za diskusiju u povodu prijedloga dnevnog reda. Ja ni ovog puta, naravno, kao ni do sada nisam želio da prekidam zastupnike koji su izašli izvan tog okvira i ako sam imao priliku da budem okvalificiran i kako ne treba, ali, evo, ja vas molim da se držite ova tri minuta. Ovi će, naravno, prijedlozi biti stavljeni na glasanje. Samo gospodine Lagumdžija jedna kratka intervencija. Meni je žao što ja moram intervenirati, nije na prijedlog predsjedavajućeg Doma uputio rezoluciju komisiji, nego bilo bi korektnije da je kazano u skladu sa Poslovníkom, Dom je odlučio da se rezolucija dostavi komisiji, a ja ću dati pojašnjenja detaljna kasnije, kada se budem osvrtao na sve ove prijedloge koji su izneseni.

Dame i gospodo poslanici poslanici, izvolite dalje, ko želi da učestvuje u raspravi o dnevnom redu. Gospodin Miloš Jovanović. Izvolite.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo,

Bez obzira što je Prošireni kolegij usaglasio se, da kažem, ubacio u dnevni red dodatne tačke dnevnog reda, mislim da mi ne treba da dozvolimo da ponižavamo sami sebe. Kako možete očekivati sad od poslanika da vode raspravu o bilo kom ovom predloženom dnevnom redu, znači konkretno, od ove dodatne tačke dnevnog reda, kad, u principu, nemaju kod sebe ni materijale. Tako da ja, stvarno, ako je to hitno ovog puta, da kažem, mogu i oprostiti i glasti, ali, vjerujte da ubuduće nikad neću glasti za nešto što se

dotatno stavlja u dnevni red, a da poslanici nemaju te materijale pred sobom. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Jovanoviću. Ko dalje želi da učestvuje u raspravi povodom, predsjedavajući Vijeća ministara gospodin Terzić traži riječ. Izvolite.

ADNAN TERZIĆ

Hvala gospodine predsjedavajući, dame i gospodo zastupnici,
Mislim da je dobro da po ovom pitanju, koje je otvorio gospodin Jovanović, kažem stav Vijeća ministara. Mi smo, slušajući diskusije, koje ste vi imali u posljednjih par mjeseci, kada se raspravljalo o zakonima po hitnom postupku, po članu 105. smatrajući da time gubite svoje osnovno pravo da raspravljate o zakonskom propisu i da ga popravljate itd. Vijeće ministara je donijelo odluku da ni jedan zakonski propis ubuduće nećemo slati po hitnoj proceduri, po članu 105. Opredijelili smo se za ovu skraćenu proceduru, po članu 104. zbog toga što ona omogućuje svakom poslaniku da napravi intervenciju u zakonu, ali, ipak, smanjuje rokove. Mislim da ova država nije u poziciji da raspravljamo zakonske propise po normalnoj proceduri, koja podrazumijeva tri do četiri mjeseca rasprave. Ja bih molio da i vi, kao što smo mi vas shvatili da i vi shvatite Vijeće ministara i da prihvatite ovaj način razmatranja zakonskih propisa po skraćenoj proceduri, ponovo podvlačim, osnovni motiv je, zato što, ipak, nemamo toliko vremena da kompletnu, normalnu proceduru provedemo. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajućem Vijeća ministara. Ko dalje želi da učestvuje u raspravi o dnevnom redu? Ja koliko vidim, niko se ne javlja.

Dame i gospodo poslanici, zaključujem raspravu o dnevnom redu. Prije nego što predemo na izjašnjanje, kratak, dakle, komentar prijedloga. Zapravo, nužan komentar, kojeg ja moram kao predsjedavajući iznijeti i dati odgovore na neka pitanja.

Dakle, Kolegij je predložio da se uvrsti kao 11. tačka dnevnog reda, davanje saglasnosti za ratifikaciju Konvencije o priznavanju kvalifikacija, koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji i to je, dakle, prijedlog Kolegija.

Gospodin Lagumdžija je predložio da se u dnevni red uvrsti rezolucija, koju je on predložio na pretprošnoj sjednici ovog doma, samo da javnost, dakle, zna i vi kolege i kolegice poslanici. Kolegij Predstavničkog doma je odmah narednih dana, postupajući u okviru svojih poslovnčkih i ustavnih ovlašćenja imao na dnevnom redu i to pitanje i tu rezoluciju u skladu sa Poslovníkom, a prema odluci ovog doma uputio prema nadležnoj komisiji. Dakle, u Kolegiju nije bilo nikakvog zadržavanja. Kolegij je svoj dio posla uradio i rezoluciju sa zahtjevom Doma, dostavio nadležnoj komisiji, a to je po našem poslovniku Administrativna komisija ovog doma.

Ja bih volio kada bih čuo nekoga iz rukovodstva Administrativne komisije, vezano za ovo pitanje. Ovdje, do duše, nema predsjedavajućeg Komisije, on je odustan danas, ali da li želi neko od zamjenika. Dobro, da li želi neko od zamjenika da objasni, zamjenika predsjedavajućeg Komisije. Šta je sa rezolucijom? Ne javlja se niko za riječ? Dakle, rezolucija nije bila na Administrativnoj komisiji, nije razmatrana na Administrativnoj komisiji, to je informacija, a neka Administrativna komisija objasni zašto. U svakom slučaju, gospodin Lagumdžija traži da se i, bez obzira što Komisija nije dala svoje izjašnjenje o rezoluciji, glasa o njegovom prijedlogu o uvrštavanju rezolucije u današnji dnevni red današnje sjednice i, ja ću taj prijedlog staviti na glasanje Domu. Vi ste htjeli nešto kazati gospodine Lagumdžija. Naravno, izvolite, gospodin Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući,

Ja sam predložio da ili se to danas uvrsti ili da se da neko obrazloženje o čemu se radi da se obavežemo da to uradimo u razumnom roku. Ja, zaista, ne želim da se mi dovodimo svi zajedno u situaciju da ovdje derogiramo vlastitu odluku ili još sramnije bi bilo po ovaj parlament da odbijemo da se uvrsti ova rezolucija. Zato bi ja vas zamolio gospodine predsjedavajući da vi kao Kolegij se konsultujete pa da nam predložite nešto ili, da se danas o tome raspravlja da se ne preglasavamo ili da se obaveže zaključkom Doma da do sljedeće sjednice Komisija mora to uraditi i da ćemo na sljedećoj sjednici raspravljati, neovisno o tome da li Komisija uradi. Dakle, nemojte da pravimo politikantsku farsu od svega toga. Ja vam još jednom predlažem to, a, inače, mislim da nije u redu da kod ovakvih slučajeva ostajemo uskraćeni za odgovor. Ja još jednom predsjedavajućem Vijeća ministara kažem. Tražio sam od vas informaciju. Niste se očitovali po mom prijedlogu. Vi ćete kad-tad morati odgovoriti na pitanja koja sam postavio.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas, mi smo zaključili raspravu o dnevnom redu. Gospodine Lagumdžija, vi ste izašli da date poslovničku intervenciju i onda ste na tu intervenciju dodali nešto što sad izaziva dodatnu raspravu, zbog čega ja sada moram dati riječ predsjedavajućem Vijeća ministara. Ja vas molim, pridržavajte se Poslovnika. Dajte ljudi, doći ćemo do svih tačaka oko kojih ćemo diskutovati, ali kada je dnevni red u pitanju, da to privodimo što je moguće prije kraju, da budemo racionalni molim vas. Gospodine Terziću izvolite.

ADMAN TERZIĆ

Pa, evo, izgleda nastavlja se stara praksa. Zastupnik Lagumdžija, na početku zasjedanja, dok su kamere upaljene traži informacija na red, kamere odu, nema ni zastupnika Lagumdžije. Ovo je već četvrti put da se to dešava. Moram priznati da nisam shvatio da je pitanje postavljeno meni, jer da sam shvatio da je pitanje postavljeno meni, ja bih vrlo rado odgovorio na to pitanje. Ja koliko sam shvatio zastupnik Lagumdžija je tražio od predsjedavajućeg Doma da to uvrstiu dnevni red. Ali, evo, već kad sam izašao, moram vam priznati da, osim što čitate novine, postoji korenspodencija između

predsjedavajućeg Vijeća ministara i svih tih institucija o kojima vi govorite i u jednoj normalnoj korenspodenciji dobio sam pismo od Svjetske banke i odgovorio u normalnoj korenspodenciji na to pismo i tek sam se onda pojavio u medijima. Svjetska banka ne daje BiH da uradi fizibiliti studiju. Svjetska banka daje kredit BiH da bi uradila fizibiliti studiju, to su dva izuzetno različita pojma. Vijeće ministara je prihvatilo ideju a sa formom Bosmal pokušamo doći do realizacije koridora 5C, na način da u sljedeća četiri mjeseca, oni obezbijede 300 miliona eura, iz kojih bi se isfinansirala kompletna projektna dokumentacija, uključujući u prvom redu fizibiliti studiju, pa onda izvedbeni projekat i obezbijedila sredstva za otkup zemljišta. Znači, Vijeće u ovom momentu i ja sam to obavijestio Svjetsku banku pismeno, nije u mogućnosti da pregovara sa Svjetskom bankom oko toga, hoćemo li danas uzeti taj kredit, jer smo već prihvatili rok od četiri mjeseca da Bosmal donese sredstva iz kojih bi se isfinansirala fizibiliti studija. Znači, nije predsjedavajući Vijeća ministara odbio, prvo nije tačno da se radi o sredstvima koje daje Svjetska banka, nego o kreditu koji bi dala Svjetska banka, a zanimljivo je u svemu tome, da poslije oduke Vijeća ministara da prihvatimo ideju Bosmala i da krenemo tek sesetnaest dana dolazi ponuda Svjetske banke, evo mi bismo vam ponudili kreditna sredstva da uradite fizibiliti studiju. Ali, nije nikakav problem da poslasticima i dostavim i pismo Svjetske banke i moj odgovor na pismo Svjetske banke i ne samo Svjetske banke, nego svega onoga što se dešava, ali gospodin Lagumdžija vrlo dobro zna kolika je korenspodencija između predsjedavajućeg Vijeća ministara i međunarodnih institucija. Nije nikakav problem da svaki papirić dobijete, kao informaciju na svoje klupe.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajućem Vijeća ministara. Nećemo gospodine Lagumdžija voditi raspravu. Glasat ćemo o vašem prijedlogu da se to danas uvrsti kao tačka dnevnog reda. Imat ćete priliku da o tome govorite, ukoliko to usvojimo kao tačku dnevnog reda ovdje. Gospodine Lagumdžija, ja nisam vaš poštar ja sam predsjedavajući Predstavničkog doma i poštarskim poslom, ako Bog da ne mislim se baviti, a posebno najmanje mislim biti vaš poštar. Izvolite gospodine Lagumdžija za govornicu pa kažite šta ima, kao da znate da ste mimo Poslovnika isprovocirali ovu raspravu. Izvolite odgovorite, imate minut odgovorite, da date odgovor za repliku.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Ovo što je gospodin predsjedavajući rekao, ne mogu navesti šta sve nije tačno, ali ovo što sam rekao puno toga nije tačno. I, sve i da su tačne neke stvari, koje ste naveli, a ima i tačnih stvari, očigledno da je potrebno da ovaj dom informišete o stvarima koje ste sada spominjali. Postavlja se pitanje. Zašto niste odgovorili na ponudu koja vam je dala Svjetska banka da država bude vlasnik projektna dokumentacije, na osnovu koje će se sve dalje raditi, nego ste prene... ponudu koju ni jedna država na svijetu ne bi odbila. Ne radi se gospodine Terziću o kreditu klasičnom, nego se radi o IDA kreditu sa deset godina periodu, 0,% kamata, 35 godina rokom otplate, a Bosmal nam nudi, a gospodine Terziću Bosmal nam, također, nudi nešto što će biti njegovo vlasništvo, ali nam to nudi pod komercijalnim uslovima i sve ovo što vi i ja sada govorimo je, očigledno dovoljan razloga da Parlament o tome zna malo više, a za vašu informaciju, ja, nažalost, ne znam

kako ste vi sve korenspondenciju imali sa Svjetskom bankom, a to pravo da vam kažem, nije normalno, kao što nije normalno da vi govorite stvari koje nisu tačne iza ove govornice. Kad bi bila tačka dnevnog reda eksplicitno bih vam naveo po manetogramu šta ste govorili, a da nije tačno.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Glasat ćemo o vašem prijedlogu gospodine Lagumdžija. Molim vas lijepo, prelazimo na izjašnjavanje. Pitam poslanike ko je zato da se kao 11. tačka dnevnog reda uvaži prijedlog Kolegija ovog doma i uvrsti davanje saglasnosti za ratifikaicju Konvencije o priznavanju kvalifikacija koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji?

Ko je za?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Konstatujem da je Dom jednoglasno dopunio dnevni red današnje sjednice sa 11. tačkom, koja se odnosi na davanje saglasnosti na ovaj dokument.

Izlazeći drugi put za govornicu, gospodin Lagumdžija je pojasnio suštinu svog prijedoga, vezano za rezoluciju i iznio je, dakle, prijedlog da ovaj dom obaveže Administrativnu komisiju, da najkasnije do iduće sjednice, to je jedna od alternativa koju ste vi iznijeli, uradi svoj dio posla i obavijesti Dom o svom stavu. Ja odmah da kažem, da osobno smatram da nema opravdanja nikakvog što Administrativna komisija do danas to nije uradila. To je, dakle, moje mišljenje, ali, eto, to nije toliko ni važno i ja predlažem da se izjasnimo o ovom prijedlogu. Dakle, da donesemo zaključak, da obavežemo Administrativnu komisiju da do iduće sjednice Doma zauzme konačno svoj stav i u pisanoj formi obavijesti ovaj dom povodom rezolucije, koju je podnio jedan od poslanika ovog doma.

Ko je za ovaj prijedlog? Hvala vam lijepo.

Ko je protiv tog prijedloga?

Ima li uzdržanih?

Dakle, konstatujem da je Dom jednoglasno, izvinjavam se, većinom glasova, sa 3 uzdržana glasa, donio zaključak, kojim je obavezao Administrativnu komisiju ovog doma da do iduće sjednice dostavi svoj stav i izjašnjenje, u vezi rezolucije, koju je podnio poslanik Zlatko Lagumdžija, a koju je Komisiji uputio Kolegij ovog doma, na osnovu odluke samog Doma i prelazimo na posljednji prijedlog kojeg smo mogli čuti danas u raspravi, a to je:

Prijedlog gospodina Lagumdžije da se kao posebna tačka dnevnog reda današnje sjednice uvrsti informacija Vijeća ministara o aktivnostima, vezanim za koridor 5C.

Ko je za taj prijedlog? Jeste li izbrojali glasove? Hvala vam lijepo.
 Ko je protiv tog prijedloga? Jeste li izbrojali glasove?
 Ima li uzdržanih? Jeste li izbrojali uzdržane? Hvala lijepo. Dajte mi rezultate.

Dakle, 34 su prisutna – 15 je glasalo za – protiv je glasalo 9 – 8 je bilo suzdržanih.
 Dakle, postoji ova opća parlamentarna većina. Idemo po entitetima.

Ko je iz Federacije za? Jeste li izbrojali?
 Ko je iz RS za?

Dakle, ovako, iz Federacije BiH 9 je bilo za – iz RS je bilo 6 za. Dakle, nije usvojen prijedlog za uvrštavanje u dnevni red, ide na usaglašavanje. Da nemam savjetnika gospodine Lagumdžija, vjerujte da bih vas uzeo za savjetnika za Poslovnik isključivo, ali imam iskusnog pravnika znate, tako da nema potrebe, okasnili ste je li.

Kratko usaglašavanje Kolegija pa ćemo dalje. Naravno, ja nisam saglasan da ovo ide u dnevni red, da čujem vas.

NIKOLA ŠPIRIĆ
 Ja jesam.

MARTIN RAGUŽ

Ali, mi imamo zaključak ovog doma da trebamo biti redovito informirani, ja želi da se, kao član Kolegija da se zaključak poštuje, kao čovjek koji vodi Kolegij, sudjeluje u radu Kolegija. Na prošlom sastanku Doma smo to zaključili, ne želim ponovo da zaključujem nešto što je zaključak ovog doma.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Tačno je da je to zaključak i mi smo na prošloj sjednici i informirani o tome. Prošli put smo i raspravljali na tu temu, odnosno na jednoj od dvije protekle sjednice. Nećemo valjda na svakoj sjednici i zato sam ja protiv toga, nego kažem, ne mora to biti na svakoj sjednici, i potpuno je to u redu, ali, evo mi se nismo usaglasili i mi idemo sada na provođenje procedure.

Pitam poslanike iz Federacije ko je protiv ovog prijedloga?

Ko je protiv? Hvala vam lijepo.
 Pitam poslanike iz RS ko je protiv ovog prijedloga? Hvala.
 Dajte mi rezultate.

Nakon izjašnjavanja nakon usaglašavanja, konstatujem da je protiv iz Federacije bilo 9 – što nisu dvije trećine. Iz RS je protiv bio jedan, što, također, nisu dvije trećine i konstatujem da je prijedlog gospodina Lagumdžije prošao, odnosno uvršten je u dnevni red kao 12. tačka dnevnog reda informacija Vijeća ministara o aktivnostima, vezanim za

koridor 5C i to je ta procedura, na koju smo potrošili više energije, nego što je to potrebno da bismo došli do ovog što imamo.

Dame i gospodo poslanici, ja proglašavam dnevni red današnje sjednice kako slijedi:

1. Zapisnik sa 15. i 16. sjednice Predstavničkog doma
2. Poslanička pitanja i odgovori,
3. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o komunikacijama po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika,
4. Zahtjev poslanika Filipa Andrića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama zakona o koncesijama BiH po hitnom postupku, u skladu sa članom 105. Poslovnika,
5. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH, po hitnom postupku, u skladu sa članom 104. Poslovnika,
6. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o vazduhoplovstvu BiH, po hitnom postupku, u skladu sa članom 104. Poslovnika,
7. Razmatranje prijedloga dokumenta Sigurnosna politika BiH,
8. Nacrt izvještaja Evaulacije o BiH sekretarijata GREKO-a,
9. Mjere za osiguranje samoodrživog razvoja Ureda za reviziju finansijskog poslovanja institucija BiH, po zaključku Doma, usvojenom na 12. sjednici od 22.04.2003. godine,
10. Informacija Izborne komisije BiH o radu općinskih izbornih komisija i centara za registraciju birača,
11. Davanje saglasnosti za ratifikaciju Konvencije o priznavanju kvalifikacija koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji,
12. Informacija Vijeća ministara o aktivnostima na izgradnji koridora 5C.

Ovo je, dakle, dnevni red. Mi prelazimo na prvu tačku dnevnog reda.

Ad.1. Zapisnici sa 15. i 16. sjednice Predstavničkog doma

Zapisnike ste dobili blagovremeno. Otvaram raspravu. Ko želi da govori o zapisnicima? Gospođa Ruža Sopta.

RUŽA SOPTA

Poštovano predsjedništvo, kolege ministri, zastupnici i cijenjeni ministri,

U točki 18. 15. sjednice ovog doma, predložen je zaključak da Komisija za ljudska prava, imigraciju, izbjeglice i azil, da na temelju strategije svojih zaključaka i rasprave na sjednici pripreme prijedlog zaključaka, ja bih tu dodala, koji će postati sastavni dio strategije, nakon što ih usvoji ovaj dom. Jer, vrlo je važno da postaju sastavni dio strategije.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospoži Ruži. Da li se još neko javlja povodom zapisnika? Mislim da je ovaj prijedlog gospođe Sopta, zapravo, u duhu onoga što smo mi zaključili na savoj sjednici, jer ne bi imalo ni svrhe da naša komisija, a nakon toga i Dom, kada se, ja sa nadam na idućoj sjednici očituje o tome da to bude tek tako, da to ne bude sastavni dio onoga što je strategija. Prema tome, mislim da možemo ovu primjedbu usvojiti.

Pelazimo na izjašnjavanje po zapisnicima.

Pitam vas ko je zato da se usvoji zapisnik sa 15. sjednice?

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Konstatujem da smo jednoglasno usvojili Zapisnik sa 15. sjednice. Prelazimo na izjašnjavanje po zapisniku sa 16. sjednice.

Ko je zato da se usvoji taj zapisnik? Hvala vam lijpo.

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Konstatujem da smo jednoglasno usvojili i Zapisnik sa 16. sjednice. Prelazimo na 2. tačku dnevnog reda.

Ad.2. Poslanička pitanja i odgovori

Kao što znate, sa 16. sjednice smo skinuli ovu tačku dnevnog reda. U međuvremenu stigao je poveliki broj odgovora na vaša pitanja. Znači, odgovore su dobili poslanici: Muhamed Moranjkić, na pitanja postavljena na 10., 11. i 13. sjednici. Ima li komentara gospodin Moranjkić? Ima. Izvolite. Komentar samo na odgovore gospodine Moranjkiću.

MUHAMED MORANJKIĆ

Razumio sam, pitanje će ići poslije. Ja sam u suštini dobio tri odgovora na tri pitanja i bolje da nisam, jer ovo što sam ja dobio, ovo je stvarno ponižavajuće za poslanika, stidim se što sam poslanik u ovom parlamentu viza-vi odgovora.

Treći odgovor, posebno je lakrdija. Molim vas, pogledajte, 23 strane, dva puta mi se profaksava i treći put mi se šalje kao materijal. U te 23 strane samo na stranici i po malo se dotiče problematika pitanja, a dvadest strana, ama nema nikakve veze ljudi, neko je uzeo iz rafe nekakav materijal i gurnuo kao poslaničko pitanje. Ma ne mogu, gospodine predsjedavajući, ovo je mimo svih, ne znam čega da kažem, mimo svih normi. Ozbiljno tražim od ovog parlamenta da se postavi pitanje problematike odgovaranja na poslanička pitanja. Ovo je izigravanje sa ovm parlamentom, ovo je izigravanje sa poslanicima, i bolje, ako će ovako da se nastavi da ne postavljamo, da ukinemo ovu tačku dnevnog reda. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Mirsad Ćeman je dobio odgovor na tri pitanja, postavljena na 12. i na jedno postavljeno na 15. sjednici. Ima li komentara gospodine Ćemane? Gospodin Ćeman nema komentara.

Gospodin Filip Andrić je dobio odgovor na pitanje postavljeno na 11. sjednici. Ima li komentara? Nemate komentara.

Gospodin Nikola Špirić je dobio odgovor na pitanja postavljena na 13. sjednici. Ima li komentara Nikola?

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nisam zadovoljan. Nemam komentara.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pa to je već komentar ako niste zadovoljni. Ali, u redu, dakle, imate komentar niste zadovoljni. Gospodin Tihomir Gligorić nije prisutan, njega ćemo pitati idući puta.

Gospodin Kragulj je dobio odgovor na pitanje, postavljeno na 13. sjednici. Imate li komentar gospodine Kragulj? Nemate komentara.

Gospodin Petar Kunić je dobio odgovor na pitanje postavljeno na 15. sjednici. Ima li komentara? Ima komentar gospodin Petar Kunić ima riječ. Izvolite.

PETAR KUNIĆ

Uvaženo predsjedništvo, uvažena gospodo poslanici,

Zaista mislim da je neophodno da se da komentar na ove činjenice koje su prezentirane na moje pitanje. Pazite, radi se ovdje o 12 hiljada zahtjeva lica iz Republike Hrvatske, koji su upućeni prema BiH i 6 hiljada lica, po zahtjevima iz RS. Dakle, to su ljudi, koji su ispunili uslove za penziju, ali je ne mogu ostvariti. To je eklatantan primjer kršenja ljudskih prava. Ja bih volio da sam dobio odgovor kad sam postavio ovo pitanje, koliko je predmeta riješeno. Ovdje onaj ko je odgovarao nije riješio ni jedan predmet, odnosno nadležne institucije. Ne možemo se pasivno odnositi ako 18.000 ljudi traži penziju i sad je ne može ostvariti zato što je radilo u Hrvatskoj, odnosno u Bosni i Hercegovini. Prema tome ja bih molio Parlament da zaključi da se od nadležnih službi zahtjeva, svih nadležnih institucija da ozbiljno priđu ovom problemu i da zaista radi se o ugrožavanju temeljnih ljudskih prava. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine Kruniću.

Gospodin Milorad Živković je dobio odgovor na pitanje postavljeno na 15. sjednici. Ima li komentara gospodine Živkoviću? To je dakle isto. To su dakle ti odgovori koje smo dobili.

Dame i gospodo poslanici prelazimo na pod tačku ove tačku pod

b) Postavljanje poslaničkih pitanja

Prvo ćemo dakle krenuti od Kolegija pa ćemo na ovu stranu sada ovamo, pa odozdo prema gore. To je sada neki redosljed, jer prošli put smo išli ovako, da malo mjenjamo jel.

Gospodin Nikola Špirić, zamjenik predsjedavajućeg, a s ove strane ste se javili vi.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, uvažene kolege poslanici, članovi Savjeta ministara, cijenjeni gosti, ja imam dva pitanja, iako pretpostavljam da će sudbina biti slična kao i ostalih pitanja koje sam postavljao.

Vi se sjećate kada je na samom početku, negdje u januaru mjesecu ovaj dom usvajao Budžet institucija Bosne i Hercegovine da je tada bio zaključak ovoga doma da će Vijeće ministara u roku od 90 dana izaći sa rebalansom budžeta, jer smo bili svjesni da budžetski okvir ne zadovoljava sve ono što bi trebale institucije Bosne i Hercegovine da čine u narednom periodu. Nažalost mi se sada nalazimo u avgustu mjesecu i teško je vjerovati da će do 1. septembra Vijeće ministara ako bude radilo na ovakav način izići sa rebalansom budžeta, što otežava aktivnosti i Komisije za finansije i budžet kada su u pitanju revizijski izvještaji. Ja mislim da smo mi načelno koji vodimo politiku budžeta obesmislili ogroman rad i Komisije za finansije i budžet naspram revizorskih izvještaja.

Zato postavljam pitanje zašto Savjet ministara nije ispoštovao rok ovog zaključka ovoga doma? i drugo

Šta će učiniti ovaj Dom ukoliko ni do 1.9.2003. godine ovaj posao ne bude završen?

I drugo poslaničko pitanje.

Mi smo ovih dana svjedoci različitih rekao bih pokušaja mafije i huligana da se obračunavaju sa ljudima u Bosni i Hercegovini. Najnoviji napad na direktora sarajevske pivare gospodina Hilmu Selimovća, napad recimo na vlasnika industrije mesa gospodina Stanića govori da bezbjedonosna situacija nije na onom nivou na kojem treba da bude.

Zato je moje pitanje upućeno ministru za bezbjednost u Bosni i Hercegovini

– Šta će to ministarstvo uraditi da otkrije i sankcioniše djelovnike napada na direktora sarajevske pivare gospodina Hilmu Selimovića, kao i vlasnika industrije mesa Stanić?

Ali, dame i gospodo ovo pitanje ja ne postavljam da bi dobio protokolarni odgovor, nego da bi javnost Bosne i Hercegovine, javnosti Bosne i Hercegovine skrenuo pažnju na nešto što se zove obračun različitih mafijaških krugova, često potpomognut i orkestriranim medijskim asocijacijama. Dakle, ovo jeste ozbiljno pitanje. Mi smo ovom pitanju davali značaj samo kada je bio napad na povratnike. S pravom. Ali, zar oni ljudi koji žive na bilo kojem dijelu područja Bosne i Hercegovine ne zaslužuju da budu zaštićeni bezbjedni i da se ne dešava ono što šalje ružnu poruku bezbjedonosnoj situaciji u Bosni i Hercegovini.

I zato mislim da ovo pitanje zaslužuje posebnu pažnju i poseban odgovor. Ja znam da će biti odgovor da Ministarstvo ne raspolaže sa onim mehanizmima i mjerama u operativnom smislu, ali ja mislim da Ministarstvo mora da izda nalog federalnom ministarstvu da se utvrde one grupe ljudi pojedinaca koji su pokrali ovu državu i koje su spremne na različitim terorističkim akcijama da stvaraju famu straha u Bosni i Hercegovini i da se jednostavno progovori o tim imenima. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Sljedeći sa ove strane gospodin Suljkanović Mehmed.

Samo pitanja dajte. Sve što nije, što je kazano za govornicom, a nije napisano kao da nije kazano jel. Molim vas lijepo, samo prema napisanim poslaničkim pitanjima ćemo postupati.

MEHMED SULJKANOVIĆ

Ja imam tri pitanja od kojih je prvo pitanje vezano za nove hidroproizvodne kapacitete i druge projekte kojim će se preusmeravati voda iz jedne tačke prema drugoj, odnosno vršiti odgovarajuće prevođenje voda.

Pitanje glasi

– Da li realizacija projekta Fatničko polje, odnosno gornji horizonti može prijetiti gubitkom voda u rijekama Bregavi, Buni i Bunici sa katastrofalnim ekološkim posljedicama?

Pored pomenutih rijeka u pitanju je 400 živih vrela na području od Ljubinja, Stoca pa do Blagaja. U pitanju je život ljudi u opštinama Ljubinje, Stolac, Blagaj pa i u dijelu Čapljine. Stručnjaci kažu da je u pitanju i Hutovo blato koji kao jedinstveni ekološki prostor pripada svjetskoj baštini. To bi bilo prvo pitanje.

Drugo pitanje je

– Ko je odgovoran za operativnu realizaciju projekta CIPS i da li je Vijeću ministara, odnosno resornom ministarstvu poznato šta se dešava kada građani žele ostvariti pravo na dobijanje nove lične karte? Radi se o višesatnim čekanjima u redovima, čestim padanjima sistema, potraživanjem nekih dokumenata koji nisu uvijek baš potrebni i

Moje treće pitanje

- Da li je urađen Program rada Vijeća ministara za 2003. godinu? I ako jeste kada će Parlament, Parlamentu odstraniti taj program?

Naime, Predstavnički dom je utvrdio Plan rada za 2003. godinu i u više navrata tražio na uvid Program rada Vijeća ministara kako bi se sinhronizirao rad zakonodavne i izvršne vlasti.

To bi bila ta tri pitanja. Dao sam ovdje i u pisanoj formi.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Naravno. Samo predajte sekretaru ta pisana pitanja.

Gospodin Miloš Jovanović je sljedeći koji se prijavio sa zahtjevom da postavi poslaničko pitanje. Izvolite.

Ovako idemo sada. Brzo ćemo do vas. Nemamo šta pisati, nego kako idemo, dole, pa ću ići prema gore.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo,

- ja bih želio da pitam rukovodstvo Skupštine, ili možda ovu službu koja se bavi obezbjeđenjem ove zgrade da li znaju da se sjednice ovog doma, ili možda sjednice komisija, pa i sastanci klubova poslanika tajno snimaju, za potrebe, eventualno znači za potrebe nekih novina ili novinara, ili eventualno nekih stranih ili domaćih obavještajnih službi, da bi se vjerovatno u nekom momentu kada to zatreba mogle koristiti i zloupotrebiti?

Što sam postavio ovo pitanje? Ja sam predsjedavajući Interparlamentarne unije. Imali smo sastanak u sobi broj 3. na ovom spratu. Nije bilo ni novinara, nije bilo nikakve ove tehnike. Sa te sjednice je sve snimljeno, sve prenešeno kao da je znači neko bio i snimao u detalje. Znači i ono što nije bitno, što su neobavezni razgovori to je prenjeo list, ne znam da li ću ga izreklamirati ili ne, mislim u ružnom kontekstu, znači list Dani. Na sreću taj list i nečitam, nego kada sam došao ovdje u Sarajevo prenjele su mi.

Znači postoje, znači ili se tajno snima ili tajno snima neko od poslanika. Ja vam mogu znači konkretno reći da ne bi želio da navedem ime, ja mislim da sumnjam u jednog poslanika, jer je on tom, u tom tekstu pozitivno navedeno njegova priča. To ću na Komisiji reći koji je, u koga sumnjam, pa neka dokaže da nije.

Ja jednostavno želim da mi se odgovori na to pitanje, inače ja u buduću znači kada budem vodio takve komisije tražiću od Službe znači da se prvo izvrši pretres poslanika koji ulaze na Komisiju i da se izvrši znači pregled da negdje nema nešto prikačeno.

Mislim da stvarno to u krajnjem slučaju nema smisla, a oni koji se bave tom špijunažom, ja znam da gledajući te američke filmove da su dobro plaćeni, a ja ću nastojati stvarno da im to koliko mogu uskratim. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Samo mi dajte pitanje da može Služba da to zaprimi tamo. Eto tako.

Dalje s ove strane ko se javlja za riječ da postavi pitanje? S ove strane, ovamo nema više niko.

Gospodin Sead Avdić. Idemo na ovu stranu.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo poslanici, poštovani gosti, uvaženi članovi Vijeća ministara, ja bih takođe tražio stav Vijeća ministara po zahtjevu Vlade Srbije i Crne Gore o izmještanju granične linije između Bosne i Hercegovine i Srbije i Crne Gore sa osovine Drine na lijevu obalu, posebno kod hidroenergetskih objekata hidroelektrana Zvornik, hidroelektrana Bajna Bašta. Hidropotencijali rijeke Drine sigurno su zajednički i pripadaju Bosni i Hercegovini i Srbiji i Crnoj Gori.

U tom kontekstu posebno je bitna informacija ko i u čije ime eksploatira ova dva hidroenergetska objekta i da li su ova dva hidroenergetska objekta predmet sukcesije bivše SFRJ. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala gospodine Avdiću. Sa ove strane imamo gospodina Moranjkića, a neka se pripremi gospodin Zlatko Lagumdžija.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo kolege poslanici, dame i gospodo, tražim od Vijeća ministara, a ne ovako kao do sada kako mi odgovori, nego da mi ozbiljno odgovori i to pismeno na sljedeće

- Koji su sve sadašnji i bivši zvaničnici u vlastima, bilo izvršnim ili zakonodavnim po saznanju zvaničnih organa države od opština kantona do vrha ove države umješani u kriminal? Protiv koga sprovedeni postupci, protiv koga nisu? Jer čitati današnja sredstva informisanja je stvarno užas u ovoj zemlji.

Uz put tražim protiv koga su podnešene krivične prijave na bilo kom nivou i protiv kojih je lica međunarodna zajednica, uključujući i SAD pokrenula postupke u bilo kom obliku, a posebno kada je u pitanju klasični kriminal, promet droga i ...opojnih sredstava, organizaciju i djelovanje političke mafije, terorizam, pljačku države i naroda,

manipulaciju sa krim, predznakom u privatizaciji i razbojništva svih oblika, uključujući i genocid. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam gospodine Moranjkiću. Gospodin Zlatko Lagumdžija. Neka se pripremi, ko je odozgo sljedeći se javlja? Gospodin Filip Andrić.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Prije nego postavim pitanje gospodine predsjedavajući sugerišem da se, dobronamjerno sugerišem članovi Vijeća ministara i obavijestite predsjedavajućeg da iza njega imam treće pitanje da nastojite nam odgovarati na sjednicama vijeća ovog doma u skladu sa članom 125. Poslovnika na sva ona pitanja na koja možete odmah dati odgovor da ne dolazimo u situaciju u kojoj je došao gospodin Moranjkić, da nam se administrativnim putem na naša pitanja odgovara nebulozno.

Zato bih zamolio da zaista, još do sada u ovom sazivu se nije desilo da ste i jednom odgovorili na pitanja u skladu sa članom 125. Mislim da bi ta praksa gospodine Džaferoviću dobra bila da se ustroji makar dok vi sljedeći put dođete na red za predsjedavajućeg.

Moje prvo pitanje glasi

- Zašto Vijeće ministara toleriše kašnjenje uvođenja PDV-a koje je najavljeno u nekim medijima? I u tom svijetlu

– koji je operativni plan i program sa vremenskim rokovima i nosiocima aktivnosti na uvođenju PDV-a najkasnije za godinu i po dana od danas, kako je prolongirani rok glasio?

- I ko je ovlastio iz Vijeća ministara, ukoliko jeste, predsjednike međunarodne zajednice da javnost informiše o kašnjenju PDV uvođenja za 1.1.2006., što znači da reforme čekaju 4 godine i ko je od domaćih institucija odgovoran za ovo kašnjenje? To je prvo pitanje.

Drugo pitanje

- Šta radi Vijeće ministara na zaštiti domaćih proizvođača mesa i ko je odgovoran za najavljeni uvoz 9.000 tona mesa kojim su se prerađivači doveli u priligovani položaj na štetu proizvođača, odnosno umjesto da se teret prebacuje sa proizvođača na prerađivače, da li Vijeće ministara ima u planu neke mjere koje bi se podržale odgovarajućoj subvencijom u saradnji sa entitetskim ministarstvima kako bi se i jedni i drugi doveli u položaj koji je potreban ovoj zemlji, jer najava, jer najava uvođenja 9.000 tona mesa za prerađivače znači novi namet na trgovinski deficit koji je povećan za 30% u odnosu na isti period prošle godine?

I treće pitanje

Zamolio bi nekoga u ime Vijeća ministara, ovo je pitanje upućeno lično predsjedavajućem Vijeća ministara i volio bih da on danas u toku sjednice do kraja ovoga

da mu se ovo prenese, da mu njegovi saradnici prenesu i da eventualno ovdje dođe i da odgovori na ovo pitanje. Ja da sam na njegovom mjestu odgovorio bih

- Šta predsjedavajući VIjeća ministara lično zna i da li je išta poduzeo da se upozna i da nešto učini po pitanju terorističkih napada koji su se desili u Sarajevu u zadnja u zadnjih 48 sati o čemu je gospodin Špirić govorio?

Da li je predsjedavajući Vijeća ministara o tome informisan i šta zna i šta misli uraditi na raskrinkravanju i sankcionisanju organizovanog kriminala koji ima političke i medijske pokrovitelje nad terorističkim aktima u kojima su za sada stradali obitelj Stanić i Selimović?

I time se pridružujem pitanju gospodina Špirića na jedan drugi način, predsjedavajući VIjeća ministara u glavnom gradu kada se tako nešto desi u situaciji kada zadanji kriminalci, vi danas možete da vidite da izlaze iz suda netaknuti nakon što su u bjekstvu bili mjesecima i kada se poruka daje vrlo jasno ovom gradu da ovdje ne da nema policijske države, nego policija nije u stanju da radi svoj posao, a pojedini ljudi iz ovog parlamenta napadaju čelnike policijskih struktura koji pokušavaju da rade svoj posao i time direktno štite kriminalce najcrnje u ovoj zemlji koji, evo kao što vidite ne prežu ni od toga da podmeću bombe pod obiteljska ili porodična druženja. To je kraj svijeta u svakoj normalnoj zemlji i razlog da se Parlament o tome očituje i da predsjedavajući VIjeća ministara obavijesti ovaj dom i javnost da se nešto čini, a ne da se ovako nešto toleriše na način na koji se toleriše.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Ima li šta napisano? De se malo potrudite, dostavite to gore za ovaj oficijelni sto uvaženi gospodine Lagumdžija.

Gospođa, gospodin Ivo Miro Jović. Izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ

Gospodine predsjedavajući, uvažene kolege zastupnici, poštovani ministri, ja sam imao jedno pitanje, pa bih odmah s njim i rasčistio, nakon gospodina Špirića, Lagumdžije, doslovice na istu tematiku ne bih, ali bih dao jednu rečenicu, ako je dozvoljeno komentar na ovo.

Na 13. sjednici postavio sam pitanje za ministra unutarnjih poslova županije sarajevske kada čovjek izaziva nacionalnu i vjersku netrpeljivost. Meni je odgovor je stigao da je čovjek kažnjen po članku ometanje tuđe imovine. Kao da je netko otuđio bicikl. I nije čudo što nam onda ovako dalje stvari idu kako ne treba na ovu tematiku o čemu je bilo govora o tim stanjima bomba i slično.

Moje pitanje prvo je, a odnosi se da preko Ministarstva za izbjeglice i raseljene osobe u Vijeću ministara upitamo ministra za izbjeglice i raseljene osobe Federacije Bosne i Hercegovine. Poznato vam je kako je ovo ministarstvo nakanilo u ovoj godini

potrošiti 11 milijuna maraka za izravnu skrb o izbjeglim i prognanim osobama u Bosni i Hercegovini. I to je hvale vrijedno sama gesta. Međutim, javni poziv za dodjelu ovih donacija raspisuje se 23.7., znači 23. srpnja, a aktivnosti počinju sa 16. srpnjom i tražitelj ovog javnog poziva zaključuje sa 30. srpnjom. Znači čovjek koji je htio aplicirati, htio se javiti mogao je to biti informiran najprije 23. srpnja. A onda dok u našoj ovakvoj žurnoj administraciji prikupi potrebitu dokumentaciju dođe 30. i ostane bez sredstava.

Ja moram reći da moram iskazati svoju sumnju u onoga tko je se ovako i na ovakav način ponio prema najosjetljivijoj populaciji. Mislim da izruga u ruglu i samu akciju, a i rad unutar tog ministarstva. Volio bih da ovo ne bude točno, pa zato ja pitam i unutar tog pitanja sadrži se još jedan važan element. Iz ovog javnog poziva izuzete su dvije županije, to je posavska i hercegovačko-neretvanska gdje očekujemo, upravo u ovoj godini najveći povratak Hrvata.

Zašto su i komu to treba da se izuzmu baš ove dvije županije?

Drugo pitanje je upućeno Vijeću ministara, a odnosi se na pitanje
- Dokle je stiglo se sa rasvjetljavanjem slučaja pod navode pokojnog ministra Joze Leotara?

Na poseban način, ima li barem vijesti što je sa onim dijelom novca koji je se prelio iz društvene kase u privatni džep za nekoga ili po nečijem nalogu, a evo cijelo vrijeme raspravljamo koliko i kako ćemo mi imati plaću pa da tako zaštitimo, koliko će netko imati mirovinu itd., a netko tko se bavi mutnim radnjama elegantno uvuče ruku u džep naših poreznih obveznika i da lijepo po milijuna maraka ili više, ne znamo zapravo ni koliko je. Ja sam informiran da je to po milijuna i ne znamo gdje je to.

I molim u sklopu tog pitanja – da li je i tko je za ovih 6 godina napisao i jednu rečenicu što je sa ubijenim Hrvatima u Središnjoj Bosni?

Sve je ovo sadržano kroz jedno pitanje prema Vijeću ministara.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro. Sljedeći se sa ove strane javio gospodin, je li vi odustajete gospodine Andriću.?Nema, nema, ma pustite vi mene ja sam, nemojte se vi sikirati za ovu stranu s njima smo mi završili. Sada idemo prema gore.

FILIP ANDRIĆ

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući. Poštovane kolege zastupnici, cijenjeni gosti i cijenjeni gospodo ministri, ja imam jednu zastupničku inicijativu i to prema Klubu zastupnika iz reda hrvatskog naroda u Domu naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

Inicijativa se odnosi za hitno podnošenje zahtjeva za ocjenu ustavnosti pred Ustavnim sudom Bosne i Hercegovine – Odluke visokog sudbenog i tužiteljskog Vijeća o imenovanju sudaca i tužitelja u herceg-bosanskoj županiji.

Naime, s pomenutom odlukom prekšen je Ustav Federacije koji u člancima gdje predviđa adekvatnu zastupljenost konstitutivnih naroda u tijelima vlasti i u županijama. U herceg-bosanskoj županiji po popisu stanovništva '91. postotak Hrvata je 51,7%, Srba 35,54% i Bošnjaka 10,47%, ostalih 2,44. Ovom odlukom od 4 sudca koja su imenovana u županijski sud samo je 1 Hrvat i predsjednik Suda nije Hrvat. Od 4 tužitelja koja su imenovana samo je 1 Hrvat i glavni tužitelj nije Hrvat.

S toga podnosim ovu inicijativu, prilažem uz ovu inicijativu i rezoluciju po ovom pitanju koju je donjela Skupština herceg-bosanske županije.

Molim da ovu inicijativu prosljedite. Dobili ste je na klupe svi zastupnici, a službe da prosljede i medijima. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Sa ove strane gospodin Ćeman Mirsad je sljedeći i gospođa Palavrić. Na taj način smo okončali ovu točku dnevnog reda.

MIRSAD ĆEMAN

Ja imam jedno pitanje. Naime, Bosna i Hercegovina je kao i niz drugih zemalja potpisnica velikog broja konvencija i drugih dokumenata iz oblasti ljudskih prava, uključujući i prava po osnovu rada, odnosno iz radnog odnosa.

Prije rata veliki broj radnika iz Bosne i Hercegovine je radio u susjednim republikama tada jedinstvene države SFRJ Jugoslavije, posebno u Hrvatskoj, Sloveniji itd. Nakon rata ogromnoj većini njih nije omogućeno da nastave rad, odnosno uspostave ponovo radno pravni status u preduzećima u kojima su radili, a otkaze su dobili nerijetko kao vid pritiska i iz drugih nelegalnih razloga. Uglavnom nisu bili u mogućnosti voditi sporove za zaštitu svog prava, niti tada, niti danas. Ovi ljudi misle da državni organi o ovom pitanju uopće nisu vodili računa prilikom pripreme, odnosno zaključivanja međudržavnih sporazuma Bosne i Hercegovine sa, prije svega susejdnim, a ni drugim državama.

Dakle, može li Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine i šta može učiniti, a predlažem da poduzme mjere da se prava ovih ljudi konačno zaštite, tj. da tek tako ne izgube radno pravni status, odnosno druge adekvatne, drugo adekvatno pravo iz ovog odnosa. Iako je od završetka rata prošlo više od 7 godina i to se čini možda nerealnim, napominjem da su neki od njih cijelo vrijeme nastojali zaštititi svoja prava, ali bez uspjeha. Država se dakle mora aktivnije uključiti.

I na kraju ima najave da se sprema osnivanje udruženja građana zainteresiranih za zaštitu ovih prava. Tražim pisani odgovor, naravno od Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospođa Seada Palavrić.

SEADA PALAVRIĆ

Hvala lijepo. Poštovan kolege i kolegice, predstavnici Vijeća ministara, ja ću najprije ponoviti svoje pitanje sa 15. sjednice, a to je

- Tražim informaciju i zaista ovaj puta očekujem da ću je dobiti o broju zaposlenih i plaćama svakog budžetskog korisnika. Dakle korisnika Budžeta Bosne i Hercegovine.

Drugo. Predsjedavajući me nije pitao jesam zadovoljna odgovorom na pitanje koje su pretpostavke koje je neophodno ispuniti da bi građani BiH mogli početi izvoziti svoje poljoprivredne proizvode u EU. Hvala lijepo. Jesam zadovoljna i nastavljam. Odgovor je zaista, moram istaći pohvalan Vijeću ministara koje je osiguralo jedan cjelovit odgovor u kojem između ostalog proizilazi da su problemi i dalje neusklađenost domaće legistative sa direktivama EU. Stoga ja molim Vijeće ministara da produžimo ovaj posao kako bismo i Vijeće ministara i mi zastupnici svojim inicijativama omogućili da građani BiH počnu izvoziti na tržište EU.

Dakle molim da mi se kaže

- Koji su to propisi? Koja oprema je potrebna? Koja su sredstva finansijska potrebna i koji su subjekti koji su odgovorni da osiguraju ovu pogodnost koju je EU pružila BH građanima?

Treće pitanje jeste pitanje Vijeću ministara

- Koja institucija na nivou države Bosne i Hercegovine može riješiti problem 18 hiljada ljudi o kojima je govorio uvaženi profesor Kunić? Postoji li takva institucija? Ako ne postoji, šta je potrebno da učinimo da bi država raspolagala takvom institucijom i rješavala barem ove međudržavne sporove kada je riječ o socijalnim pravima naših građana.

I četvrto sugestija.

Gospodin Jovanović, a vjerovatno nije slučajno, već posljednje dvije godine to postaje i navika, evo u i medijima se vidi, vrlo često se kaže neka on dokaže svoju nevinost. To me podsjeća na vrijeme inkvizicije. Predlažem vam svima da na edopustimo da nam se uvriježi inkvizicija i na da je na tužiocima da dokazuju krivicu, a ne na optuženima ili okrivljenima da dokazuju nevinost. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ja, to jeste elementarno pravni princip. Ćaba je. Hvala vam.

Dame i gospodo poslanici, zakljućujem ovu taćku dnevnoga reda. Prelazimo na treću taćku dnevnog reda. To je

Ad. 3. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o komunikacijama po hitnom postupku u skladu sa ćlanom 105. Poslovnika

Vi ste dobili Prijedlog zakona o komunikacijama sa zahtjevom Vijeća ministara za hitni postupak po ćlanu 105. ovog doma.

Radi se o zakonu, samo radi vaše informacije jel, to ste mogli proćitati na samom tekstu materijala kojeg smo dobili od Vijeća ministara kojeg je na privremenoj osnovi proglasio Visoki predstavnik. Dakle ne postoji mogućnost promjena prije nego što ga usvoji Parlament.

Ja otvaram raspravu o proceduri vezano za ovaj zakon. Ko želi da govori? Zakljućujem raspravu. Prelazimo na izjašnjavanje o proceduri.

Ko je zato da se prihvati ćlan 105. za ovaj zakon? Hvala vam lijepo.

Ko je protiv? Hvala lijepa.

Ima li uzdržanih? Nema. Hvala vam.

Dakle 30 je prisutno u sali, 26 je glasalo za, 3 su bila protiv, uzdržanih nije bilo.

Hajmo malo po entitetima da vidimo kakvo stanje stoji.

Iz Federacije ko je za? Hvala lijepo.

Ko je iz Republike Srpske za?

21 Federacija, 6. Dakle postoji. Konstatujem i entitetska većina. Konstatujem da smo dakle prihvatili proceduru po ćlanu 105. za ovaj zakon.

Idemo sada na izjašnjavanje o samom tekstu zakona.

Ko je za zakon? Cijeli Dom pitam. Hvala vam lijepa.

Ko je protiv? Ima li protiv zakona? Nema.

Uzdržanih? Hvala i vama Dobro.

Federacija ko je za? Jeste izbrojali? Jeste. Hvala vam.

Republika Srpska ko je za? Kakvo je stanje?

Dakle ovako – 30 je prisutno, 27 je glasalo za, 3 su bila suzdržana, protiv nije bilo, postoji opća parlamentarna podrška.

Iz Federacije je 19 iz RS 6, dakle postoji po najmanje 1/3 za zakon.

Dakle konstatujem da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, većinom glasova sa omjerima glasova kako sam to i diktirao u stenogram usvojio Zakon o komunikacijama u tekstu kako smo ga dobili, odnosno kako ga je proglasio Visoki predstavnik na privremenoj osnovi.

Prelazimo na četvrtu tačku dnevnog reda, to je

Ad. 4. Zahtjev poslanika Filipa Andrića za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o koncesijama Bosne i Hercegovine po hitnom postupku u skladu sa članom 105. Poslovnika

Poslanik Filip Andrić podnio je prijedlog za izmjene i dopune Zakona o koncesijama Bosne i Hercegovine sa zahtjevom da hitni postupak u skladu sa članom 105. Poslovnika.

Prijedlog zakona ste dobili i kao što ste vidjeli radi se o samo jednom članu, članu 25. doduše.

Pitam predstavnika, odnosno predlagača da li ima potrebu da obrazlaže tekst zakona? Ako želite izvolite.

Gospodin Filip Andrić

FILIP ANDRIĆ

Poštovane kolege zastupnici vrlo kratko ću. Ja sam u obrazloženju osnovne razloge naveo koje je uslijedilo uz Prijedlog zakona s tim da želim odavde reći da se, da ne, da ova inicijativa, odnosno prijedlog izmjena i dopuna zakona da se, da ne shvatite krivo u kontekstu da ja kao zastupnik ili bilo ko iz mog kluba imamo nešto protiv bilo koga. Naprotiv, mi želimo napraviti dobro za sve nas.

Činjenica je da u članku 25. Zakona o koncesijama je ostavljena mogućnost, znači da neko za neku koncesiju se natječe, odnosno bez javnog tendera. Po mom mišljenju to nije u redu, bez obzira o kome se radilo. Stoga ovaj prijedlog izmjene i dopune zakona smatram da nikome ne može nanjeti štetu. Naprotiv, može biti samo donjeti dobro svima, pa i ovo ako neko to želi dovesti u vezu sa Bosmalom, ja da sam u poziciji Bosmala, ja bih zalagao za ovo. Neka prođe onaj ko ponudi najpovoljnije uvjete. A ostavljati mogućnost da bilo tko dobije koncesiju bez prolaska javnog tendera po meni mislim da nije u redu, pogotovo kada se radi o krupnim i velikim stvarima. Na kraju krajeva u nekim zakonskim rješenjima i u Federaciji i u županijama ima propise kojima se ograničava čak iznos do nekih 20 tisuća maraka, ako se radi o nabavkama ili ne znam čemu da obvezno podliježe javnom natječaju, a evo vi izvolite iznesite svoje mišljenje, na kraju glasujte o tomu.

Samo još jednom želim naglasiti ne želim da iko ovaj moj prijedlog dovodi u vezu sa nekakvim pričama da ja imam bilo što protiv bilo koga. Naprotiv. I mislim da sovim zakonom ćemo najviše donjeti Bosni i Hercegovini. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Otvaram raspravu po zahtjevu za raspravu po članu 105. Gospodin Selim Bešliagić. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ

Gospodine predsjedavajući, poštovani članovi predsjedavajući, drage kolege, poštovani gosti. Ono što smo prošli puta razgovarali evo danas je došlo u prijedlog izmjene Zakona o koncesijama iako smo mi predlagali, odnosno u raspravi smo razgovarali da bi dobro bilo da se naprave Zakon o koncesijama za izgradnju puteva.

No, suština je sljedeća. Po članu 25. i ovaj zakon koji je ovdje dat i koji se treba mjenjati, odnosno predlog za izmjenu zakona je omogućio ja bih rekao ovom parlamentu da u procjeni određenog projekta može donjeti odluku o davanju koncesije i bez koncesije. Ali, molim vas ovdje se postavlja jedno drugo pitanje i opet da se ne smatra, ne postavljam pitanje Bosmala, mislim da ovaj paragraf, odnosno član 25. bi trebao da ima svoje elemente da se kaže ko može da bude, ja bih rekao pandam ili bolje rečeno ko bi mogao da bude taj koji može da dobije tu ponudu. Pitanje je. Ja sam se pojavio, kokus sam totalni i dao predlog vladi ili Predsjedništvu, odnosno Ministarskom vijeću dao prijedlog da ja budem nosilac ove investicije.

Molim vas, ja sam jutros slušao reklamu na radiju u kome se sada Bosmal poziva građane kuće itd. da ujedine pare, da udruže pare kako bi dobio ovh 300 miliona. Reklama tako ide. Pa, molim vas slušajte, kada ja govorim šta sam ja govorio. Prema tome, ja smatram da bi možda ovaj član, molim vas, samo 25. trebao da kaže da se daju kriteriji koji može ponuditi da bude partner u ovom dijelu da bi, pa evo ja zato predlažem.

Ja predlažem da se pokuša sa predlagačem da se u ovom članu 25. doda, odnosno, jel tako, član 25. jeste, da se doda ko može biti ponuđač državi Bosni i Hercegovini za direktno dogovaranje oko koncesije i ko definitivno donosi koncesiju. Jer ovdje je donesena, napravljena zabuna. Nama je Bosmal rekao da ovaj zakon nije precizno definisan ko može ponuditi ovakvu investiciju. O tome se radi.

Prema tome, mene, ja sam prošli put tražio da mi se kaže šta se kontra onoga što je Bosmal dobiva? Niko mi nije dao objašnjenje.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospođa Seada Palavrić. Neka se pripremi gospodin Nikola Špirić, a nakon toga gospodin Beriz Belkić. Sead Avdić nakon toga.

SEADA PALAVRIĆ

Budući da je ovo rasprava, jedina rasprava koju ćemo imati o ovome zakonu, ja želim pohvaliti inicijativu gospodina Andrića i razumjeti je da zaista, kao što on i sam kaže nema nikakve veze sa ovim poslom u koji je Bosmal ušao.

Također mi je drago što i sam kaže, kao što i jeste da zakon dopušta mogućnost koju je Vijeće ministara primjenio kada je riječ o Bosmalu. Zanimljivo je da je ovaj zakon donesen prošle godine dakle u vrijeme kada je Alijansa bila na vlasti. Ja vjerujem da su namjere bile poštene kada je član 25. predviđan i da nije bilo nikakvih skrivenih namjera.

Ono što što moram reći jeste da smatram da ipak i pored ovoga prijedlog gospodina Andrića ne ispunjava uvjete koje su potrebni po članu 105. da bi se zakon razmatrao po toj proceduri, jer ne možemo reći da ovo jeste zakon visokog stepena hitnosti izuzev ukoliko bismo željeli zaustaviti postupak sa Bosmalom. Također ne možemo reći ni da nije tako složen, jer mogućnost koja je ostavljena u članu 25. ja mislim da treba da ostane uvijek, jer su za nju predviđene posebne pretpostavke i tender je moguć svuda tamo gdje je već raspisan, a kada je riječ o članu 25. i samoinicijativnoj ponudi sve opet transparentno. Ja nemam nikakvog razloga da ne vjerujem Vijeću ministara koje odlučuje koncenzusom da je u javnom interesu nešto što ono u takvom sastavu bude smatralo da jeste u javnom interesu.

I dalja regulativa člana 25. je da sama dodjela koncesije ne može ići bez komisije koju formira ovaj parlament. Opet je dodatna garancija da ćemo dobiti rezultat kakav bismo imali i da smo imali tender s tim što je ovo u konkretnom slučaju ako je povod ovome, a ja ne želim vjerovati da jeste Koridor Vc ipak posao koji je posao stoljeća i koji se vrlo rijetko javlja i pretpostavljam da zato i jeste ovaj izuzetak u zakonu.

Stoga ja u ime Kluba Stranke SDA dakle drago mi je da mogu konstatovati da Vijeće ministara nije prekršilo zakon o koncesijama u dosadašnjem postupku kada je riječ o Bosmalu, da je, ko je slušao prošli put informaciju ministra Dokića mogao čuti da sve što Bosmal uradi ostaje državi Bosni i Hercegovini i dakle da imajući u vidu i postupak koji teče i ove razloge o kojima sam govorila nije vrijeme da prijedlog zakona gospodina Andrića razmatramo po članu 105. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Špirić ima riječ. Neka se pripremi gospodin Belkić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Poštovani predsjedavajući, cijenjene kolege i kolegice poslanici, ja mislim da bi dobro bilo da se držimo Poslovnika, člana 104. i 105. i mi sada raspravljamo dakle o proceduri. Mi sada imamo šansu da se izjasnimo hoćemo li prijedlog kolege Andrića prihvatiti da raspravljamo po članu 105. ili nećemo.

Ali vidite, iako sam ja u svojim ranijim nastupima govorio da je vrlo teško kada su složeni zakonski projekti da mi poslanici jedni drugima nudimo zakone po proceduri uzmi ili ostavi, ali ja mislim da u Poslovniku piše kada je izmjena zakonskog projekta kratka i dovoljno jasna da se može uzeti po proceduri člana 105. Mi smo ovdje usvajali zakone po proceduri člana 105. koji imaju 50 stranica ili 25 stranica ili imaju 200 članova. Ja mislim da je ovo primjer zakona i ovo su te izmjene na koje se i odnosi naš poslovnik po članu 105. kada su kratke i svima jasne. Ja ne bih sada, mi ovo dovodimo u vezu ovog ili onog projekta. Ali davati javna dobra ove države bez tendera je suludo, bez obzira našta se ona odnosila. Da li na puteve, vode, šume, planine, rude, rudna bogatstva.

Ja mislim, u tom smislu ja ću podržati da se o ovom zakonu raspravlja u skladu sa procedurom člana 105. Kakav ću stav imati o konkretnom prijedlogu to ću da branim u narednom potezu, kada vidimo kakva je sudbina ove tačke dnevnog reda. Hoćemo li je raspravljati po članu 105. ili ne. I zato bih molio da mi se sada da se sada izjasnimo o proceduri, a u suštini onoga što je o ovome da raspravljamo u drugom dijelu ukoliko dobijemo šansu, odnosno dobije podršku poslanika. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
Gospodin Belkić.

BERIZ BELKIĆ

Gospodine predsjedavajući, kolege poslanici, naravno i mi smo Klub poslanika Stranke za BiH vrlo skloni da se Poslovnik poštuje. Međutim, očigledno je svaki put se pomješaju žabe i babe i onda se krene od procedure u sadržaj itd.

Ja ću biti vrlo precizan, mi ćemo glasati protiv procedure po članu 105. i ako bude rasprava i ako bi prošla procedura i raspravljalo se mi ćemo biti protiv ove izmjene. I da ne trošim vrijeme reću kratko razloge zbog kojih.

Bez obzira na kratkoću i jasnoću izmjene ona cijeli koncept zakona dovodi u pitanje. Zbog toga mi želimo čuti mišljenje Vijeća ministara. To je prva stvar.

Druga stvar, nije uobičajeno da se zakonski projekti mjenjaju u toku procedura koje se vode po tom zakonu. I na kraju najvažnije na ovaj način proizvodimo potpunu pravnu nesigurnost. Potpunu pravnu nesigurnost kada je riječ o investiranju u ovoj zemlji. Šta će reći oni koji su ušli u ovu proceduru i oni koji posmatraju ovako velike projekte, kakva je to zemlja koja u sred procedure dovodi u pitanje zakon po kojem se vodi procedura.

I na kraju molim Vijeće ministara, molim da konačno završi ono što je po Zakonu o koncesijama obavezno. Izvolite uspostaviti komisiju za koncesije. I onda ćete izbjeći ove situacije da glasamo treba li informacija ili ne treba informacija. Vijeće ministara, ako mene pita treba svaki put samo donjeti ovdje informaciju i tražiti podršku Parlamenta koju ima, a ne preglasavati treba li informacija ili ne treba informacija. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Avdić Sead se javio za riječ i više nema prijavljenih. Momčilo Novaković.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo poslanici, projekat Koridora Vc je od vitalnog državnog interesa, to je mega projekat, to je projekat stoljeća kako mi to kažemo za Bosnu i Hercegovinu i u tom kontekstu sigurno da smo se odlučili koncenzusom, ja bih rekao da se obezbjedi puna transparentnost u proceduri nastanka i vođenja ovakvog jednog projekata. Ono što želim da kažem jeste sljedeće.

Ovo je prijedlog uvaženog zastupnika Andrića kojeg ja poštujem i jednostavno sasvim legitimno. Međutim, uobičajena je već praksa postala u Predstavničkom domu da se ovakvi zahtjevi znači za proceduru člana 105. objektivno, ukoliko ne dolaze od Vijeća ministara traže konsultacije Vijeća ministara. Bilo bi korektno od nas da jednostavno potražimo mišljenje Vijeća ministara o prijedlogu ovoga zakona, odnosno Prijedlogu izmjene Zakona o koncecijama. To je jedno. Znači da potražimo saglasnost Vijeća ministara, ili jednostavno mišljenje i stav Vijeće ministara, zato što je ovlašćeni predlagač jednostavno poslanik Predstavničkog doma Parlamenta skupštine BiH. To je jedan izlaz iz ove situacije.

Drugi izlaz jeste da kolega Andrić pristane da ovaj zakon o izmjeni Zakona o koncesijama ide po članu 104. i da u tom kontekstu omogućimo jednostavno mogućnost intervencija na ovaj zakon. Bez obzira koliko je prost, jednostavan i sasvim jasno formulisan sa aspekta prijedloga zastupnika Andrića.

Znači da sugerišem kolegi Andriću da jednostavno porazmisli o inicijativi da transformira svoj zahtjev i da ide po članu 104. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a tražim da se glasa o mome zahtjevu, a to je da Zakon ide na konsultaciju Vijeća ministara, s tim više što je jednostavno ovaj projekat ušao u proceduru i bilo bi krajnje neozbiljno s naše strane da jednostavno ignoriramo stav Vijeća ministara po ovom pitanju. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Momčilo Novaković. Neka se pripremi gospodin Vinko Zorić.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege poslanici uvaženi članovi Savjeta ministara, Klub SDS je više puta i glasanjem, a i svojim javnim iznošenjem stavovima bio protiv usvajanja Zakona po članu 105. I mi smo to ovdje više puta potpuno jasno i javno rekli.

Danas imamo ovdje Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona i opet zahtjev poslanika po članu 105. Vrlo blizak sam razmišljanju gospodina Avdića da bi o ovome trebalo imati dodatne konsultacije, odnosno sa Savjetom ministara i naravno rado bih podržao ako bi poslanik Andrić svoj zahtjev preinačio. Potpuno sam svjestan da je zahtjev gospodina Andrića član 105. dakle i da ukoliko ga on drugačije ne postavi, mi moramo glasati o njemu na ovakav način.

Ono što jeste problem i što komplikuje stvar oko ovog zakona, a time i proceduru, jer dozvolićete da vrlo teško možemo odvojiti raspravu o proceduru od rasprave o zakonu, zato što nema rasprave o zakonu ako usvojimo proceduru 105. Tu je stvar potpuno jasna, da takve rasprave nema kasnije. Dakle dodatno usložnjava tu situaciju izjava gospodina Ingrama, dovoljno usložnjava tu situaciju i još neke ovdje diskusije koje su imale, a isto tako i neke poruke prema BH javnosti. Vrlo teško je zaista tumačiti je li u redu da posao stoljeća se dodjeli bez licitacije. Kako neki kažu ovdje posao stoljeća. Ako jeste posao stoljeća, a vjerovatno kakvih ćemo mi poslova imati da jeste. Znači onoliko koliko smo interesantni.

U tom smislu je taj problem složeniji. Složen je problem i zato što ćemo vrlo teško bilo kakav problem poslije toga moći pravdati imajući u vidu da je to Savjet ministara dakle na jednom vrlo uskom, dozvolite da ipak kažem uskom krugu, odnosno u u žem krugu ljudi donio takvu odluku o davanju koncesije. Ne mislim da smo mi poremetili nešto Savjetu ministara čak iako bismo usvojili ovakav tekst, zato što Savjet ministara, koliko ja znam nije ušao u proceduru dodjele koncesije, nego samo u studije izvodljivosti. Što znači da to nema apsolutno nikakve veze. Studije izvodljivosti će raditi Bosmal, obezbjediće sredstva, neće obezbjediti itd. sada to će se naravno vidjeti, a posao dodjele koncesije slijedi nakon toga kada i za to ne vidim da smo mi ovdje nešto tu poremetili. Ali jeste zbog toga hitno jer taj posao ide odmah nakon toga. Znači u tom smislu ovaj zakon jeste višeg stepena hitnosti. Možda ne ovog stepena, ali u svakom slučaju višeg stepena hitnosti.

Iz svih ovih razloga Klub SDS-a nakon obavljene rasprave traži pauzu od pola sata i onda ćemo naravno o glasanju iznjeti svoj stav. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Zorić. Neka se pripremi gospodin Križanović.

VINKO ZORIĆ

Ja sam imao potrebu u ime Kluba HDZ-a kazati da ćemo mi podržati proceduru po članku 105. a o tome hoćemo li podržati izmjene i dopune izjasnićemo se kada bude vrijeme od toga.

Evo, kolega Novaković je zatražio jednu stanku, pa ćemo mi na Klubu kojemu pripada i predlagač ovog zakona razmotriti mogućnost o kojoj su ovdje govorili i Novaković i Avdić. Zato, pošto je već zatražena pauza ne bih sada ništa htio više kazati. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodine. Gospodin Križanović.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Gospodo predsjedavajući, kolege i kolegice, poštovani članovi Vijeća ministara ja da sam, pošto sam čuo ovdje evo i izlaganje kolege Zorića i moja će onda diskusija onda biti vrlo kratka.

Ja sam želio također da se pridružim onim kolegama koji su ovdje govorili o značaju potrebe, značaju ovog zakona i potrebi korekcije pomenutog članka 25. Imajući u vidu dakle značaj toga, a ne dovodeći naravno u pitanje ni Bosmalove inicijative i aranžmane skojima o kojima je već Vijeće ministara ušlo sa ovom firmom, a sve da kažem u interesu izgradnje i potrebe izgradnje Koridora Vc, ja bih također želio, zbog svega ovoga značaja sugerirati ako je moguće da se ova inicijativa preformulira na proceduru po članku 104. da bi se imalo zaista vremena da se čak možda i kvalitetnije ovaj člana obradi. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Ko dalje želi da govori?

Zaključujem raspravu. Prije izjašnjavanja dajem pauzu 30 minuta na zahtjev Kluba SDS-a. Dakle rasprava je zaključena. Nastavljamo u 12,30.

/PAUZA/

Nastavljamo sa radom. Mi smo napravili pauzu na zahtjev Kluba SDS-a.

Da li predsjednik Kluba traži riječ nakon ove pauze? Ne možete Momčilo raditi dva posla odjednom. Tražite li riječ nakon ove pauze?

Da li još neko želi, da nakon ove pauze govori? Gospodin Filip Andrić. Izvolite.

FILIP ANDRIĆ

Poštovane kolege zastupnici, poštovani predsjedavajući, evo nakon ove kratke pauze i nakon svih rasprava koje sam čuo ovdje, ja stojim i dalje na stajalištu da je zakon jednostavan i da ne zadire u druge članke.

Međutim, uvažavajući želju mnogih zastupnika i klubova da se ostavi mogućnost da se povede jedna malo duža rasprava o ovm prijedlogu, ja sam spreman prihvatiti inicijativu da znači prijedlog da preinačimo zahtjev da ide po članku 104. umjesto po članku 105. uz uvjet da se danas izjasnimo znači da li prihvaćamo proceduru po članku 104. ili je odbacujemo. Znači da ne bi sada gubili na novo vrijeme još čekali sljedeću sjednicu. Pod tim uvjetom prihvaćam znači da idemo po članku 104. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dakle imamo sada jednu bitno, imamo novu situaciju. Zapravo predlagača je odustao od procedure po članu 105. koja pretpostavlja princip uzmi ili ostavi i predlaže sada proceduru po članu 104.

Prelazimo na izjašnjavanje po zahtjevu predlagača za proceduru po članu 104.

Ko je za tu proceduru? Jeste li izbrojali glasove?

Ko je protiv? Molim vas Martine malo samo.

Ko je protiv te procedure? Jeste izbrojali? Hvala vam lijepo.

Ko je uzdržan u odnosu na ovu proceduru?

Dajte mi rezultate.

Iz Federacije Bosne i Hercegovine pitam ko je za? Hvala.

Iz Republike Srpske pitam ko je za? Hvala lijepo.

Od 34 poslanika koliko je u sali 20 je glasao za, 14 je glasalo protiv.

Iz Federacije je glasalo 11 za, iz Republike Srpske je glasalo 8 za.

Ja konstatujem da je zahtjev poslanika Filipa Andrića za proceduru za ovaj zakon po članu 104. dakle za skraćenu proceduru dobio opću parlamentarnu podršku i da je dobio i potrebnu entitetsku podršku, dakle ovaj zakon Parlament je odredio da ide u skraćenu proceduru, što znači sve ono što se radi u redovnoj proceduri, stim što se rokovi polove na pola.

I imaćemo priliku dakle da o tome još jedanputa ovdje na Parlamentu raspravljamo.

Prelazimo na tačku 5. dnevnog reda, to je

Ad. 5. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim osobama u Bosni i Hercegovini po hitnom postupku u skladu sa članom 104.

To je dakle opet ta skraćena procedura. Predlagač zakona je Vijeće ministara. Zahtjev, dakle razmatramo samo pitanje procedure po članu 104. Poslovnika.

Otvaram raspravu. Zaključujem raspravu. Hvala vam Nijaze.

Prelazimo na izjašnjavanje.

Ko je za zato da usvojimo ovaj zahtjev? Hvala vam lijepo.

Ima i neko protiv?

Konstatujem da je Dom jednoglasno sa 34, 35 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova prihvatio zahtjev Vijeća ministara da se Prijedlog zakona o izmjenama i dopuna Zakona o izbjeglicama iz Bosne i Hercegovine i raseljenim osobama u Bosni i

Hercegovini razmatra po hitnom, tako se to zove, to je ta vrsta hitne procedure, to je ustvari skraćeni postupak u skladu sa članom 104. Poslovnika Predstavničkog doma.

Prelazimo na 6. tačku dnevnog reda, to je dakle

Ad. 6. Zahtjev Vijeća ministara za razmatranje Prijedloga zakona o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine po hitnom postupku u skladu sa članom opet 104. Poslovnika ovoga doma

Predlagač zakona je također Vijeće ministara. Zahtjev je da se on razmatra u skraćenom postupku.

Otvaram raspravu. Zaključujem raspravu. Prelazimo na izjašnjavanje.

Pitam vas ko je zato da se prihvati procedura po članu 104.? Jeste izbrojali? Hvala vam lijepo.

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih? Nema.

Konstatujem da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine jednoglasno sa 35 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova prihvatio ovu proceduru po članu 104. Poslovnika kada je u pitanju Prijedlog zakona o vazduhoplovstvu Bosne i Hercegovine. To je bio zahtjev Vijeća ministara.

Prelazimo na 7. tačku dnevnog reda. To je

Ad. 7. Razmatranje prijedloga dokumenta Sigurnosna politika Bosne i Hercegovine

Predlagač je Vijeće ministara ustvari, a dokument je bio i na raspravi kod Predsjedništva. Predlagač je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine. Mi smo ga dobili zvanično od Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Ovaj dokument stigao je u Parlament 2. jula 2003. godine i upućen je nama poslanicima 3. jula. Predsjedništvo je ovaj dokument dostavilo Parlamentu na razmatranje i usvajanje. Dakle dobili ste dokument.

Kao što vam je poznato na 16. sjednici odložili smo razmatranje dokumenta imajući u vidu dugo trajanje nastavka 15. sjednici u želji da se omogući razumno vrijeme za vođenje rasprave o ovom važnom dokumentu.

Imajući u vidu značaj dokumenta sigurnosna politika Bosne i Hercegovine mi smo sazivajući ovu sjednicu posebno pozvali Vijeće ministara da odredi predstavnika Vijeća koje će Domu podnijeti obrazloženje dokumenta.

Ima li predstavnika VIjeća ministara koji će Domu podnijeti obrazloženje ovoga dokumenta? Pozivam predstavnika VIjeća ministara.

Ovdje je zamjenik ministra gospodin Dragan Mektić, koji će nam podnijeti izvještaj. Izvolite.

DRAGAN MEKTIĆ

Poštovano predsjedništvo, uvaženi poslanici, dame i gospodo, pred vama je kako je predsjedavajući već rekao ovaj dokument pod nazivom Sigurnosna politika Bosne i Hercegovine.

Naime, ovaj dokument pre ovoga doma raspravljali su određeni najviši organi, između ostalog i na entitetskom i na državnom organu. Na državnom nivou dokument je raspravljalo Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i usvojilo ga ovakvog s preporukom da se isti dostavi Parlamentu Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje. Ja ću kao predstavnik VIjeća ministara, odnosno Ministarskog savjeta evo u nekoliko uvodnih riječi i rečenica dati kratak sadržaj ovog dokumenta i na taj način isprovocirati ako mogu tako da kažem raspravu po ovom dokumentu i nakon toga vi ćete se opredjeliti za način na koji ćete ga usvojiti.

Ovaj dokument je jedna ja bih rekao tako živa materija obzirom da on proizilazi u svom osnovnom dijelu iz procjene bezbjednosne situacije iz procjene bezbjednosnog okruženja rizika i prijetnji po Bosnu i Hercegovinu, a sozbirom na tranziciju kako društveno političkog sistema u Bosni i Hercegovini, tako i vlasništva, obzirom na okruženje bliže i šire i bezbjednosnu situaciju u tom okruženju Bosne i Hercegovine, on se svakodnevno ova procjena njegova može mjenjati, dopunjavati, a samim tim i ovi sastavni elementi koji određuju ili opredjeljuju bezbjednosnu politiku u Bosni i Hercegovini.

Dakle, ovaj dokument procjenjuje bezbjednosno okruženje, rizike i prijetnje, definiše interese i ciljeve koje Bosna i Hercegovina želi ostvariti u oblasti bezbjednosti. Već sam rekao da je usvajanjem ovog dokumenta od strane Predsjedništva Bosne i Hercegovine ispunjen jedan bitan preduslov koji se pred Bosnu i Hercegovinu postavlja radi približavanja međunarodnim strukturama i njegova provedba predstavlja veoma značajan korak ka daljnjoj unutrašnjoj konsolidaciji i jačanju povjerenja u Bosni i Hercegovini.

Ovaj dokument sadržan je iz nekoliko svojih osnovnih dijelova i to između ostalog kada su u pitanju načela sigurnosne politike, opšte odredbednice sigurnosne politike i sastavni elementi ove politike, provedba i zaključna razmatranja. Kada su u pitanju načela ove politike vidljivo je ovdje da su, da je postavljeno nekoliko načela, između ostalih je pravna zasnovanost što znači da će se bezbjednosna politika, bezbjednosna i odbrambena politika u Bosni i Hercegovini definisati isključivo u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i zakonima Bosne i Hercegovine koji regulišu ovu

oblasti i na osnovu poštujući sve međunarodne dokumente koje je Bosna i Hercegovina i usvojila, a koji se odnose na ovu oblast.

Kao sledeći princip, odnosno načelo postavlja se načelo nedjeljivosti, sigurnosti u savremenom svijetu što znači da će se bezbjednosna situacija u Bosni i Hercegovini posmatrati sa aspekta njenog okruženja i kao takva procjenjivati i predlagati mjere i radnje u okviru bezbjednosne politike Bosne i Hercegovine.

Zatim, sledeće načelo bilo bi sveobuhvatnost u zaštiti vrijednosti Bosne i Hercegovine, a gdje što podrazumjeva da će se u BiH osigurati koordinacija aktivnosti postojećih i gdje je to potrebno ustanoviti odgovarajuće nove mehanizme s ciljem pružanja adekvatne aktivne zaštite vrijednosti Bosne i Hercegovine.

Zatim, kao sledeći princip ili načelo je princip miroljubivosti što znači da je Bosna i Hercegovina kao država riješena da sva otvorena pitanja i probleme rješava pravnim i političkim sredstvima i da ni jednu zemlju u okruženju neće doživljavati kao neprijateljsku zemlju, zemlju u okruženju i šire neće doživljavati kao neprijateljsku zemlju niti da ima teritorijalne pretenzije prema drugim zemljama.

Nadalje, kao jedno od principa ili načela je princip transparentnosti, što znači da će se kompletna ova bezbjednosna politika odvijati na sasvim jedan javan, odnosno transparentan način. Otvorenost za promjene je takođe zadnji princip ili načelo koje podrazumjeva da će ovaj bezbjednosna politika biti otvorena za doradu i prilagođavanje.

To bi bila osnovna načela ili principi na osnovu kojih je izrađen ovaj dokument.

Nadalje, takođe u ovom dokumentu su date opšte odrednice sigurnosne politike u Bosni i Hercegovini gdje su navedene neke temeljne vrijednosti i interesi i osnovni temeljnim interesom Bosne i Hercegovine smatra se zaštita ustavnog utvrđenog poretka kao i ljudskih prava i sigurnosti građana u Bosni i Hercegovini.

Posebno je značajno uključanje Bosne i Hercegovine kao u EU i u program partnerstva za mir i to se navodi ovdje kao jedan od osnovnih temeljnih vrijednosti, odnosno interesa i ciljeva Bosne i Hercegovine. Bezbjednosno okruženje Bosne i Hercegovine analizirano je na određen način tako što je konstatovano da međunarodni terorizam i organizovani kriminal i kao novi pojavni posebni oblici organizovanog kriminala na određen način dobrim dijelom ugrožavaju bezbjednosnu politiku Bosne i Hercegovine i veoma su jaka prijetnja njenoj stabilnosti.

Takođe može se sa sigurnošću tvrditi da postoji jaka veza između ove dve aktivnosti. Znači terorizma i organizovanog kriminala jer za razliku od nekadašnjih vremena kada se, kada su pojedini pripadnici terorističkih organizacija je li smatrani pod navodnicima kao borci za slobodu sada su i u javnosti izgubili takav status i uglavnom terorističke organizacije se dobrim dijelom i finansiraju iz enormno ostvarenih visokih novčanih cifara izvršenjem određenih teških krivičnih djela organizovanog kriminala. Pre svega se misli na krijumčarenje drogom, nedozvoljenom trgovinom ljudima i slično.

Takođe jedna od isto tako pretpostavki prijetnji kao bezbjednosno okruženje je i reorgaizacija ili transformacija vojnih efektivna u okruženju Bosne i Hercegovine. Prvenstveno se ovdje misli na prostor u Jugoistočnoj Evropi gdje oružane snage pojedinih zemalja se nalaze u fazama ozbiljnih reorganizacija i kada su u pitanju smanjenje ljudskih potencijala, a isto tako i smanjenje vojno tehničkih efektivna.

Dakle, ali još uvijek visoka koncentracija vojnih efektivna su i reorganizacija koja otprilike i u pravilu ide prilično teško ili komplikovano kada je u pitanju ova oblast sama po sebi, na određen način predstavlja određenu prijetnju ili rizik u okruženju Bosne i Hercegovine.

Procjena rizika i prijetnji po bezbjednost Bosne i Hercegovine može se svesti u tri bitna elementa, a to bi bili politički, odbrambeno vojni i ekonomski elementi.

U grupu političkih rizička mogao bi se, moglo bi se smatrati vođenje politike na osnovima entičke, vjerske, kulturne ili bilo koje druge netolerancije. Zatim, nedovoljan politički dijalog, moguća ispoljavanja suverzivne aktivnosti različitih unutrašnjih i vanjskih grupa, izostanak i sporost uključivanja Bosne i Hercegovine u evropsko, euroatlanske i evropske integracije, nedovoljna bilateralna saradnja, izostanak podrške partnerskih odnosa od dijela međunarodne zajednice itd.

U grupu odbrambeno vojnih rizika može se svrstati izostanak demokratske kontrole nad oružanim snagama, nerazvijanje odgovarajućih procedura za međunarodnu sigurnosnu saradnju za rano upozoravanje, ilegalni transferi i nedozvoljena trgovina oružjem i terorizam koji isto tako na ovim prostorima predstavlja trajnu prijetnju sigurnosti i po samu Bosnu i Hercegovinu.

I nadalje grupa ekonomskih rizika koja je sama po sebi, obzirom na situaciju i stanje kada je u pitanju ova oblast u Bosni i Hercegovini isto je takav jedan od bitnih bezbjednosnih rizika po Bosnu i Hercegovinu. Tu se pre svega misli na nedovoljno razvijenu ili tehnološki zaostalu privredu, spori proces privatizacije, nizak nivo domaćih i stranih ulaganja, postojanje još uvijek crnog tržišta, zatim grupa socijalnih rizika, velika nezaposlenost i nesigurnost izazvana niskim primanjima, spori povratak izbjeglih i raseljenih lica, spora profesionalizacija sektora javne uprave, tendencija povećanja prosječne starosti ukupnog stanovništva i potrebe za povećanjem socijalnih izlaganja itd.

Isto tako kao jedan dio od ove grupe rizika je i prijetnja vezana za životnu okolinu i mogućnost pojave određenih prirodnih katastrofa kao što su šumski požari i poplave, klizišta, tehnološke katastrofe, industrijska zagađenja, neregulisano stanje u oblasti odlaganja nuklearnog i čvrstog otpada i otpada vojnog porijekla isto tako može biti od elemenata koji na određen način može ugrožavati bezbjednosnu situaciju u Bosni i Hercegovini.

Posebno je možda bitno naglasiti da poseban bezbjednosni rizik u Bosni i Hercegovini predstavljaju velike površine teritorija koje su minirane, sporost u rješavanju tog problema, nepostojanje dovoljnih materijalnih sredstava za jednu ofanzivniju

djelatnost u ovoj oblasti. Kao sastavni elementi bezbjednosne politike Bosne i Hercegovine u ovom dokumentu navode se vanjska politika, unutrašnja politika, zatim odbrambena politika, strateški ciljevi, izazovi i smjernice odbrambene politike i ekonomska i finansijska politika, zatim ljudska prava, pomirenje i povratak raseljenih i izbjeglih.

Što se tiče vanjske politike, ciljevi su definirani u dokumentu kao opći pravci i prioriteti za provedbu vanjske politike Bosne i Hercegovine i oni se uglavnom odnose na uključenje Bosne i Hercegovine u sve međunarodne organizacije i institucije, a prije svega težnju Bosne i Hercegovine ka njenom uključanju u EU.

Unapređenje bilateralnih odnosa sa susjednim zemljama putem aktivne i konstruktivne vanjske politike daje poseban doprinos stabilizaciji regije. U ovoj oblasti opredjelilo se i Predsjedništvo Bosne i Hercegovine još u julu 2001. u julu 2001. godine svojom izjavom o spremnosti za pristupanje Bosne i Hercegovine programu partnerstva za mir što je veoma i važno za Bosnu i Hercegovinu. Kao element unutrašnje politike veoma je bitna zaštita Ustavom utvrđenog poretka Bosne i Hercegovine, zaštita i razvoj demokratskog političkog sistema, jednakopravnost i jednakost, odnosno građana i poštivanje ljudskih prava i osnovnih sloboda, održavanje trajnog mira, kao i drugih Ustavom utvrđenih vrijednosti.

U ostvarivanju ove unutrašnje politike veoma je bitno održivo povoljno stanje bezbjednosti, posebno u, kada je u pitanju opšte stanje javnog reda i mira. Isto tako kada je u pitanju zaštita života građana i imovinska zaštita građana, odnosno zaštita imovine, privatne i bilo koje druge imovine. Veoma je bitno jedno zadovoljavajuće i povoljno stanje kada je u pitanju i borba protiv organizovanog kriminala u Bosni i Hercegovini, njegova veza sa terorizmom i borba protiv terorizma kao i kontrola granica od strane nadležnih organa i institucija Bosne i Hercegovine, dakle puna kontrola granica Bosne i Hercegovine.

Kada je u pitanju obrambena politika, ona se temelji na osnovnu Ustava iz Dejtonskog mirovnog sporazuma i predviđa posebne funkcije i ovlaštenja, ali i odgovornosti po pitanjima odbrane kako na entitetskom, tako i na državnom nivou koji što sve treba da djeluje u interesu Bosne i Hercegovine, a kao osnovno, odnosno najvažnije tijelo kada je u pitanju kontrola i sprovođenje obrambene politike je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i Stalni komitet za vojna pitanja kako je to iskazano u ovom dokumentu. Sve oružane snage u Bosni i Hercegovini će funkcionisati u tom pravcu da se održi suverenitet i teritorijalni integritet Bosne i Hercegovine. Zajednički cilj odbrambene politike Bosne i Hercegovine trebao bi da bude izgradnja prepoznatljivog odbrambenog identiteta Bosne i Hercegovine. Svojom odlukom o odbrambenoj politici Bosne i Hercegovine iz maja 2001. godine Predsjedništvo Bosne i Hercegovine je dokazalo svoju spremnost za proces strateškog odlučivanja o budućnosti Bosne i Hercegovine i čineći to uspostavilo je političku osnovu za očuvanje interesa kako na državnom, tako i na entitetskim nivoima.

Što se tiče strateških izazova i smjernica, veoma je bitno napomenuti ovdje da je u toku restrukturiranje oružanih snaga i da je to od veoma bitne važnosti za Bosnu i Hercegovinu. Uz samog smanjenja pripadnika entitetskih oružanih snaga, ova strategija zahtjeva zajednički koncept ispravnog određivanja veličine snaga da bi se na adekvatan način ostvario zajednički i dogovoren spektar misije, znači zaštita suvereniteta i teritorijalnog integriteta Bosne i Hercegovine u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim pravom. Dakle u ovom dokumentu nema sumnje, izražava potpunu opredjeljenost Bosne i Hercegovine za i međunarodne principe civilne komande i ddemokratske kontrole nad oružanim snagama Bosne u Bosni i Hercegovini.

Kao organi za implementaciju i kontrolu i upotrebu oružanih snaga ovdje se kao što Ustav predviđa nadležno je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine po službenoj dužnosti, znači vrši civilnu komandu nad oružanim snagama i to kao kolektivni organ samo Predsjedništvo, tako isto i pojedinačno svaki član Predsjedništva Bosne i Hercegovine. Stalni komitet za vojna pitanja sa svojim sekretarijatom kao izvršnim i stručnim tijelom pruža podršku kao više koordinaciono i savjetodavno tijelo Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Ekonomska i finansijska politika kao bitni elemenat koji određuje sigurnosnu politiku Bosne i Hercegovine isto tako je veoma bitan i važan posebno u procesu tranzicije što treba da dođe do stvaranja jednog jedinstvenog ekonomskog prostora u Bosni i Hercegovini i usvajanja vrijednosti otvorene tržišne privrede. Isto tako borba protiv siromaštva i korupcija, izgradnja modernih bankarskih sistema, zatim razvijanje dobrih ekonomskih odnosa sa susjednim zemljama i zemljama regiona je veoma bitan ekonomsko strategijski interes Bosne i Hercegovine. Isto tako kada je u pitanju i sama bezbjednosna politika.

Zatim provođenje ekonomskih i finansijskih reformi, donošenje odgovorajućih zakona u skladu sa evropskim standardima doprinjeće stabilnoj ekonomskoj i finansijskoj situaciji u Bosni i Hercegovini, a isto tako to podrazumjeva i poboljšanje finansijske discipline i odgovornosti kako u proceduri planiranja prikupljanja tako i u fazi trošenja budžetskih sredstava.

Kada su u pitanju ljudska prava pomirenje i povratak raseljenih lica, to podrazumjeva da se u Bosni i Hercegovini mora provoditi politika koja će garantovati puno pravo na život, pravo na slobodu i bezbjednost svake osobe na pravično suđenje, zatim prava koja će eliminisati, odnosno sve mogućnosti koje će eliminisati ugrožavanje po bilo kojoj osnovi kao što su pol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovjest, političko i drugo mišljenje, nacionalnog, socijalnog porijekla, pripadnost nacionalnoj manjini, imovno stanje, rođenje ili bilo koji drugi status. To je znači jedan veoma bitan elemenat koji bi u od samog njegovog punog poštivanja i provođenja bitno uticao na povoljno stanje bezbjednosne politike u Bosni i Hercegovini.

Pomirenje isto je tako jedan veoma elemenat kod određivanja same bezbjednosne politike i to je jedan od bitnih preduslova za izgradnju institucija održivog mira i sigurnog suživota u Bosni i Hercegovini.

Povratak raseljenih lica, mislim to je pitanje koje se često postavlja na raznim nivoima i u raznim oblastim diskusija u Bosni i Hercegovini i veoma je bitno i važno da se sve izbjeglice i raseljena lica imaju pravo da slobodno vrate u svoje kuće u skladu sa Aneksom VII Dejtonskog mirovnog sporazuma i da imaju pravo na povrat imovine koja im je oduzeta ili da dobiju kompenzaciju za svu imovinu koja im se ne može vratiti. To znači da im se dozvoli bezbjedan povratak bez bilo kakvog rizika uznemiravanja i prijetnji.

Isto tako kao jedan bitan element ove bezbjednosne politike je zaštita čovjekove okoline ili životne sredine gdje je nužno osigurati integrisano upravljanje i kontrolu i racionalnu potrošnju resursa, spriječiti gradnju na poljoprivrednom zemljištu, nekontrolisanu sječu šuma, eksploataciju kamenoloma kao i prekomjernog zagađivanja zemljišta i zraka i saobraćajnica. Znači Bosna i Hercegovina u najkraćem periodu treba usaglasiti međuentitetsku legislativu u ovoj oblasti kao i sa zakonima EU.

I na kraju, evo da kažem da je ovaj dokument o kome ćete vi danas raspravljati sačinjen, odnosno svi ovi elementi koji su sačinjavani opredjeljivani su na osnovu procjene prijetnje i rizika, a kažem to je jedna živa materija ta procjena koja se mijenja ne samo zavisno od prilika u Bosni i Hercegovini i događaja, već i zavisno od događaja u okruženju Bosne i Hercegovine, a same, sama procjena rizika i ovog sigurnosnog, odnosno bezbjednosnog stanja određuje i samu bezbjednosnu politiku u Bosni i Hercegovini i nju je moguće prilagođavati, odnosno mijenjati i prilagođavati jednom takvom stanju. Hvala vam.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem i ja zamjeniku ministra. Otvaram raspravu o ovom dokumentu. Prvi se za riječ javio gospodin Vinko Zorić, Beriz Belkić neka se pripremi.

VINKO ZORIĆ

Ja sam se javio da u ime Kluba HDZ demokršćani zatražim pauzu od 30 minuta.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Recite mi, možemo li znati samo, imali smo pauzu maloprije, šta je razlog, jel razlog tačka dnevnog reda da. Tačka dnevnog reda je razlog. Samo da znamo, mislim kada već, ja sam dužan dati pauzu, ali lijepo je navesti i razloge. Razlog je tačka dnevnog reda. Molim. Molim.

Molim vas lijepo. Ovako dakle, dajem pauzu da se ova pauza onda iskoristi ko nije uspio da ruča, neka se iskoristi i za ručak i pauza je do 14 sati.

/PAUZA/

Nastavljamo sa radom. Gospodin Vinko Zorić, predsjednik Kluba HDZ-a je tražio pauzu. Da li traži riječ nakon pauze?

VINKO ZORIĆ

Ja ću samo kazati par rečenica. Mi smo zadnji put na Klubu imali stav da prijedlog dokumenta Sigurnosna politika Bosne i Hercegovine ne bi trebao biti ovdje kod nas u Parlamentu, a da se o tome ne očituju članovi Predsjedništva. I iz tog razloga kada smo vidjeli da niko iz Predsjedništva ovdje nema, zatražili smo stanku i mi ćemo ovaj dokumenat samo primiti k znanju, dakle mi članovi Kluba HDZ-a demokršćani, bez vođenja bilo kakve rasprave. Eto.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Beriz Belkić se javio za riječ.

Neka se pripremi gospodin Ćeman Mirsad, nakon toga gospodin Jozo Križanović, pa gospodin Novaković, pa gospodin Špirić.

BERIZ BELKIĆ

Poštovane kolegice Klub poslanika Stranke za Bosnu i Hercegovinu pozdravlja dolazak ovog dokumenta u Parlamentarnu raspravu nakon dvije godine strpljivog čekanja i razumjevam ga kao korak naprijed u procesu ulaska Bosne i Hercegovine u program partnerstvo za mir.

Naravno, i mi imamo proceduralnih dilema da tako kažem i mi smo očekivali da će neko od predlagača biti ovdje. Barem jedan od članova Predsjedništva. Mi se zahvaljujemo obrađivaču materijala, dakle zamjeniku ministra ispred Vijeća ministara što nam je dao uvodne napomene, ali bi bilo dobro da mi kostatiramo ovdje da procedura koja je provedena i to je vrlo teško protumačiti iz dokumenata koje imamo je takva da se može razumjeti da je Vijeće ministara obradilo materijal, Predsjedništvo ga utvrdilo kao prijedlog, a ovaj dom danas o njemu se izjašnjava u smislu konačnog usvajanja ili ne usvajanja.

Mi smo također očekivali da ćemo u skladu sa zaključkom Predsjedništva imati danas te pojedinačne primjedbe koje su ovdje kao naznačene, pojedinačne primjedbe članova Predsjedništva i entiteta. To je izostalo i moguće da je gospodin Zorić o tome govorio.

Dakle Stranka za Bosnu i Hercegovinu, kada je riječ o ovom dokumentu cijeni da on nije ipak u potpunosti odrazio potrebu bosansko hercegovačke zajednice za ovakvim dokumentom, jer jednostavno mu nedostaje podpolitika koje bi trebale da budu sastavni dio dakle ovakvog jednog dokumenta. Tu prije svega mislimo na oblast, socijalnu oblast, mislimo na pravosuđe, mislimo na obavještajne službe, politike itd., ali pouzdramo se i uzdamo se da će tragom onoga što je ovdje rečeno da je dokumenat otvoren itd. da će on nakon odbrambene reforme za koju se očekuje da će biti provedena do kraja ove godine pretrpiti odgovarajuće izmjene i korigirati se u smislu unošenja ovih potpolitika koji su neizbježan i sastavni dio ukupne sigurnosne politike.

Posebno želimo naglasiti da nema ocjene, u dokumentu nema ocjene kapaciteta i kompetentnosti postojećih sigurnosnih struktura u Bosni i Hercegovini koje na neki način operativno trebaju i da provode koncepciju ovog dokumenta.

Sada nešto konkretno, odnosno u konkretnom smislu šta predlažemo da ovaj dokumenat kao izmjenu eventualno se podrži pretrpi. Dakle u načelima je istaknuto da je za Bosnu i Hercegovinu od posebnog značaja razvijanje dobrosusjedskih odnosa na načelima jednakosti i saradnje. Mi mislimo da ovo načelo treba proslijediti u smislu poštivanja teritorijalnog integriteta i suvereniteta. Dakle načelo o kojem govorimo treba proširiti ne samo jednakost, nego poštivanje teritorijalnog integriteta i suvereniteta Bosne i Hercegovine, odnosno susjeda.

Dalje u okviru načela transparentnosti mi mislimo da treba posebno pocrtati parlamentarni nadzor. Dakle naznačiti ga, definirati ga da će se obezbjediti parlamentarni nadzor preko odgovarajućih radnih tijela kao sastavni dio te transparentnosti.

Dalje mislimo da u ovom pasusu, odnosno dijelu dokumenta koji govori o osnovnim vrijednostima i interesima i ciljevima Bosne i Hercegovine da osim naznačavanja EU i partnerstva za mir kao našeg interesa i cilja treba reći u dokumentu da je naš cilj i interes da postanemo dio evropskog koncepta sigurnosti i naravno napretka ako se složimo.

Dalje, na kraju kada je riječ o procjeni sigurnosnog okruženja, mi se slažemo sa konstatacijom da nema opasnosti u vojnom smislu od susjeda, ali mislimo da treba naznačiti da postoji jedna specifična situacija koja se se kroz specijalne veze itd. može da odražava na sigurnost ili ne sigurnost u Bosni i Hercegovini. Dakle postoji još uvijek interes i ambicije susjeda na neki način da utiču na unutrašnje stvari u Bosni i Hercegovini kroz ovaj dokumenat specijalne veze. Mi apsolutno podržavamo specijalne veze kao dokumenat, ali da se reaiziraju na način kako je to i predviđeno preko ovog parlamenta i transporeta.

Dakle uz ove primjedbe mi bismo podržali ovaj dokumenat sa posebnim akcentom potrebe da se ovaj dokumenat nakon provedbene, provedene reforme u oblasti odbrane sinhronizira sa rezultatima te reforme. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala lijepo. Gospodin Ćeman Mirsad.

MIRSAD ĆEMAN

Kolegice i kolege ja ću početi sa dvije tri opaske koje su formalne ili ti proceduralne naravni, a onda ću reći nekoliko stvari koje su čini mi se suštinske naravi kada je u pitanju jedan ovakav dokument.

Naravno nije se teško složiti sa ocjenom da je veoma važno što jedan ovakav dokument je pred Parlamentarnom skupštinom i što se konačno usvaja i s tim u vezi

odmah jedno formalno odnosno proceduralno pitanje. U dokumentu samom kao takvom ostaje dilema negdje pod kraj tamo negdje na 10, 20 stranici do 20 se govori da konačno usvajanje ustvari vrši Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, a mi ovo razmatramo kao dokument koji treba da prihvatimo ili ne. Čini mi se da jednostavno ova proceduralna dilema ostaje i u dokumentu kao takvom. Treba je razlučiti. Ja ne bih ovdje eksplicitno sada se izjašanjavao ko jeste, a ko nije i ko treba finalno da usvoji dokument, ako danas govorimo o njemu i sa suštinske i sa proceduralne strane, onda naravno moramo na kraju znati hoće li se nakon ovoga što se danas čuje ovdje dokument eventualno vraćati ovom parlamentu ponovo ili jednostavno ćemo to odmah ugrađivati u dokument ovakav kakav jeste. To je prva dakle nejasnoća. Možda ili da se čini da je nejasnoća proceduralne naravi.

Drugo, ovo je takođe formalno prvne naravi kada se spominju neki u ovako ozbiljnom dokumentu kao što je ovaj i inače zvaničnom dokumentu drugi zvanični dokumenti, onda ih treba koristiti ne da tako kažem u žargonu, ili u nekoj skraćenoj verziji, nego u njihovom punom značenju, odnosno imenu kao što je npr. Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i hercegovini, a ne kao što je negdje tamo rečeno Dejtonski mirovni sporazum, mada je jasno svima našta se odnosi, ali jednostavno ovo je ta formalna strana stvari koju jednostavno treba, koja treba da podrazumjeva i ja za to na nju to ukazujem.

Dalje, na jednom mjestu, još uvijek govorim dakle o tim formalnim stvarima se govori o među entitetskoj legistativi. Da budem iskren, meni nije jasno našta se ovdje misli, našta se može misliti i šta sve ovo podrazumjeva. Poznato mi je da entiteti u nekim segmentima, doduše zaključe neke sporazume, protokole, čas u, na nivou vlada ili ne znam kako, ali ovdje se, čini mi se ipak prije ili bar bi prije svega trebalo ustvari govoriti o legistativi države Bosne i Hercegovine koja je u nekakvom značenju koje izgleda iz ovoga je trebalo da proizađe ustvari međuentitetska, odnosno ne sugerišem takvo značenje, nego kakva među entitetska legistativa. Postoji legistativa države Bosne i Hercegovine, naravno propisi iz oblasti entitetai zbog toga mi se čini da je u najmanju ruku ovaj pojam problematičan, nejasan, više značan pa i zbunjujući, možda u konkretizaciji.

Sljedeća stvar, vjerovatno je riječ o nekoj štamparskoj grešci, ali dakle pošto sam još u ovom pitanju formalnih ovih stvari, negdje se tamo govori o zaštiti resornih ministarstava, u nekoj od tih stranica, ne znam tačno gdje, pa je rečenica prilično nejasna. To su dakle neke formalno pravne sugestije ili opaske.

Što se tiče suštinskih, mislim da se osnovne intencije ovog dokumenta uistinu mogu prihvatiti i podržati. Samim tim rekoh i što se donosi. Ja ću ukazati na dvije tri koja, za koje su po mom mišljenju potrebno eventualno procjeniti u kojoj mjeri mogu i trebaju naći svoje mjesto u ovom dokumentu.

Gospodin Belkić je maloprije sugerirao na nekom od ovih mjesta, ako sam ga dobro razumio da se doda i ova da kažem, drugi dio ili četvrti dio iz ustavne definicije kada se govori o nadležnostima Bosne i Hercegovine, posebno o dodatnim

nadležnostima, pa se govori da pored teritorijalnog integriteta, subjektiviteta itd. mora se ustvari dodati na svim ovim mjestima gdje se spominju ove kategorije i međunarodni subjektivitet. Pozivam se dakle na odredbu iz Ustava koju onda treba dosljedno preneti ovdje, jer izostavljanje ovoga nešto znači. Onaj ko je ili zaboravio, ili svjesno izostavio onda iza toga je određena poruka. Prema tome valja biti dosljedan u nabrojanju ovih atributa, odnosno sadržaja koji se tiču dakle državnosti, nezavisnosti, teritorijalnog integriteta, naravno dodavati i međunarodnog subjektiviteta.

Na jednom mjestu, negdje na strani 13. spominje se, evo da to pronađem kaže - da radi postizanja strateških ciljeva i uz puno poštivanje interesa i u određenoj mjeri još uvijek postojeće rezerviranosti entiteta i konstitutivnih naroda Bosne i Hercegovine restrukturiranje oružanih snaga je od temeljne važnosti.

Molim vas lijepo po mom sudu apsolutno je neodgovorno u jednom ovakvom dokumentu ustvrditi da postoji rezervisanost, hajde entiteta možda čak, mada i tu treba kazati kojeg jer siguran sam da nije u najmanju ruku isti odnos prema ovom pitanju o oba entiteta, a pogotovo kazati da je ta rezerviranost i konstitutivnih naroda. Naravno iza toga sljedi pitanje – ko je to utvrdio i kod kojeg konstitutivnog naroda, na temelju koje metodologije, kojim putem itd. Ovakva tvrdnja jednostavno, ako nije diferencirano iskazana ne može opstati u ovakvom dokumentu. Inače kvalifikacije u dokumentima ove vrste koje obavezuju organe koji dalje treba da rade na operacionalizaciji moraju biti da kažem suptilnije, jasnije, konkretnije, bez mogućnosti za različita tumačenja itd.

I na kraju jedna stvar na koju želim posebno ukazati, a ona se tiče sljedećeg. Negdje na stranici 4 u, kako bih ovo nazvao, nije poglavlje koje govori o miroljubivosti, pa ću citirati, naime kaže se – Bosna i Hercegovina je čvrsto uvjerena u mogućnost rješavanja svojih otvorenih pitanja pravnim i političkim sredstvima, pozdravljam naravno. Bosna i Hercegovina nema teritorijalnih pretenzija prema susjednim i drugim državama, pozdravljam naravno, ali sada stoji konstatacija, niti susjedne i druge države doživljava kao neprijateljske i kao moguću prijetnju svom teritorijalnom integritetu i suverenitetu.

Ja bih želio da ova opaska kao ozbiljna procjena stoji, evo pozdravljam i nju, ali se zalažem za dopunu ovoga na sljedeći način, jer ovo je dokument koji obavezuje sve moguće organe i organizacije da ne nabrojam koje bi mogle biti, na aktivnost zavisno od procjene koja se ovdje ugradi. Dakle moja sugestija ide u tom pravcu da bi u ovom dijelu trebalo dodati sljedeću rečenicu, ili rečenicu sa takvim smislom. Ja je nisam izbrusio, da se to možda i bolje kazati. Naime, dodati sljedeće – Ipak treba imati u vidu da još uvijek postoje snage koje ne kriju svoje tendencije, odnosno koje imaju i teritorijalne pretenzije prema Bosni i Hercegovine. Ovo je puna istina ove kvalifikacije, jer svjedoci smo da takvih stvari ima. U jednom ovakvom dokumentu, po mom sudu nije nevažno eventualno ostaviti tu rezerviranost kao sugestiju nekom ko to mora da prati, da zaista ne prihvati, da zaista da ne prihvati da su sa svim potencijalnim i svim mogućim da kažem relacijama, mada smo mi apsolutno za prijateljske, korektne itd. odnose prije svega sa susjednim državama da se nemaju ovakve moguće tendencije u vidu. One jednostavno postoje. Naravno, onaj ko bi prihvatio ovdje ovakvu kvalifikaciju moraju bi biti decidniji, jasniji,

ali u jednom takvom dokumentu je vrlo važno i ključno pitanje naznake da li ima rezerviranosti ove vrste ili nema. Ako je ima onda to nešto znači, ako je nema onda to takođe veoma, veoma mnogo znači. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Jozo Križanović. Neka se pripremi gospodin Momčilo Novaković.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Poštovane kolegice i kolege, ja želim takođe da izrazim zadovoljstvo što se današnji na današnjoj sjednici nalazi jedan vrlo važan za Bosnu i Hercegovinu dokument koji bi trebao da utvrdi okvir i smjernice za izgradnju sustava strukture i mehanizama neophodnih za efikasno djelovanje u ukupnom domenu sigurnosti.

Dakle radi se o jednom vrlo značajnom dokumentu za Bosnu i Hercegovinu i tim prije dakle zaslužuje o određenu našu pažnju. Predsjedništvo kao predlagač ovog dokumenta 18.6. ove godine je utvrdilo zaključak kojim podržava i na osnovu prihvata i u osnovi prihvata prijedlog sigurnosne politike, te zadužuje kako stoji u popratnom aktu svoje savjetnike za vojna pitanja da Parlamentarnoj skupštini dostave primjedbe i prijedloge koji su na ovaj dokument dostavljena od strane entiteta i od uvažanih članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

Dakle ostaje odmah dilema da li mi raspravljamo jedan konačni dokument. Dobro bi bilo da imamo te prijedloge i primjedbe, jer bismo i mi onda mogli ovdje možda kvalitetnije i efikasnije da napravimo osvrt na sigurnosnu politiku u Bosni i Hercegovini. Dakle nije jasno da li je ovo konačni prijedlog dokumenta koji nudi Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i da se u potpunosti složim sa kolegom Čemanom, dakle nije jasno da li će se ponovno dakle oplemenjen ovaj prijedlog sa navedenim narečenim primjedbama i prijedlozima pojaviti ponovo na razmatranje u ovom domu.

Ja bih želio ukratko da podsjetim na određenu tehnologiju donošenja ovoga dokumenta. Dakle aktivnosti na izradi dokumenta sigurnosne politike traju gotovo dvije godine. 18.8.2001. godine Vijeće ministara je formiralo radnu grupu sa zadatkom da uradi osnove sigurnosne politike. Zatim Vijeće ministara formira ekspertnu grupu koja svoj zadatak završava u 3. mjesecu prošle godine, a Vijeće ministara utvrđuje ovaj prijedlog pod kraj godine prošle. Zašto sam naveo ovu činjenicu? Naveo sam je iz razloga da je prošlo jako puno vremena od utvrđivanja prijedloga sigurnosne politike od strane ekspertne grupe, skoro godina dana, malo više i u takvom obliku je Vijeće ministara utvrdilo taj prijedlog, a Predsjedništvo, kao što je već rečeno 18.6. ove godine utvrdilo ovaj prijedlog koji mi imamo danas.

Ovo sam rekao zbog toga da se može izvući zaključak da mi danas imamo kod sebe prijedlog koji sa stanovišta narečenog vremena dosta neaktualan i vremenski prevaziđen. Ne obuhvata mnoge događaje koji su se dogodili u zadnjih godinu dana.

Dakle dokument sigurnosna politika ne obuhvata vrlo značajna poglavlja kao što su prioriteta i ciljevi sigurnosne politike, socijalni i zdravstveni aspekti sigurnosne politike, obavještajnu politiku, kao i organizaciju i funkcioniranje sigurnosnog sistema.

Za ovaj ponuđeni tekst sigurnosne politike Bosne i Hercegovine pouzdano se može reći da nije završen, da je dosta načelan, uopćen, deklarativan i da kao takav ne može imati baš neku značajnu upotrebnu vrijednost. Prioritete i ciljeve zamjenila su uopćena načela, a elementi sigurnosti politike određeni su principu, ponovo moramo, mi hoćemo, mi trebamo itd.

Ova sigurnosna politika ne daje odgovor na ključna pitanja kao što su – ko je odgovoran za ukupnu sigurnosno stanje u zemlji, odnosno ko je odgovoran za vanjsku, a ko za unutarnju sigurnost? Šta čini sigurnosnu strukturu države, odnosno ko su nosioci pojedinih elemenata sigurnosne politike Bosne i Hercegovine? I na kraju ko i na koji način će financirati nosioce sigurnosne politike u Bosni i Hercegovini?

Bojim se da sa ovim dokumentom mi bismo zavarali i sebe i građane Bosne i Hercegovine i međunarodne zajednice i sigurno sa ovakvim kvalitetom ne ispunjava jednu od obaveza ulaska Bosne i Hercegovine u partnerstvo za mir. Navest ću nekoliko primjera. Nije na dovoljan način održan niz već, nije dakle na konkretan način odrađen niz već otpočetih reformskih procesa. Prije svega koji su se desili u posljednjih godinu dana u oblasti reformi obrane, reformi obavještajnih službi, carinskih reformi, poreskih reformi, reformi pravosuđa, obrazovnog sistema itd.

U procjeni rizika i prijetnji po sigurnost Bosne i Hercegovine nije dovoljno naglašen organizirani kriminal koji u našim uvjetima pre često ima međunarodni karakter i najrazličitije složene oblike, primjerice ilegalne imigracije i trgovinu ljudima, neovlašteni promet drogama, terorizam, ekološki i nuklearni kriminal, informatički kriminal, pranje novca itd. Temeljni preduvjeti policijskih odbrambenih

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Mobitele molim vas isključite. Odluku smo donjeli u tom pravcu. Meni je žao što sam to rekao sada kada je gospodin Jahić govorio, ali bilo je govornika jutros puno na mobitelu.

Nastavite. Izvinite molim vas.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Hvala.

Dakle temeljni podsistemi, policijski, obrambeni i obavještajni kao subjekti koji su ključni nositelji implementiranja sigurnosne politike Bosne i Hercegovine nisu u odgovarajući način našli svoje mjesto u dokumentu kroz pregled organizacijskih formi ocjenu funkcionalne sposobnosti, materijalno opremljenost, efikasnost sublidiranog

rukovođenja i mogućnosti jedinstvenog i efikasnog djelovanja na sveukupnom prostoru Bosne i Hercegovine.

Nadalje, nedovoljno ubjedljivo djeluju garancije da će Predsjedništvo Bosne i Hercegovine uspješno vršiti ulogu civilnog zapovjednika nad oružanim snagama Bosne i Hercegovine u situaciji kada sada prema Ustavu Republike Srpske stvarni zapovjednik vojske Republike Srpske je Predsjednik Republike Srpske. Maglovita je uloga Stalnog povjerenstva za vojna pitanja u odjeljku odbrambene politike Bosne i Hercegovine kao jednom od središnjih dijelova sigurnosne politike Bosne i Hercegovine. Nedovoljno je dat osvrt na značaj i uloga SFOR-a i špekulacije o eventualnoj zamjeni SFOR-a sa evropskim vojnim snagama.

Poptuno izostavljanje spomena i preciziranje uloge ministarstva odbrane, Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine kao jednog ključnog subjekta implementiranja dokumenta sigurnosna politika Bosne i Hercegovine potvrđuje neaktualnost, površnost i formalistički pristup iz jasne vizije operacionalizacije samog dokumenta. I na kraju umjesto jasnog određenja prema potrebama i interesima Bosne i Hercegovine s jedne strane i obavezama koje kao uvjete pred Bosnu i Hercegovinu postavlja partnerstvo za mir NATO, EU i druge međunarodne asocijacije u pogledu izgradnje jedinstvenog i efikasnog odbrambenog sigurnosnog i obavještajnog sustava što podrazumjeva, pored ostalog prenošenje ovlasti sa entiteta na drugo u Bosnu i Hercegovinu, ovaj dokument sigurnosna politika propušta jednu dobru priliku da bude svojevrsni, svojevrsna platforma za neophodne reforme i praktično se pretvara u instrument za zadržavanje statusa kvo.

Na temelju svega rečenog, mi predlažemo da se ovaj dokument vrati na doradu, da se dopuni ispuštenim cjelinama vrlo bitnim za ovaj dokument i da odgovori konkretnije na pitanja ko, kako i sa kojim sredstvima će realizirati elemente sigurnosne politike Bosne i Hercegovine.

Također u vezi sa ovim predlažem da ubrza formiranje i aktiviranje naše zajedničke komisije oba doma za sigurnosnu politiku i da se prije rasprave, sljedeće rasprave na ovom domu taj dokument nađe na komisiji za odbranu i sigurnost. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala i vama gospodine Križanoviću. Gospodin Momčilo Novaković. Neka se pripremi gospodin Nikola Špirić, nakon toga gospodin Nijaz Duraković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege, ja mislim da smo mi krenuli u pogrešnom pravcu kada se radi o raspravi o dokumentu koji se zove Bezbjedonosna politika Bosne i Hercegovine, odnosno u Bosni i Hercegovini.

Prvo, ja nisam zato da mi radimo ono što ne treba da radimo, ali sam zato da radimo sve ono što treba da radimo. Ovaj dokument usvaja Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i ne vidim razloga da ga mi usvajamo. Na kraju krajeva u samom dokumentu je to i Predsjedništvo reklo. Dakle, ovaj dokument treba primiti na znanje. Ja sam zato da ga primimo na znanje i da sugerišemo Predsjedništvu da taj dokument, odnosno njegovu realizaciju prati ili pak osavremenjuje, odnosno unosi u njega pošto je to živ dokument, a ne mrtav dokument, unosi u njega ono što se mijenja, a znamo, svjedoci smo da, da će se u vrlo kratkom periodu značajan dio, jedno čitavo poglavlje u ovom dokumentu mijenjati. Pri tome ne misim da Parlamentarna skupština na taj način se odriče bilo čega, nego samo radi ono što treba da radi. I zato smatram da ako nastavimo ovako u ovom pravcu da ćemo tek stvar oko ovog dokumenta zakomplikovati.

Ja bih mogao isto tako da uđem u raspravu ako idemo na usvajanje dokumenta pa da iznesem jedan čitav set primjedbi na ovaj dokument od tehničke prirode kako je šta napisano, gdje nešto nije rečeno na način kako mi u Klubu mislimo, pa do nekih suštinskih primjedbi. Jedni misle da je u dokumentu nepotrebno negdje naglašen uloga entiteta, mi mislimo da nije dovoljno naglašena uloga entiteta s obzirom na dejtonski, na dejtonska tamo načela kojima se tačno utvrđeno zašto su entiteti odgovorni, odnosno njene institucije.

Ako bismo išli na ovakve pojedinačne primjedbe kao što smo krenuli ostaje nam jedina mogućnost da dokument vratimo predlagачu da on sve ovo što smo mi rekli uradi, ili kao što smo uradili prošli put kada smo raspravljali izvještaj o sprovođenju Aneksa VII, da vratimo komisiji našoj koje za sada nemamo, pa da ona iz svega toga izvuče nešto i nama predloži. Bojim se da na takav način mi dolazimo sada u situaciju da ovaj dokument ide, odnosno rasprava o njemu ide u sasvim drugom pravcu, upravo u neželjenom pravcu upravo onih koji to predlažu.

Naravno da ako ulazimo u to onda će, onda ću i ja diskutovati, odnosno uzeću sebi za pravo da diskutujem o pojedinostima ovog dokumenta i da izlažem pojedinačne primjedbe na stranici toj i toj u tom i tom redu itd. itd. Ali se bojim da rezultat toga onda će biti upravo ovo o čemu govorim. To da li je neko u dokumentu napisao da postoji opasnost od susjeda po Bosnu i Hercegovinu. Pa mnogo gora varijanta je gospodine Čeman taj tekst koji ste vi predložili. Tek bi onda ovaj dokument morao imati još bar jedno poglavlje vrlo ozbiljno da to što ste vi predložili pokaže kao takvo. A da ne govorim o mjerama koje bi morale onda usljediti ako je to zaista tako i ako Bosni i Hercegovini prijete od njenih prvih susjeda opasnost po teritorijalni integritet u onom naravno obimu kako ste to vi rekli.

Iz svega ovoga Klub SDS predlaže da se dokument Bezbjedonosna politika Bosne i Hercegovine primi na znanje i da se sugerišu Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, ili zaključkom obaveže Predsjedništvo Bosne i Hercegovine i time damo značaj ovoj našoj raspravi ovdje danas da u dokumentu unese sve promjene bilo u sferi odbrane, znači koje će se neminovno desiti već u narednih možda mjesec dva i time ovaj dokument učini, dnevnoj, hajde da kažemo dnevno ažurnim, odnosno živim dokumentom i da nas informiše periodično znači o realizaciji onog što u dokumentu piše. Na taj način bi ova

parlamentarna skupština i ovaj dom dobio ulogu u kontroli provođenja ovog dokumenta što ja mislim da jeste njegova uloga. Dakle ne da ga usvaja, ali da u svakom slučaju kontroliše realizaciju ovog dokumenta. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Špirić. Neka se pripremi gospodin Duraković. Nakon toga gospodin Moranjkić.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenjene kolege, kolegice poslanici, ja ću vrlo kratko.

Naravno kada bi čovjek htio biti maliciozan da bi u ovom dokumentu mogao naći mnogo zamjerki, ali čini mi se da danas nismo na tom poslu, nego da pokušamo vidjeti kako sa ovim dokumentom izaći na kraj u smislu da napravimo dobru stvar za Bosnu i Hercegovinu. Vi vidite da iz pisma Predsjedništva od 26.6. u tom pismu kaže da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine podržava u osnovi prihvata predlog dokumenta Bezbjedonosna politika Bosne i Hercegovina i isti upućuje Parlamentarnoj skupštini BiH na razmatranje i usvajanje, pa u okviru samog dokumenta na strani 22. se kaže da Savjet ministara upućuje predloženo sigurnosnu politiku Bosne i Hercegovine Stalnom komitetu za vojna pitanja putem Sekretarijata komiteta, a nakon toga Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na konačno usvajanje i obradu dokumenta Bezbjedonosna politika Bosne i Hercegovine.

Hoću da kažem da reformu bezbjedonosnog sistema u Bosni i Hercegovini radimo uz pomoć međunarodne zajednice i da izgleda ovi naši eksperti koji rade u Predsjedništvu, Savjetu ministara vrlo teško uspiju i opisno da to u vidu nekog dokumenta sačine i pošalju Parlamentu.

Ali ono što meni smeta jeste da na naslovnoj strani ovog dokumenta piše da je dokument bio gotov u decembru 2002. godine. Mi sada ulazimo u septembar 2003. godine što samo po sebi deaktualizira pojedine stvari u ovom dokumentu. Naravno kada bih tražio ...(zamjerke) moglo bi se ovdje govoriti čak i o stvarima koje zaslužuju pažnju sa stanovišta i Ustava Bosne i Hercegovine jer se govori o budžetu za odbranu na državnom nivou, jer takva budžet ne postoji. Postoji budžet institucija Bosne i Hercegovine u kojem će se naravno naći sredstva vezana za bezbjedonosnu politiku i za odbranu Bosne i Hercegovine i recimo stvari koje spadaju po ovom dokumentu u nadležnosti Savjeta ministara koje on po Ustavu nema kada je u pitanju odbrana i bezbjedonosna politika.

Ali da sve to ostavimo dakle po strani, ono što mi znamo ili što znamo kao poslanici jeste da se reforma odbrambenog sistema užurbano vodi uz pomoć međunarodne zajednice, pa i sistema obavještajnih službi i da su to poslovi koji su pri kraju i u tom smislu bi ja bio spreman da predložim jedan zaključak ovom domu da dakle na aktivan način izađemo iz ove rasprave, cijeneći naravno sve ono što je Predsjedništvo i Vijeće ministara uradilo u ovom smislu da dođe i do ovakvog dokumenta. I tačno je kada

kolege govore da postoje problemi, da postoje otpori, jer da ne postoje bio bi ovo bolji i ozbiljniji dokument i mi kao poslanici moramo biti svjesni i trenutka i vremena i procesa koji posle rata u Bosni i Hercegovini traje. Dobro bi bilo da ide brže, dobro bi bilo da imamo bolji dokument, ali i ovo je dobro u odnosu na ono šta smo imali unazad samo dvije godine kada je ovo bila tabu tema. Ko bi je god pomenuo bijo bi izvrnut ovoj ili onoj priči.

U tom smislu ja predlažem jedan zaključak da se prihvati dokument Bezbjedonosna politika Bosne i Hercegovine u tekstu koji je predložen od Savjeta ministara BiH i da se donese zaključak kojim se obavezuje Savjet ministara da u 2004. godini ovaj dokument doradi i novelira u skladu sa Ustavom BiH i normativno pravnim i drugim dokumentima koji će biti rezultat provedenih reformi u oblasti bezbjednosti i odbrane u Bosni i Hercegovini.

Dakle, naravno da je ovo tematika koja zahtjeva inoviranje iz godine u godinu. Nema zauvijek zadatke bezbjedonosne politike. Ovo je sistem reformi koji će svake godine zahtjevati dopune i ono što mi kao Parlament trebamo tražiti jeste da budemo na vrijeme informisani i da dobijemo ta dokumenta. I kada bi prihvatili ovo da vratimo dokument da bude doraden, vjerujte da bi ponovili istu raspravu i opet bi vrijeme i proces koji idu dezavuisali taj dokument, jer je veliki ...vremenski od onoga što uradi Predsjedništvo do onog trenutka kada dođe u Parlament.

Dakle da se prihvati baš u ovoj formi, dakle baš u formi u kojoj smo dobili, dakle da to ne mjenjamo, ali da zadužimo Savjet ministara da inovirani dokument u skladu sa procesima koji teku dostavi u 2004. godini. Evo ja molim da se o ovom zaključku Parlament izjasni. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro. Gospodin Nijaz Duraković. Neka se pripremi gospodin Moranjić i to su za sada govornici jel.

NIJAZ DURAKOVIĆ

Pošto sam se ja javio prije, da sam znao kako će moje kolege prethodnici govoriti ne bi se ni javio. U potpunosti podržavam ono što je govorio Jozo Križanović i sada Nikola, jer ja sam dobio nekakav papir, zaključke jel da Predsjedništvo BiH u osnovi prihvata ovaj dokument itd., a u drugoj tački jel da se zadužuju savjetnici za vojna pitanja, tako piše, članova Predsjedništva da Parlamentarnoj skupštini BiH dostave primjedbe, sugestije itd. Ja ne znam, nama je dobro obrazložio gospodin iz Vijeća ministara otkud uopće Vijeće ministara i šta smo mi uopće kao Parlamentarna skupština ovdje u ovoj poziciji. I da skratim.

Ja u osnovi podržavam, podržavam diskusije, posebno, i Novakovića i Križanovića i Špirića, ali bilo bi u najmanju ruku bar korektno o ovome odluku donosi Predsjedništvo, da ta gospoda, pa bar jedan od njih trojice dođu na ovu skupštinu pa da

nam izlože koncept, pa da uvažuje naše primjedbe, sugestije, dobronamjerne itd., pa da onda mi damo da kažem atest za ovaj dokument koji je u osnovi dobar uz neke male dorade.

Ali, iz korektnosti i dostojanstva ovog parlamenta mislim da danas mi o ovom dokumentu ne trebamo donositi nikakvu raspravu, nikakve zaključke, jer nismo ni nadležni. O ovome donosi Predsjedništvo i ono nas samo informira i traži nekakve eto ...sugestije. E ako je tako, onda neka gospoda dođe ovdje neka nam referišu, pa ćemo onda o tome raspravljati. To je moj prijedlog. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Gospodin Moranjkić Muhamed.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, gospodo kolege poslanici, gospodo iz Vlade, dame i gospodo, ja velikim dijelom dijelim mišljenje mnogih govornika i mislim da svi na određen način, zavisno u kom se uglu našli imaju pravo i može se potvrditi.

Međutim, u propratnom aktu decidno stoji - dostavljamo vam dokumenat na razmatranje i usvajanje. Znači u startu je neko ili poigrao se sa ovim parlamentom ili je nešto što ja ne umijem da objasnim, ali vidim da nije u redu. Zato sam uzeo sebi za pravo da proučim dokumenat, da pokušam sa svog aspekt gledanja i kao građanin ove zemlje i kao poslanik u ovom parlamentu da vidim šta je to što je na određen način po meni, ili preskočeno, ili zaobiđeno, svjesno ili nesvjesno, ili je jednostavno formulirano tako što u ovom vremenu možda sada ne odgovara ili je samo pusti spisak želja i teoretski postavljenog kako bi trebala da postoji ta država.

Tu sada nešto stoji između redaka i jednostavno dovodi, recimo konkretno dovodi mene u dilemu da li da govorim o onome šta sam uočio u ovom dokumentu. Ja ću vrlo brzo ipak, s ozbirom da mi je najbliži prijedlog da se ovaj dokumenat nekad, da ne kažem vrati, on je svakako dokumenat Predsjedništva, ali da mu mi pomognemo kao Parlament da on, ako je nesvjesno nešto za, preskočio, nešto ili zaobišao, da unese u ovaj dokumenat i da posveti pažnju da se i to stavi na jedan tas na kome će se vagati, jer o ovome ja se u potpunosti slažem sa gospodinom Križanovićem nedostaje desetak segmenata iz života ove države koji direktno i indirektno utiču na bezbjednost u ovoj zemlji. Oni nisu ni dotaknuti, eto od obavještajne službe, pa socijalne politike, pa itd. itd. Kada bih sjeo ovdje mogao bih stvarno nabrajati jednu čitavu stanicu problema koji ipak na određen način utiču na to, a oni su ili zaobiđeni, ili su jednostavno preskočeni.

Zato sam mislio u znaku dobre volje da se pomogne možda Predsjedništvu da ono ima cjelovitu sliku mišljenja ovog parlamenta, jer znači mi bi trebali da vidimo sa našim mišljenjem ka njima nazad da oni to iskompletiraju. Ja bih sebi dao za pravo da ukratko neke stvari po meni kažem što bi trebalo direktno da ih ja sada ne govorim o onim što nisu oni ni dirali, a stvarno nisu dirali jedan ogroman broj segmenata životnih koji su neophodni i vrlo važni. Formulaciji konstatacije da će se u ovoj zemlji raditi na

poslovima dok ne dovedemo državu u stanje stabilnosti društvene, trebalo bi po meni da se kaže ko je taj ko će donjeti tu ocjenu. Jel to Predsjedništvo, jel to ovaj parlament, jel to međunarodna zajednica preko kog oblika koji djeluje ovdje, hvala bogu ima ih na desetine, više ne možemo ih ni nabrojati od OHR-a, OSCE-a, ovoga, onoga itd. i svako na određen način djeluje sa aspekta i segmenta u kome je vjerovatno na zadatku u ovoj zemlji. Dakle to bi skrenuo pažnju Predsjedništvu da tu jednu problematiku pokuša razmotriti i eventualnim dopunama svojim da ih unese.

Kada je u pitanju unutrašnja politika, teoretski je lijepo razrađeno šta bi to i kako bi to bilo, međutim ja stičem utisak da i tu su rečene samo želje i prepisano jedna slika države, a nije rečeno i u realnom stanju ove države. Ni sa jednom rječju u ovom dokumentu, ja nisam vidio da se govori o kompleksnosti ove države koje nema na svijetu. Mi smo jedinstven, vjerovatno unikat takve organizacije kakva je ovdje i koliko ona sa tog aspekta organizovanosti može i djeluje i postavlja problematiku na svoja mjesta ovakve kakve su.

Dalje, rečeno je da će se djelatnost organa i službi koje provode unutarnju politiku kontinuirano usklađivati sa evropskim standardima, ali nije rečeno kako, čime, dokle. Dokle ćemo to rastezati? Ko će to i na koji način kontrolirati i kojim mehanizmima držati na onom što će. Mislim da to ovako jednom dokumentu je neophodno i kao jedna sugestija ja ovo što god iznosim predlažem istovremeno nekome, ako to bude zapisao ii slušao ipak je ovo izuzetno dobronamjerno, a ne u smislu posebnih nekakvih kritika rečeno.

Kaže se da treba donjeti strateške odluke o sigurnosti i odbrani za snažnu državu. Tu nešto prvo fali, prvo ruku na srce mi sada nemamo snažnu državu. Hajmo reći u ovako ne snažnoj državi koje su to strateške mjere koje treba donjeti da mi postanemo snažna država. Ko će ih donjeti na koji način i koliki uticaj ovaj parlamenat ima na te strateške snage, odluke da snažna država na određen način stane na ove noge da mi vidimo neke stvari da nam izmiču i koje su iz operativnih razloga. Nastavlja se pa kaže da će entiteti neće dozvoliti i država da pitanja od državnog interesa postanu subjekti političkih stranačkih interesa i ambicija. Lijepo rečeno. Međutim, praksa je do sada pokazala da upravo tu i stoje žarišta nestabilnosti određene, ako se ona može kazati i na taj način to treba prevazići.

Imate čitav niz, ali su preskočiti sve, samo ću se još dotaći ekonomske i finansijske politike. Privatizacija je crna rupa u ovom životu ove države. Borba protiv siromaštva nije ni počela, treba je okarakterisati drukčije, a odnosi sa susjednim zemljama kako su navedeni moraju konačno, ja sam postavio pitanje jednom, nikada mi nije odgovoreno, mi dolazimo u kolonijalne odnose sa susjedima 100%. Ti odnosi moraju malo drukčije biti postavljeni na partnerskim, dobrosusjedskim itd. Ja iz toga ovdje ne vidim.

Završio bih sa poglavljem zaštite okoline. Bosna je, svima nama poznato postala odlagalište svega i svačega što ni svemir nigdje ne prima. Postala je rudnik bezduših ljudi koji raubuju ovu zemlju po svim osnovama od biljne prirode, drugih rudnih bogatstava

itd. Bojim se da vrlo brzo nećemo postati jedan pustinja zemlja iz koje ćemo bježati, samo ne znamo gdje i na koju stranu i ko će nas gdje primiti.

To je ono što sam na preteke ovako rekao. Ja ću pokušati sa jednim pismenim mojim osvrtnom, obratit se Predsjedništvu i sugerisat svoje mišljenje, koliko će oni prihvatiti koliko neće vjerovatno će to biti njihova stvar.

Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Naravno vi imate na to pravo kao poslanik, vidim da ste jako zainteresirani i dobro je to, za tu oblast.

Dame i gospodo poslanici, na ovaj način mi smo iscrpili raspravu. Ja sam dužan da vas obavjestim, ovdje je prisutan savjetnik jednog od članova Predsedništva, koji je tražio riječ. Ja ne znam ovaj, da li da dozvolim savjetniku članova Predsedništva da uzme riječ za govornicom ovdje, molim, da li vi imate neka proceduralna pojašnjenja samo. Molim vas onda samo proceduralna pojašnjenja.

Gospodin Dragan Kapetina, savjetnik, samo proceduralna molim vas jer ovo je pazite, nama trebaju da se obrate članovi Predsedništva i ja podržavam sve one koji tako misle ali dajte nam samo proceduralno kažite šta imate ništa više.

DRAGAN KAPETINA

Poštovano predsedništvo dame i gospodo poslanici, gospodo ministri upravo sam imao namjeru da samo kažem nekoliko rečenica o ovim proceduralnim pitanjima i o tome šta je Predsedništvo ovaj, zaključilo donoseći ovaj dokument.

Ovaj dokument se prvi put donosi u Bosni i Hercegovini i jedini dokument kojim je regulisano, regulisana izrada donošenja ovog dokumenta je program Predsedništva i odluka Predsedništva u izradi i donošenju dokumenta – Bezbjednosna politika Bosne i Hercegovine. U toj odluci u tački 6. kaže se isti ovaj tekst koji je u poglavlju IV teksta dokumenta – Bezbjednosna politika prijedlog dokumenta utvrđuje Savjet ministara da ga dostavlja Stalnom komitetu za vojna pitanja na razmatranja a da dokument konačno usvaja Predsedništvo Bosne i Hercegovine.

Kad je ovaj dokument bio na usvajanju u Predsedništvu Bosne i Hercegovine bile su prisutne primjedbe iz entiteta i normalno primjedbe odnosno viđenje članova Predsedništva u odnosu na ovaj dokument. Moram vam reč da su te primjedbe bile dosta suprostavljene. I Predsedništvo je zaključilo da prihvati i usvoji dokument u prijedlogu koji je došao od Savjeta ministara a da pošto je ogromna vremenska distanca prošla od vremena izrade do donošenja i usvajanja dokumenta a sve te primjedbe koje su došle iz entiteta i konkretne članove, onaj primjedbe članova Predsedništva dostavi Parlamentu i Savjetu ministara radi nekakvog narednog ažuriranja i dogradnje ovog dokumenta.

Jesmo li rekli i zaključili da je ovo dokument koji je otvoren i koji se treba dograđivati i ažurirati, također je Predsedništvo zaključilo da ovaj dokument treba hitno dograditi odmah poslije sprovođenja reformi u oblasti obrane i reformi u oblasti obavještajne službe odnosno reformi cijelog sektora bezbjednosti u Bosni i Hercegovini.

U dogradnji ovog dokumenta Predsedništvu je obećana pomoć iz Kancelarije Visokog predstavnika IOSC-a. Tako da će već koncem ove godine kada budu završene reforma Savjet ministara ponovo formirati radnu grupu i pristupiti dogradnji ovog dokumenta. Kad sam već izašao da kažem da mi u Predsedništvu smatramo da je ovaj dokument usvojen da Bosna i Hercegovina ima bezbjednosnu politiku. Da vam odmah kažem da je ovaj dokument jedan od formalnih uslova za priključenje Bosne i Hercegovine programu Partnerstvo za mir. A Predsedništvo ga je poslalo u Parlament na razmatranje da bi i Parlament dao svoje primjedbe i viđenje ovog dokumenta, da bi ažuriranje i dogradnja dokumenta bila ovaj, jedna potpuna sveobuhvatna da bi recimo u narednoj godini imali i taj dokument upravo prema ovim primjedbama iznešenim danas ovdje i u Predsedništvu i u entitetima.

Eto toliko.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam lijepa, mislim da je bilo korisno pojašnjenje. Ja zaključujem raspravu. Pozivam, dajem dakle, da se ne udaljavate iz sale. Pozivam predsednike klubova da se pridruže Kolegiju da razmotrimo dakle ovu situaciju i pokušamo predložiti jedan zaključak.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ja imam zaključak

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim, molim vas možete to reći na ovom sastanku sada kratkom pet minuta predsednici klubova sa Kolegijem samo da vidimo.

U međuvremenu dakle, mi smo na proširenom Kolegiju Predstavničkog doma uspjeli postići konsenzus vezano.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nismo ja nisam

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ne možete čekajte, polako stanite malo, to je sad nova stvar. Rekli ste mi da se slažete sa tim.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ne, ne.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dakle, evo pa imaće pravo da kažu šta misle drugi. Dakle, mi smo postigli konsenzus. Tako sam ja dakle shvatio a naravno biće i diskusija povodom prijedloga zaključaka. U pogledu slijedećih zaključaka.

Prvi bi zaključak dakle, povodom ove tačke dnevnog reda bio da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine u osnovi podržava dokument – Sigurnosna politika kojeg smo dobili od Predsedništva Bosne i Hercegovine.

Drugi bi zaključak bio naša konstatacija dakle, da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine konstatuje da ovaj dokument nije aktuelan jer u sebi ne sadrži reformska rješenja u ovoj oblasti koja su u toku, i mi zahtjevamo od Vijeća ministara i Predsedništva Bosne i Hercegovine da se i ta rješenja ugrade u ovaj dokument zatim,

Treći zaključak bi bio da Predstavnički dom zahtjeva da se što prije jer to zavisi i od drugog Doma u Parlamentu formira zajednička komisija za sigurnosnu politiku za odbrambenu sigurnosnu politiku kako bi se i ova komisija mogla baviti ovim pitanjem i koja predstavlja jedan značajan segment u demokratskoj kontroli ove oblasti i

Četvrti bi zaključak bio da se Vijeću ministara i Predsedništvu Bosne i Hercegovine dostavi na uvid stenogram rasprave sa današnje sjednice, dakle primjedbe i sugestije koje su iznijeli poslanici a to ne isključuje mogućnost da oni koji su se odrekli ovih sugestija da ih sami napišu i dostave ovim subjektima.

To su dakle, ta 4 zaključka koja sam ja mislio da smo usaglasili na kako se zove sjednici proširenog Kolegija, međutim gospodin Špirić traži riječ i ja mu naravno dajem riječ. Izvolite.

Otvaram dakle raspravu povodom prijedloga ovih zaključaka.

Gospodin Špirić ima riječ.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Dame i gospodo, mi imamo ovdje decidan zahtjev Predsedništva ne da u osnovi ili načelu prihvatimo pa onda, nego kaže prosljeđuje Skupštini na razmatranje i usvajanje. Ovaj dokument se s obzirom na vremensku diskripansu od decembra mjeseca, on je aktuelan za to vrijeme, reforme su otišle dalje. Dakle, ovaj dokument se ili usvaja ili se vraća.

Ovo što mi pokušamo ni muško ni žensko kao kod svake rasprave, vjerujte ne dozvoljava reformama da ide. Formiranje komisije može biti posebna tačka dnevnog reda. To nam niko ne brani. Dakle, to mora biti tačka dnevnog reda formiranje komisije

za praćenje rada bezbjedonosnih organa ili ne znam kako se već zove. I dajte da ne miješamo kruške i žabe. Dobili smo dokument na razmatranje i usvajanje i ja sam predložio zaključak svjestan svih slabosti dokumenta i vremenske diskripanse da dokument prihvatimo, a da zadužimo Savjet ministara da aktuelizira dokument u 2004.godini u skladu sa reformama i svim onim što je urađeno u okviru reforme bezbjedonosnog sistema.

Ja ne znam šta mi drugo hoćemo. Kao da u osnovi prihvatimo ali da nabrojimo sve šta ne valja. Pa dajte da budemo ozbiljni na Parlamentu. Ako cjeni većina da dokument ne valja sa dozom ozbiljnosti ga vratiti onome ko nam ga je poslao. Pa nek svate da ne valja dokument. A znate molim vas sad mi ugrađujemo kao da ćemo mi svojim zaključcima ovim, formirajmo komisiju i tako dalje poboljšati tekst zakona, tekst prijedloga koji smo dobili.

Eto u tom smislu ja imam zaključak, tražim da se Parlament izjasni o zaključku, a ću se izjasniti o ovim zaključcima i zato sam rekao da nema konsenzusa,

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Naravno, naravno

NIKOLA ŠPIRIĆ

jer ovdje mi ne tražimo izlaz, mi tražimo ovdje izlaz Parlamenta a ne raspravu o dokumentu. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas lijepo. Gospodine Špiriću, dakle ja uvažavam vaše pravo da možete da naravno predložite nešto i o tome će se Parlament izjasniti. Ja ću vama samo kazati šta je uradilo Predsedništvo povodom ovog dokumenta. U prvom zaključku Predsedništvo povodom ovog dokumenta je kazalo da Predsedništvo Bosne i Hercegovine podržava, podržava i u osnovi prihvata prijedlog dokumenta Bezbjednosna politika Bosne i Hercegovine i isti upućuje Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine na razmatranje i usvajanje.

Dakle, iz ovog dokumenta iz ovog zaključka se vidi da ni Predsedništvo Bosne i Hercegovine nije usvojilo definitivni dokument u osnovi. Ja čitam samo kako piše. Nemojte tražiti od Parlamenta da to Parlament kako se zove čini ako je Parlament svjestan da u ovoj situaciji, u ovom dokumentu koji je iz decembra 2002.godine, nisu ugrađene sve one stvari koje se odnose na reformu odbrambeno sigurnosnog sektora u Bosni i Hercegovini. Mi u ovom trenutku dakle, dajemo svoje mišljenje o dokumentu i mi u ovom trenutku smatramo da bar prema prijedlogu ovoga zaključka sve ono dakle, što je treba biti ugrađeno u ovaj dokument.

Razlika između vašeg prijedloga zaključka i ovoga što je uradio prošireni Kolegij kao prijedlog zaključka je u tome što vi insistirate da se ovo usvoji kao dokument a ovaj

zaključak dokument ostavlja otvorenim u osnovi dakle prihvata i nalaže da do konačnog dokumenta se u dokument ugrade one stvari koje su se u Bosni i Hercegovini desile i koje će se desiti i kada je u pitanju reforma odbrambenog sigurnosnog sektora. U tome je jedina razlika. No, vi imate pravo na vaše mišljenje.

Ja stavljam na glasanje prijedlog zaključka proširenog, gospodin Novaković pa gospodin Duraković.

NIJAZ DURAKOVIĆ

Evo ja ću se prvi javiti.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine Duraković izvolite, izvolite gospodine Duraković

NIJAZ DURAKOVIĆ

Ja sam dao jedan prijedlog, ali si ga preskočio. Prijedlog je bio slijedeći. U osnovi prihvatamo dokument, ali o njemu ćemo definitivnu odluku donijeti kada dođu gospoda iz Predsedništva ovde da nam obrazlože čitav dokument jer to je od njih i došao papir. Eto.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro gospodine Duraković, to se svakako dakle, podrazumjeva da Parlament taj dokument kada se u njega ugradi sve ovo raspravlja i možemo dakle zaključiti da nema rasprave o tom dokumentu bez prisustva članova Predsedništva. Dakle, tu nema nikakve dileme, dakle to se podrazumjeva o čemu ste vi, o čemu ste vi govorili.

Gospodin Novaković, izvolite.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Uvažene kolege, ja mogu prihvatiti i konstataciju prvog zaključka, znači s obzirom da je Predsedništvo na takav način ovaj, nama to sugerisalo ja to tako shvatam, u stvari sugerisalo odnosno u osnovi podržalo ono što mislim da nije dobro, nije da imamo drugi zaključak gdje se kaže da ovaj tekst nije aktuelan. Pazite, ni jedan tekst neće aktuelan na način kako mi mislimo da treba biti aktuelan dakle, dovoljan je zaključak da će se u ovaj dokument znači, bez ovoga nije aktuelan, ugrađivati znači odnosno da je živ dokument praktično, a ne da nije aktuelan jer on je bio aktuelan u momentu kad ga je neko predlagao ovdje pazite, i ni jedan nikad nije aktuelan jer je to živa materija koja se stalno kreće.

Dakle, predlažem samo izmjenu ovdje u tekstu ovome znači da se izbaci ovaj dio da nije aktuelan nego da će Predsedništvo znači ovaj sa promjenama itd.,itd. vršiti dakle aktueliziranje ovog dokumenta. U tom smislu jer, dakle jednostavno ni jedan način kako ga mi ovdje kažemo neće biti aktuelan.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Mislim da se to uopće ne razlikuje od onoga o čemu sam ja govorio ovaj, i što sam ja iznio kao interpretaciju proširenog Kolegija, ovaj dakle kazano je da u drugom dakle, zaključku.

Prvi je zaključak da se u osnovi podržava.

Drugi je zaključak da on u sebi ne sadrži i činjenica je da ne sadrži ono što se desilo u reformi ovoga sektora od decembra 2002.godine do danas, ne sadrži

/nije izašao za govornicu/

Ja mislim da to ne treba pisati nego samo da treba

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ne sadrži, ali možemo kazati da zahtjevamo dakle od Vijeća ministara i od Predsedništva da se u dokument ugradi sve ono što se u međuvremenu dakle od decembra 2002.do danas i u buduće kada se bude to usvajalo bude dakle desilo u Bosni i Hercegovini a tiče se reforme odbrambeno sigurnosnog sektora u Bosni i Hercegovini. Dakle, i taj, to se podrazumjeva. Dakle, tako.

Ne, ne pa onda ide zaključak oko Komisije pa se onda dostavlja dakle, stenogram i da se dakle, Predsedništvo da ima u vidu ovu raspravu koju smo mi ovaj kako se zove danas vodili na Predstavničkom domu i onda je to. Mislim da je to, to da nema nikakvih nerazumjevanja. Naravno a predpostavlja se potpuno se pretpostavlja mislim, evo ko će voditi ovu sjednicu kada se bude raspravljalo o ovom dokumentu ponovo ovdje da nema rasprave neka se ovo upamti bez članova Predsedništva koji će, koji trebaju da budu ovdje i da oni brane ovaj, taj dokument.

Imamo dakle evo dva prijedloga. Ja sada ovaj prijedlog Kolegija kako sam ga sad zadnji put isčitao stavljam, zadnji puta sada

NIKOLA ŠPIRIĆ

pa naravno u osnovi prihvatam u suštini odbijam, pa gdje to ima

SEAD AVDIĆ

Žao mi je zato što podržavamo da budemo maksimalno konsekventni i Špirić ima pravo u cjelosti. Mi smo dobili jedan dokument na razmatranje i usvajanje. Danas razmatraju dokomunt. Ne usvajamo dokument, ne usvajamo dokument, znači većina diskutanata i klubova je rekla da ne usvaja dokument.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Nije tačno mi smo rekli da ga usvajamo

SEAD AVDIĆ

Nije tačno, izvinjavam se kolega, nije tačno e zato hoću to da razjasnimo. Znači prvi zaključak nije, ne odražava mišljenje predsednika klubova. Mi jesmo razmatrali, nismo usvojili dokument, tražimo inoviranje dokumenta, radikalnu reformu dokumenta, donošenje silovito dokumenta i prisustvo članova Predsedništva ovdje. Što znači ne usvajamo danas dokument Sigurnosno bezbjedonosna politika. I pošteno, ljudi šta vam je. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dalje, gospodin Križanović, izvolite gospodine Križanović, Nikola bolan nemoj ti bez potrebe otečavati, mislim

NIKOLA ŠPIRIĆ

Ne otežavam uopšte

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vidjećeš šta ću ja raditi kad budem sjedio ovamo kad ti budeš vodio, dobro uredu je

NIKOLA ŠPIRIĆ

Meni je sasvim svejedno.

JOZO KRIŽANOVIĆ

Radi vjerodostojnosti onoga zaista što smo razgovarali ja ću samo jednu rečenicu i korekciju navesti. Dakle, podržavam u osnovi ova prijedloge zaključaka izuzev prvog u kojem smo se složili da mi podržavamo donošenje sigurnosne politike, ali obzirom na izrečene primjedbe ne možemo usvojiti, nego ih vraćamo iz ovih razloga kako je predsedavajući obrazložio na doradu aktualizaciju u smislu kako je predsedavajući ovdje predložio.

Ostale zaključke normalno, slažem se, mislim da su korektno interpretirani. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pazite, ovaj ljudi vi moram vam kazati da predsednicima klubova, izvolite gospodine Belkiću

BERIZ BELKIĆ

Naravno kada pojašnjavamo naknadno onda da konstatiramo da BiH u ovom trenutku nema dokumenta Sigurnosna politika. Uz sve ono što to nosi kao posljedicu.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospođo Palavrić, izvolite.

SEADA PALAVRIĆ

Ja molim svoje kolege predjednike klubova da malo razmislimo o ovome što govorimo. Niko ko je ovdje izašao da diskutuje nije odbio da je dokument u osnovi dobar. U osnovi. Svako je na tu osnovu dodavao primjedbe i nemojmo komplicirati ako smo dogovorili onda nemamo prošireni Kolegij nema svrhu. Prvi je prijedlog prvog zaključka zaista stoji. Mi u osnovi podržavamo dokument. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

A mislim ljudi moji kako možete kazati mogu li ja dobiti riječ.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Izvoli, riječ ima predsjedavajući gospodin Džaferović.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Kako možete kazati da u osnovi podržavamo donošenje dokumenta Sigurnosna politika. Izvinite ljudi ali to je apsolutna glupost mislim to je ne mogu da vjerujem da se tako nešto može kazati. Pa mi moramo donijeti dokument Sigurnosna politika. Čuj mi u osnovi podržavamo donošenje, znači mi nešto sumnjamo treba li Bosni i Hercegovini sigurnosna politika. Pa ljudi moji mislim dajte, pazite kontrolišite se. Imali smo ovdje fino sastanak Kolegija. Dakle, Bosna i Hercegovina mora imati dokument Sigurnosna politika i tačka. Onaj ko kaže da Parlament treba da kaže da mi u osnovi podržavamo donošenje dokumenta Sigurnosna politika taj sumnja u potrebu donošenja dokumenta Sigurnosna politika u Bosni i Hercegovini. Ma nemote tako. Imali smo, pa molim vas lijepo imali smo sjednicu proširenog Kolegija i na sjednici proširenog Kolegija smo se dogovorili šta treba da uradimo. Tek nakon toga kada smo usaglasili ovdje onda za govornicu se izlazi i pokušava se, pokušavaju se naći neka druga rješenja.

Današnja rasprava ukazuje na slijedeće. Bosna i Hercegovina mora imati dokument Sigurnosna politika. Ovo što imamo danas pred sobom je ono što je bilo aktuelno u osnovi bilo aktuelno u decembru 2002. godine. Treće od decembra 2002. godine pa do danas desile su se značajne stvari kad je u pitanju reforma odbrambeno sigurnosnog sektora u Bosni i Hercegovini i to nije obuhvaćeno ovim dokumentom. I danas su poslanici iznosili primjedbe na ono što je napisano u ovom dokumentu i nemamo u Parlamentu formiranu komisiju za odbrambeno sigurnosnu politiku. Ovaj dom jese do duše završio svoj dio posla. Nije završi Dom naroda. I zaključci koji su izneseni od strane proširenog Kolegija zapravo odražavaju suštinu diskusije koja je danas vođena na ovom domu.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Zahvaljujem, gospodin Novaković se javio pa gospodin Živković.

MOMČILO NOVAKOVIĆ

Kolege ja sam samo izašao da konstatujem da je ne tačno ovo da mi nemamo sigurnosnu politiku. Predsedništvo je usvojilo sigurnosnu politiku i Bosna i Hercegovina ima sigurnosnu politiku. I to je ono što sam od početka govorio da mi treba da primimo ovaj dokument na znanje jer imamo sigurnosnu politiku koju je Predsedništvo usvojilo ovakvu kakva jeste i koja će se stalno kao živa materija dograđivati i aktuelizirati. To me, to je onda slažem se da je to sad u suprotnosti sa ovim prijedlogom i zaključkom ali nemojte da nemamo, imamo je u ovoj varijanti je imamo. Ako hoćete u nekoj drugoj onda možemo da kažemo da je nemamo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine Živković izvolite.

MILORAD ŽIVKOVIĆ

Uvaženo predsedništvo, dame i gospodo ja bih potvrdio samo ovo što je gospodin Novaković rekao. Slična je situacija ako se sjetite bilo je i u vezi sa vanjskom politikom koju smo isto tako dobili od Predsedništva. Isto tako je na ovom parlamentu niko od članova Predsedništva nije bilo i šta se desilo sa tim dokumentom? Taj dokument je vraćen Predsjedništvu. Je li to istina? Po kom osnovu ovaj isti dokument ne može da se vrati Predsedništvu jer nije ispoštovana procedura. Dokumenti se rade ne konsultuje se ovaj parlament i naknadno sa zakašnjenjem traži se od ovog parlamenta da usvaja takve dokumente. Hvala

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro, da li još neko želi da govori povodom prijedloga zaključaka?

Zaključujem dakle raspravu. Imamo dvije grupe zaključaka. Imamo zaključak proširenog Kolegija i prijedlog zaključaka proširenog Kolegija i prijedlog zaključka gospodina Nikole Špirića.

Molim vas lijepo, dajem pauzu do 16 sati, i pozivam vas ponovo na sjednicu proširenog Kolegija. Gore u salu. I sekretar Doma neka ide gore.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Kakvo je stanje kvoruma. Dobro imamo 30 poslanika u sali imamo kvorum. Dakle, evo konačno se je prošireni Kolegij usaglasio oko slijedećeg teksta zaključaka i dobro me dakle, pazite sada kako ću izgovarati riječi. Ovo ide u stenogram,

Dakle, zaključak koji će biti stavljen na glasanje ovdje nama glasi, on ima dva stava. Prvi stav glasi - Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine podržava dokument Sigurnosna politika Bosne i Hercegovine dostavljen od Predsedništva Bosne i Hercegovine.

Drugi stav – Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine traži od Vijeća ministara i Predsedništva Bosne i Hercegovine da u roku od 90 dana u tekst dokumenta ugrade reformska rješenja iz oblasti sigurnosne, reformska rješenja u Bosni i Hercegovini iz oblasti sigurnosne politike i dokument dostave Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hecegovine na usvajanje.

Stavljam na glasanje ovaj usaglašeni prijedlog.

Ko je za? Hvala vam lijepo.

Ima li neko protiv?

Ima li uzdržanih?

Dakle konstatujem da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine povodom ove tačke dnevnoga reda usvojio zaključak sa dvije tačke, koji glasi kako sam to izdiktirao jednoglasno sa 31 glasom za, bez glasova protiv, i bez uzdržanih glasova.

Mi prelazimo na slijedeću tačku dnevnoga reda, to je tačka

Ad. 8. Izvještaj o evaluaciji Bosne i Hercegovine Sekretarijata GRECO-a

Vi ste dame i gospodo poslanici dobili ranije materijal za ovu tačku dnevnog reda. To je bio Nacrt izvještaja, međutim mi smo naknadno dobili novi konačan Izvještaj o evaluaciji Bosne i Hercegovine taj novi izvještaj uputili smo vam 31. jula tekuće godine. Nadam se da ste novi materijal dobili. Uz prvi materijal dobili ste komentare i sugestije Ustavno-pravne komisije kao i prijedlog zaključaka Komisije za ljudska prava imigraciju, izbjeglice i azil. Radi se dakle, o prvom krugu evaluacije Izvještaja kako ste mogli vidjeti u meterijalu usvojen na 14. Plenarnom zasjedanju održanom u Strazburu od 07. do 11.jula 2003.godine.

Ovo je dakle praktično više radi informacije Parlamentu, to su tražile naše komisije ali evo ja otvaram raspravu povodom ovoga.

Ko želi da govori? Gospodin Huskić Adem.

ADEM HUSKIĆ

Poštovano Predsedništvo, kolegice i kolege ušli smo već u 7 sat rada naše skupštine. Mislim da je i pažnja popustila i zato ću, ovaj potrudicu se da budem kratak, da ne odužim.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Pa eto ako je moguće

ADEM HUSKIĆ

Ovaj materijal na najbolji način po mom mišljenju opisuje stanje u Bosni i Hercegovini. Šteta je kao što je i rečeno u materijalu naše komisije ovaj, što to nismo pisali mi, što su ga pisali stranci jer građani Bosne i Hercegovine znaju to šta piše ovdje, znači sadržaj je ljudima poznat, jedino što nisu formalno imali priliku da ga pročitaju. I ne vidim razlog zbog čega stoji oznaka – povjerljivo na ovom materijalu. Po meni bi više odgovaralo da stoji oznaka – javna tajna.

Problem korupcije je problem broj 1 u našoj državi jer dok se ovaj problem ne riješi mnogi neće doći na red da se rješavaju jer je on uslov za rješavanje nekih drugih problema. Čak mislim da i materijal Visokog predstavnika koji nosi naslov pravda i posao po meni trebao da se zove, posao i pravda se zove a trebao da se zove pravda i posao jer uslov za posao je više pravde.

Predlažem dakle, da se sa materijala skine oznaka povjerljivo i da se učini dostupnim javnosti, jer ne sadrži ništa što građani Bosne i Hercegovine ili ne znaju ili nebi trebali da znaju. Mislim da je šteta što nije prihvaćena inicijativa Ustavno-pravne komisije da se dokument razmatra u oba doma, ali je dobro da se i danas raspravlja o njemu. Stranka za Bosnu i Hercegovinu smatra da problem, da posebnu pažnju treba posvetiti kapacitetima i strukturi koju Bosna i Hercegovina trenutno formalno ima ali ne znamo njihove stvarne mogućnosti. Pri tome mislim na državnu graničnu službu, na ured, za reviziju na pravodudni sistem itd. Nažalost mi još uvijek na nivou države nemamo sve službe koje su, koje bi trebali imati, trebale imati odgovor na pitanje-da li su naše institucije spremne da se bore protiv korupcije i organiziranog kriminala. Ponavljam znači ključna stvar je osposobljenost naših institucija kao institucija na regionalnom nivou da odgovore zadacima koji se pred njih postavljaju. Smatramo da ovo pitanje zaslužuje plenarnu sjenicu oba doma Parlamentarne skupštine kako bi se uputila jasna poruka kakav je stav Parlamentarne skupštine prema ovom pitanju.

I na kraju predlažem da ovaj dom zaduži Ustavno-pravnu komisiju i Komisiju za ljudska prava da u kontinuitetu prate realizaciju preporuka iz izvještaja i o tome izvještavaju Parlamentarnu skupštinu. Hvala lijepa.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Huskiću, evo gospodin Ćeman Mirsad se javio za riječ slijedeći, pa gospodin Moranjkić, on će kratko vjerovatno pošto danas nekoliko puta govorio, izvolite.

ĆEMAN MIRSAD

Kolegice i kolege, ja moram biti iskren ovaj materijal koji smo dobili da ga tako nazovem izvještaj, prije nekoliko dana ja sam ga bar dobio 04.08. a danas je 07. dakle prije 2-3 dana. Ja nisam stigao uporediti sa onim izvještajem koji sam kao član Ustavno-pravne komisije imao u vidu kada smo se pripremali za raspravu o ovom izvještaju na

Ustavno-pravnoj komisiji. Zbog toga ne mogu praviti usporedbe ovaj, jer nisam kažem stigao ovoga materijala i onoga koji smo imali u vidu. Ali činjenica da je ovdje gospodin Hadžimusić vjerovatno nam može pomoći ako neko bude cjenio potrebom a pa i on sam vjerovatno da se možda bar kratko prokomentariše kakvi su dojmovi bili na Skupštine GRECO grupe zemalja ovaj, na Skupštini održanoj 07. do 11.jula ove godine.

U svakom slučaju u prapratnom pismu koje smo dobili vidi se da se cjeni činjenica da se evo i Parlament uključio u na neki način pripremnu fazu razmatranja ovog izvještaja na Skupštini GRECO ovaj zemalja i da u sigurno je ovo kao što je ovo i Komisija mada ja u ovom trenutku ne govorim u ime Komisije ovaj, Komisija konstatovala kako sa metodološkog aspekta sadržanog itd. da se radi o veoma, veoma kvalitetnom ovaj, pristupu odnosno Izvještaju.

Ja sam odlučio dakle, pozdravljajući ovakav vid dakle, konačno elaboracije i analiziranja stanja samo ukazati na dvije stvari a evo nisam kažem ni provjerio da li su one u tom izvještaju sadržane koje su proizašle ne kao stavovi Komisije, jer mi o tome na komisiji nismo raspravljali nego više kao ideje koje su se mogle čuti vezano za ovu problematiku ovaj kad je u pitanju Izvještaj.

Meni je lično zasmatala i nadam se da je ta kvalifikacija odnosno da je na takvu ne prihvatljivu kvalifikaciju ukazano na Skupštini GRECO sledeća stvar. Naime, u poglavlju III tačke 100. Izvještaja koji smo mi imali u vidu kada smo, evo kada sam ja kao član Ustavno-pravne komisije ovo čitao i razmatrao 12.maja 2003.godine, stajala je konstatacija u određenom kontekstu tamo da prirodna postoji nevoljkost bošnjaka, hrvata i srba da rade jedni s drugima. Ja želim i ovdje ukazati da mi se ta konstatacija ako je zaista to slika koju su stekle i koju su kao zvaničan stav podnosioci izvještaja i kao procjenu naveli u izvještaju, naveli ona po mom dubokom uvjerenju ne stoji jer ja dakle ne iznosim kompletan stav Ustavno-pravne komisije nego svoj stav onaj po ovom, po ovoj problematici jer ste vi stav Ustavno-pravne komisije dobili i druge komisije, naime po mom dubokom uvjerenju međunacionalni odnosi u Bosni i Hercegovini jesu bili na teškom testu i velikom izazovu, posebno u ratnom periodu pa možda još i uvijek, ali da su multietničnost, suživot i stanje povjerenja dominirali u daleko dužem istoriskom periodu i sa aspekta istoriskog iskustva u Bosni i Hercegovini odnosi suživota i međunacionalnog povjerenja su ipak prirodno stanje a ne da je prirodno stanje prirodna nevoljkost ova tri naroda za suživot itd.

Za mene bi veoma bilo važno da ovaj, da i ovaj parlament recimo jednu takvu vrlo, vrlo tešku da kažem kvalifikaciju ako je ona ostala u zvaničnom izvještaju koji prihvate na Skupštini GRECO-a popravi i da eventualno stane iza ove druge kvalifikacije. Ja na nju ukazujem iz razloga što zaista se onda na temelju jedne takve procjene može raditi i razvijati ovaj kudi kamo drukčiji ovaj pogledi na mnogo što šta u Bosni i Hercegovini pa i o ovome.

Pošto je ovdje ustvari riječ o Izvještaju o evaluaciji koji u kome je u prvom planu dakle, dogradnja pravnog i drugog sistema radi efikasne borbe protiv korupcije i svega onoga što se s tim, ovaj što se prati ja mogu reći da se u bar u normativno-pravnom

smislu u tom pogledu mnogo što šta što je kao zahtjev u ili stav ili zaključak u ovom izvještaju postavljeno već je urađeno pa evo i aktivnošću dijelom i ove Parlamentarne skupštine i drugi nadležni organa, reforma u oblasti pravosuđa itd. zahvataju one preporuke dio preporuka koje su, koje su ovdje kazane itd. itd.

Evo ja ću se dakle, bez namjere da ulazim u sve ono što bi se ovdje o čemu bi se moglo reći ovaj ograničiti na ovo imajući u vidu da ste vi neke druge ocjene, stavove, mišljenja koje su tek evidentirani u razmišljanjima članova Ustavno-pravne komisije, dobili i možete to porediti sa ovim što ste ovdje rekli. U svakom slučaju ovaj Dom i ova Parlamentarna skupština treba da ohrabri ove intencije koje proizilaze iz jednoga ovakvog Izvještaja, nadam se da su one i sigurno jesu potvrđene na Skupštini u Strazburu, dakle da ih ohrabri i da bude ovaj tijelo koje će kad je riječ o zadači Parlamenta u svakom slučaju biti dosljedno na putu ostvarivanja ovih zacrtanih da kažem ideja odnosno operative koja iz ovoga proizilazi. Hvala vam lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem gospodinu Čemanu, gospodin Moranjkić. Muhamed se javio slijedeći za riječ.

MUHAMED MORANJKIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo ponuđeni Izvještaj GRECO grupacije o evaluaciji BiH tretira nekoliko vrlo važnih problema, a ja sam ih sve ovaj i oni su sami na tri. To je korupcija u svoj njenosti, što je danas rak rana ove države i ovog društva i obaveze Bosne i Hercegovine preuzete ulaskom u grupaciju GRECO po ovom problemu i preporuke Bosni i Hercegovini da rješava ovaj problem kako bi mogla uči u integracije evropske.

Tako sam shvatio, prihvatio ovaj problem i pročitao ga i nešto mi je ostalo ne jasno što bi ovdje pokušao da iznesem i da i sebe i vas upitam. Ovim izvještajem je jasno rečeno da je korupcija kao glavni moto čitavog izvještaja prilično pod navodnim znacima ovo prilično, a ja bi rekao izuzetno zabrinjavajuće, rašireno u Bosni i Hercegovini i kao takvo uvuklo se u gotovo čitavo tijelo ove države i nas svih. U policiju, u sudstvo, u carinu, u vojsku, u stranke, poresku upravu, u škole, fakultete, bolnice, carine, javne ustanove pa i u kompletnu državnu strukturu od mjesne zajednice do vrha ove države, što je nepobitno a nije potrebno neću se upuštati u tome da žive primjere iznosim koji stvarno zastrašujuće djeluju.

Ispadne da je sve oboljelo. Korupcija i kriminal su bili i ostali brat i sestra blizanci koji zagrljeni haraju ovom zemljom u ratu i evo nastavljaju poslije rata. Nažalost, posebno je istaknut privredni kriminal koji se po ovom izvještaju čuva, ovo me posebno interesuje čuva, vjerovatno od javnosti jer ja nisam mogao odgonetnuti od koga na nivou Savjeta ministara Bosne i Hercegovine.

Pitam se a i nas sve zašto i da li je to tačno. Bez ovoga ovaj izvještaj za mene je stvarno čudnovatan, ako ne dobijem odgovor na takvo pitanje. Ko to štiti i dokle lopove u

ovoj zemlji i zbog čega? I za ovo javnost ove zemlje traži odgovore a čutanje ispadne da je prihvatanje ili saučesništvo u ovakvoj jednoj crnoj rupi u ovoj državi. Tranzicija je kod nas po ovom izvještaju markirana kao jedna od žarišta korupcije i kriminala i naglašeno je da su isti u porastu ali da su u tome osnovne državne funkcije zatajile. Pitam se da li neko od struktura stvarno radi na ovome da ne bude to ovako, da budu znači istovremeno glavni nosioci korupcije i kriminala oni koji ga trebaju da rješavaju.

Rezultati eventualni istraga se kriju ili se sprovode radi sprovođenja. Niko nije uhapšen, nikome ne zakonito stečena imovina nije oduzeta, pitam se a pitao bih i one koji je ovaj izvještaj pravio zašto je to tako i dokle će i dali ima smisla ikako govoriti o tome ako se do kraja ne ostane u kontinuitetu i započeti posao dovede, a on se zna kako se dovodi. N ovom problemu radi sijaset svjetski, evropskih, naših organa i organizacija. Kad ih nabrajaju ja ih više ne umijem ni pročitati koliko ih ima a na kraju je konstatacija da je korupcija i kriminal u porastu, i to drastično. Pitam se da li neko od ovih organa i organizacija obavlja pravi posao i da li maši u metodama rada kad rješava ovu problematiku zajedno s nama u ovoj zemlji.

Posebno me interesuje i to sam podvukao da je program Ministarstva pravde Federacije Bosne i Hercegovine kako kaže pripremio program i zakon na sprečavanju korupcije i kriminala 2001.godine a da je OHR stopirao tu aktivnost na zakonskoj regulativi. To mi je nešto nespoivo i stvarno bi volio dobiti odgovor na tu temu jer ono što sam pročitao da je kao razlog stvarno je ne prihvatljiv ili je napisan za malu djecu koja bi ovaj tekst čitala.

Pominjanje fiktivnih firmi su zajednički proizvod sudova i kriminalaca. To je opšte poznato. Mene interesuje zašto u ovom izvještaju nema tačno se zna imenom i prezimenom i sudova i sudija koji su takav drastičan kriminal odradili u ovoj zemlji i ovu zemlju doveli u vrlo tešku situaciju. Istina to je navedeno fiktivne firme, to su praktično prometi koji su praktično podrili temelje ovoj zemlji.. Ono što se govori o sudovima, sudovi sude od čibuka sve im gotovo pada na višin instancama, a ono što postane zakonito niko u ovoj zemlji ne zna ko treba da to sprovede. Ja tačno znam firmu sa 86 presuda Vrhovnog suda koje su došle formalno-pravno na izvodljivost i niko u ovoj zemlji ne zna kazati ko će ih sprovesti, jer onaj na koga se odnose ne mari za tim. Radi se konkretno o državnom organu o carini.

Što se tiče ombusmena oni rešavaju nacionalne i druge probleme, ne upuštaju se puno u ovo i ja se ne bih složio sa konstatacijom Izvještaja da su one puno ušle u problematiku kriminala i korupcije u ovoj zemlji. Posebno ovdje moram istaći ono što sam uočio. Da se mnoge kriminalne radnje koje se ukažu na svjetlo dana podvedu pod takozvane zaštićene informacije. To mi se čini kako sam Izvještaj kaže izvršna vlast. Pitam se koja je to izvršna vlast i ko to štiti znači kriminalce koji se konačno raztkriju da rade to što rade u ovoj zemlji. Za kriminal po meni ne smije niko imati imunitet u ovoj zemlji. Kriminal ne smije biti rabota koja je posao privilegija onih koji imaju određene imunitete po bilo kojoj osnovi.

Pominjanje Zakona o amnestiji je farsa, jer Zakon o amnestiji takav kakav je, on je donesen, ja ću brzo predsjedavajući, ja znam da ste vi mene unaprijed, ovaj farsa i prevara jer iza Zakona o amnestiji su se sakrili veliki kriminalci ove zemlje a oni koji su po moralu, po normama ljudskim trebali da imaju ovaj zakon, oni su samo bili maska da se sakriju iza.. Prema tome u konstataciji ove problematike i kao parlamentarac i kao čovjek se ne slažem i tražim da se ovaj zakon preispita i dovede u red. Carinska i poreska uprava su glasni epicentri kriminala momentalno u zemlji i oni podrivaju temelje ove zemlje. Pokrenute su aktivnosti i ja ih pozdravljam. U Izvještaju nisu rečene i zato bih rekao da ovaj izvještaj ima određenih manjkavosti, ali do sada najkompletniji ipak koji je došao pred nas. Ja ga pozdravljam. Prihvatam sve preporuke i one koje je dala naša Ustavno-pravna komisija i one koje je dao GRECO i one koje će dati se ovdje na ovom parlamentu. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala i vama gospodine Moranjkiću. Ja vas samo upozoravam na vrijeme, mislim nemote mi, pa nemojte, pa ne samo to mislim vi to možete uzeti kako god hoćete mislim, to je vaš problem, samo nemojte mi imputirati nešto što ja nisam ovaj, što ja nisam do sada radio nikada. Ja, vi ste rekli da sam ja unaprijed nešto, ne znam niste dovršili ovaj, nemojte, znam ali ja vama samo ovaj, ja vama samo mogu ovaj reći da sam ja dužan da vodim reda ovdje, o Poslovniku i da svaka diskusija treba da ima neko svoje vrijeme znate. Eto to je a sad moguće je da su i drugi razlozi po srijedi, evo imam nekih komentara ali ne bih ja sada o tome. U svakom slučaju vama hvala.

Slijedeća se javila gospođa Ljiljana Miličević ako sam ja dobro vidio, izvolite.

LJILJANA MILIČEVIĆ

Poštovani predsjedavajući, drage kolege, hoću da kažem da smo mi na Klubu srpske demokratske stranke iščitali ovaj izvještaj i da smo saglasni u tome da je ovo jedan kvalitetan Izvještaj što su moji prethodnici već rekli, gdje je napisano najviše onoga kako jeste. Dakle, ne ono što bi mi voljeli da pročitamo ili što bi mi možda dodali, ubacili nego gro je toga. Snimljena je dakle situacija onakva kava jeste. Lijepo izgleda i na početku ovoga ova rečenica gdje smo mi na neki način pohvaljeni, gdje se kaže da se zadovoljstvom konstatuje da se ovdje pokazuje napredak i prilagođava naša pravna infrastruktura i usvajamo najbolje instrumente i praksu u borbi protiv korupcije. To je za mene taj tračak nade.

Dakle, ne bih se ja osvrnula na ovo što ovdje na ovu analizu njihovu. Ja bih stavila akcenat na zaključak i preporuke koje su date Bosni i Hercegovini. Usput ovdje moram reći vjerovatno je greška u lošem prevodu a bitno je iz razloga što se tražilo da postane ovaj, izvještaj koji je povjerljiv da bude otvoren i ovdje se i traži naša saglasnost da bude objavljen na veb stranici.

Dakle, kao prva preporuka ovdje piše oformiti i odrediti tijelo odgovorno za koordiniranje zločina u cijeloj zemlji uključujući korupciju. Ja se bojim da mi imamo ta

već, a mi moramo jedno kontra, jer ovdje dakle imamo znači nekakvih tih manjkavosti u prevodu ali je jako važno da smo mi dosta stvari koje su navedene u preporukama već učinili i na najboljem, na pola puta smo da uradimo. O čemu se radi ovdje? Dakle to je ona zaštita svjedoka, to smo već imali. Imamo sad u procesu ovaj usvajanja biće, ovaj, državni ured za reviziju, dodjela više resursa to je ovaj zahtjev koji smo dobili, dakle mnogo od toga što je ovdje u preporukama navedeno na najboljem je putu da bude usvojeno u ovom parlamentu i važno je ovo pod 154. i 155. hajdemo mi o tome nekakav zaključak. Dakle Greko poziva vlasti u BiH da vode računa o komentarima koje su dali stručnjaci u ovom izvještaju u dijelu pod nazivom analiza i drugo da vlasti u BiH da obavijeste o implementaciji navedenih preporuka do 31. decembra 2004. godine.

Mi već možemo sagledati šta smo od ovih preporuka uradili, šta smo do pola uradili i šta nam je činiti da ispoštujemo ove preporuke da sljedeći izvještaj bude još bolji za sve nas. Ja toliko i hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam gospodo Milićević. Ko dalje želi da govori vezano na ovu temu, za ovu temu?

Vidite, ja ću da vam samo skrenem pažnju da imate i propratni akt, jel tako uz ovaj dokument. Ovaj dokument je usvojne dakle. Predstavnici Bosne i Hercegovine su nakon što su naše komisije analizirale dokument bili na sesiji koja je imala za konačnicu usvajanje ovog dokumenta. Tamo stoje određeni komentari ispred Bosne i Hercegovine, gospodin Hadžimusić je bio prisutan i evo ja ću mu pošto se ne javlja niko od poslanika, samo kratko omogućiti da se obrati poslasticima vezano za ovu temu.

Izvolite gospodine Hadžimusiću.

Gospodin Novaković me je obavijestio da ima jednu neodložnu obavezu u 17 sati i on od ovog momenta neće moći prisustvovati sjednici. Mi još uvijek imamo kvorum koliko ja znam.

Izvolite.

HADŽIMUSIĆ

Hvala lijepa. Gospodo predsjedavajući, uvaženi zastupnici, meni je izuzetna čast da ispred Ministarstva vanjskih poslova doprinesem raspravi ove tačke na dnevnom redu današnje sesije. Pred vama je izvještaj na nekih 36 stranica sa dodatcima koji čine izvod iz krivičnog zakonika i jedan tabelarni prikaz privrednih prestupa u 2001. godini.

Uvaženi zastupnici koji su uzeli riječ prije mene već su dali dovoljno komentara i ja ću naravno biti kratak. Ovo je izvještaj, on predstavlja završnu fazu evaulacije koja se sastoji prvo – nakon članstva u Greku Bosna i Hercegovina je dobila upitnik na koji su odgovorili svi organi na nivou države, na nivou entiteta. Zatim smo dobili nacrt izvještaja

koji je ovaj parlament, zapravo njegove dvije komisije već detaljno i ozbiljno razmatrao. To je pomoglo i delegaciji u Strazburu na plenarnom sastanku u jula ove godine 7. do 11. da u trodnevnoj raspravi u jednom krugu rasnih pravnika Vijeća Evrope koji se može uporediti sa, evo slobodno da kažem Venecijanskom komisijom, ali u ovoj sferi borbi protiv korupcije.

Borba protiv korupcije se dobija prvo u Parlamentu. U toj pravnoj infrastrukturi. Ona nema kraja, ali počinje ovdje. Ovaj parlament je ozbiljno razmotrio od početka procesa evaulacije unutar Greko i dao primjedbe koje su pomogle našoj delegaciji da držimo visoko zastavu, da se ne žalimo, da primimo ove dosta povoljne komentare i dobijemo kvalitetan izvještaj čiji je najznačajniji dio dio preporuka. Ja bih sa ovog mjesta, ukoliko mi je dozvoljeno sugerisao da se formira jedna komisija Parlamentarna koja bi supervizirala implementaciju onoga što je zapisano u preporukama.

Samo još jedna informacija. Nacrt izvještaja kojeg smo dobili i konačni izvještaj se dosta razlikuju, jer je vremenski gaf od posjete evaulatorskog tima pa do završnog kruga evaulacije i plenarnog sastanka tačno godinu dana. Godina dana u Bosni i Hercegovini u parlamentarnom životu znači kao nekoliko godina u nekim drugim zemljama. Zato je i Greko plenum bio impresioniran onim što je učinjeno tokom protekle godine dana. Zato je sa zadovoljstvom delegacija konstatovala da smo napravili dobar posao zahvaljujući doprinosu dvjema komisijama ovdje, prije svega Ustavno-pravnoj komisiji i Komisiji za ljudska prava i pomogli da krenemo u neki početak, kraj početka borbe protiv korupcije.

Borba protiv korupcije je stub programu pravda i posao. Stub je i pravdi i poslu. S tim bih završio ovo i zahvaljujem još jednom onima koji su uzeli vremena i investirali se da se pripremi delegacija Bosne i Hercegovine u Strazburu za ovaj izvještaj. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala gospodine Hadžimusiću.

Dame i gospodo poslanici ja zaključujem raspravu nakon ovoga i predlažem dakle sljedeće zaključke.

Prvo, prije zaključka ja bih preporučio vama iz Ministarstva vanjskih poslova da skinete ovu oznaku "povjerljivo". Vi ste je stavili i vi je možete skinuti jedino. Ja sam se malo konsultovao. Inače da to može uraditi Parlament ja bih odmah sada predložio da glasamo da to skinemo. Dakle nema razloga da stoji po mom dakle mišljenju oznaka "povjerljivo" i slobodno to skinite i to treba da bude dostupno, kako se zove javnosti i mi se danas u Parlamentu nismo ni odnosili prema tom dokumentu kako povjerljivom dokumentu. Ovdje je to otvoreno za sve. To je dakle moja lična, osobna dakle preporuka. Mislim da kolege parlamentarci dijele ovaj stav i da ne trebamo oko toga da glasamo. Dakle to vam je preporuka Parlamenta. To su dakle otvorene stvari i najbolje ćemo se protiv toga boriti kada je to potpuno otvoreno. Hvala vam naravno na ovim informacijama koje ste iznjeli i naravno i vama i članovima naših dviju komisija koji su pomogli da Bosna i Hercegovina, nakon što je prvobitni dokument razmatran u našem

parlamentu, odnosno u našim komisijama dobije takve ocjene pred institucijom međunarodnom institucijom koja je usvojila definitivni izvještaj.

Dame i gospodo poslanici, mogući zaključci su dakle sljedeći, prijedlog zaključaka je sljedeći:

1. Dakle da Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine podržava ovaj dokument kojeg je usvojilo neko drugo tijelo. Mi ga ne možemo usvojiti, ali dakle možemo podržati dakle izvještaj evaulacije, ovaj konačan izvještaj evaulacije Bosne i Hercegovine sa prijedlozima i sugestijama naših dviju komisija – Ustavno-pravne komisije i Komisije za ljudska prava, izbjeglice, imigraciju i azil i

2. Zaključak kojeg je predložio gospodin Hadžimusić. On je kazao i mislim da je to dobar prijedlog da bi trebao neko ispred ovoga doma da supervizira implementaciju ovog konačnog finalnog izvještaja. Ja mislim da to treba da rade ove naše dvije komisije.

I dakle ja predlažem da kao druga tačka ovog zaključka bude zaduženje našim dvjema komisijama Ustavno-pravnoj i Komisiji za ljudska prava da one zapravo superviziraju implementaciju ovog konačnog izvještaja.

To bi bio moj prijedlog koji obuhvata zapravo sve ono što je danas bila rasprava i ako nema novih prijedloga ja bih vas zamolio da glasamo o prijedlogu.

Ko je za? Hvala vam lijepo.

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Dakle konstatujem da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine jednoglasno sa 30 glasova za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova, povodom ove tačke dnevnog reda usvojio zaključak sa dvije tačke koje sam ja izdiktirao u stenogram koje ste vi razumjeli i za koje ste evo glasali. Hvala vam.

Prelazimo na 9. tačku dnevnoga reda. To su

Ad. 9. Mjere za osiguranje samoodrživog razvoja Ureda za reviziju finansijskog poslovanja institucija BiH

Vama je materijal upućen 16. jula ove godine. Dostavljen je po zaključku ovoga doma kojeg smo usvojili na 12. sjednici 22. aprila 2003. godine, također po zaključku Doma.

Ako se sjećate kada smo raspravljali o Izvještaju Ureda za reviziju finansijskog poslovanja institucija BiH za 2001. godinu, onda smo zaključili da je potrebno ojačati Ured generalnog revizora kao važnu instituciju države Bosne i Hercegovine i zadužili smo ih da nam dostave prijedlog mjera na jačanju te institucije i to smo dobili.

Sada je red da se o tome što smo tražili odredimo, pa ja otvaram raspravu.

Ako se niko ne javlja za riječ, ja zaključujem raspravu i predlažem da prihvatimo mjere koje su predložene u ovom dokumentu koji nam je dostavljen od strane Ureda.

Ko je za? Hvala vam lijepa.

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Dakle konstatujem da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine jednoglasno, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova sa 30 glasova za prihvatio Mjere za osigranje samoodrživog razvoja Ureda za reviziju finansijskog poslovanja institucija BiH koje nam je dostavljen od Ureda za reviziju.

Prelazimo na 10. tačku dnevnog reda. To je

Ad. 10. Informacija Izborne komisije Bosne i Hercegovine o radu opštinskih izbornih komisija i centara za registraciju birača

Informacija Izborne komisije vam je upućena 30. jula ove godine. Radi se o informativnom materijalu. Cilj je da se blagovremeno sagleda stanje i preduzmu određene aktivnosti kako bi se spremno dočekali lokalni izbori.

Ja sam dobio taj materijal, procjenio da nije dovoljno samo da se dostavi Kolegiju, nego da je potrebno o tome upoznati Dom i ovo treba da posluži vama kao informacija, jer tamo su primjetni određeni problemi koji su vezani za lokalne izborne komisije i centre za registraciju birača. I ovo služi samo kao informacija i danas je to tačka dnevnoga reda, ali evo ako ima neko potrebu da diskutuje vezano za ovo ja ću mu naravno omogućiti da to uradi.

Gospodin Belkić se prvi javio za riječ. Nakon toga gospodin Selim Bešliagić.

BERIZ BELKIĆ

Ja nemam neku ambiciju da otvarama posebnu, posebno široku raspravu, ali zbog činjenica i informacija koje su dati u ovom materijalu, zaista je teško prepustiti i jednostavno propustiti ili primiti k znanju informaciju i ne reagirati.

Dakle svi problemi koji su ovdje naznačeni itd. prema samoj konstataciji Izborne komisije proizilaze iz činjenice da nep ostoji kako oni kažu decidna zakonska regulativa u domenu finansiranja izbora i rada izbornih organa u Bosni i Hercegovini statusa opštinskih izbornih komisija itd. Dakle, po mom mišljenju mi bismo trebali ići u pravcu jednog zaključka da se riješi problem zakonske regulative u ovoj oblasti, odnosno za ova pitanja koja su ovdje naznačena. Naravno to se može riješiti u okviru Izbornog zakona i mislim da je ovo još razlog više da mi što je moguće prije izmjene i dopune Izbornog zakona stavimo u proceduru. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam lijepa gospodine Belkiću. Gospodin Selim Bešlagić. Izvolite.

SELIM BEŠLAGIĆ

Iako je ovo samo informacija sa kojom se mi trebamo da upoznamo ipak zabrinjavajući su određeni podaci da ovdje imaju opštine koje su obezbjedile sredstva i imamo faktički 100 i ne znam koliko opština koje nisu uopšte obezbjedila sredstva za ovu izbornu aktivnost.

Mislim da to zaslužuje da odavde iz Parlamenta pošaljemo poruku, odnosno zakon koji bi tačno definisao i precizirao na koji način da se priđe evidentiranju i na koji način da se priđe recimo pripremi za izbor. Jer se bojim da ćemo opet, ako se zadrži na ovome doći u situaciju da imamo izbore koji nisu izbori. Prema tome mislim da je ovaj prijedlog gospodina Belkića sasvim u redu, jer kažem više je onih, čini mi se koji nemaju sredstava nego onih koji su dobili sredstva. A od toga zavisi i kvalitet, ja bih rekao izbora koji slijede. Prema tome pridružujem se ovom prijedlogu. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam. Gospodin Miloš Jovanović je tražio riječ. Izvolite.

MILOŠ JOVANOVIĆ

Poštovano predsjedništvo, dame i gospodo, pošto je u pitanju Izborna komisija Bosne i Hercegovine, ja ne znam stvarno da li više vrijedi govoriti o tome ili kritikovati komisiju i u krajnjem slučaju ne znam ko je kriv što mi kao Klub poslanika SDS nemamo već, čini mi se nekoliko mjeseci petog člana, tako da ja stvarno i ovom prilikom želim da u krajnjem slučaju i da pitam, ali ne znam ni koga da pitam, ali vjerovatno to je u nadležnosti republičke Izborne komisije i u najkrajnjem slučaju to nema smisla.

Ono što želim samo još da kažem, mislim da je to već gospodin Bešlagić rekao stvarno zabrinjava činjenica da, čini mi se ovdje je rečeno u Izvještaju da u 58 opština nisu uopšte planirana sredstva, znači ni planirana, a normalno znači ni odobrena u budžetima i mislim da još poražavajuća situacija je što se tiče centara za registraciju birača. Mislim da čini mi se da su rekli da skoro u 5 opština ne postoje uopšte ti centri. Ima veliki broj znači opština gdje ne postoji mogućnost da kažem dostavljanja podataka republičkoj Izornoj komisiji oko novih ili preregistracije birača tako da stvarno ja ne znam kako i na koji način uputiti apel i sa ovog mjesta znači opštinama da se malo više angažuju znači posebno oko registracije birača, a i u krajnjem slučaju znači kada se planira budžet za 2004. godinu da bi to trebalo znači posebno da obrate pažnju, jer vjerovatno će sljedeće lokalne izbore, znači finansirati opštine. Toliko hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodin, hvala vam gospodine Jovanoviću.
Gospodin Vinko Zorić je tražio riječ. Izvolite.

VINKO ZORIĆ

Ja sam na prošloj 16. sjednici htio postaviti jedno zastupničko pitanje vezano za ovu problematiku, međutim, kako je ta točka onda skinuta sa dnevnog reda moje kolege iz Doma naroda su rekle da će postaviti tamo i čini mi se da jesu, a ja bi ovdje konstatirao da sam ja zabrinut ili se pitam do kada je li registracija birača u Bosni i Hercegovini trajna kategorija.

Je li to znači da mi nikada nećemo moći, ako se nismo registrirali, ako se i registriramo birači dođu na biračko mjesto i kažem jednostavno mu kažu vi niste na popisu. Bez obzira zato što se jeste registrirali, bilo je tih slučajeva koliko god hoćete, dakle da nećemo moći sa osobnim dokumentom, osobnom kartom, putovnicom nikada dokazati svoj identitet.

Ja mislim da tu kategoriju i mi ovdje iz ove iz ovog doma, iz ove parlamentarne skupštine trebamo pokrenuti, jer u drugim državama, a tako je bilo i na prvim izborima 1990. godine glasovalo je i pristupalo se izborima sa identifikacijskim dokumentom, obično sa osobnom kartom. Tako imam evo tri sestre udate u Republiku Hrvatsku, tako se danas stvari događaju i u Hrvatskoj. Ako niste na biračkom spisku imate putovnicu ili osobnu kartu, oni nadopišu i glasate kao i drugi, a ne u neakve izdvojene kutije. Dakle dozvoljeno je to kažu i danas, oni koji nisu registrirani, pa onda idu tamo ima u svakoj općini po jedna kutija idu tamo ako hoće, ali gdje ti glasovi završavaju uglavnom se ne broje u općinskom izbornom povjerenstvu.

Dakle moja je, evo ja sugeriram izbornom povjerenstvu da djeluje u tom smjeru da građani Bosne i Hercegovine mogu obaviti svoju građansku dužnost, a ako su državljani Bosne i Hercegovine, onda oni imaju i obvezu glasati, a ne samo pravo, da mogu glasati bez registracije. Pa ja kao birač, čini mi se da sam se češće registrirao nego automobil. A državljanin sam ove Bosne i Hercegovine i evo stalno u nekom parlamentu od '90. i u općinskom i županijskom, oba doma naroda, oba zastupnička doma. Nema parlamenta dakle u ovoj državi, osim Republike Srpske dakle, vaše skupštine, samo tamo nisam bio, u svim parlamentima i svim razinama sam bio u parlamentu, a svaki put se moram registrirati da bi imao uopće pravo glasati.

Mene zanima je li to moguće promjeniti i ako jeste da onaj ko to treba mjenjati da što hitnije promjeni. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam gospodine Zoriću.

Pazite ovako, dame i gospodo poslanici, pošto se meni više niko nije javio za riječ, ja naravno zaključujem raspravu. Ponavljam dakle ono što sam rekao prije nego što sam otvorio raspravu, radi se dakle o jednom ozbiljnom upozorenju kojeg nam je dostavila Izborna komisija Bosne i Hercegovine i cilj je bio da vi to svi znate. Vi ste dakle najodgovorniji ljudi kada je u pitanju regulativa vezana za izborni proces. Lokalni izbori su na jesen iduće godine, a onda 2006. godine ponovo opći izbori. Ima nekih koji

bi željeli prije toga, ali moraće ipak sačekati 2006. godinu. Dakle ja sam dakle želio da znate ovu problematiku, ali nakon dakle ove rasprave predlažem sljedeći zaključak.

Očigledno je dakle da bi predstavnici ovoga doma trebali ući u razgovore s Izbornom komisijom BiH da pokušaju iznaći rješenje koje znači izlaz iz ove situacije vezano za centre za registraciju i za lokalne izborne komisije.

Ja predlažem zaključak

1. Da se zaduži naša ustavno-pravna komisija, a šta mogu Mirsada, to ne može biti prirodnije ništa nego da bude Ustavno-pravna komisija mislim, dakle da se zaduži naša ustavno-pravna komisija da održi sastanak s Izbornom komisijom BiH i da onda ovom domu predlože šta su to rješenja koja bi bila zapravo izlazak iz ove situacije u kojoj se nalazimo kada su ove stvari u pitanju koje su navedene u izvještaju – normativna ili bilo koja druga rješenja. Ja sada ne mogu na pamet ovaj, pravo da vam kažem da vam govorim i mislim da je to jedini mogući zaključak.

Ako nema rasprave po prijedlogu zaključka ja ga stavljam na izjašnjavanje.

Ko je za ovaj zaključak?

Objasniću vam, to se ne odnosi na ovo. To ću vam objasniti sada. Miloše objasniću vam, mislim reći ću vam, reću pošteno šta mislim o tome. Hvala vam lijepo.

Ima li ko protiv?

Ima li uzdržanih? Nema.

Dakle konstatujem da je Predstvički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine jednoglasno sa 31 glasom za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova usvojio ovaj zaključak povodom informacije Izborne komisije.

A što se tiče poslanika petog poslanika iz SDS-a koji nam nedostaje već 3 mjeseca ovdje u Parlamentu, ja želim dakle da obavijestim i vas, a i cijeli Dom da je Izborna komisija zatražila stav naše ustavno-pravne komisije i da je Ustavno-pravna komisija odaslala, evo ovdje već vidim, je li odaslano to Branka. Stiglo je dakle do predsjedavajućih domova, jedan stav Ustavno-pravne komisije koji će biti odmah, dakle sutra dostavljen Izornoj komisiji.

Ja sa svoje strane dakle, ponovo dakle govorim sada, ja smatram da jedan poslanik ne može, ne želeći o tome da otvaram raspravu, ne može biti i delegati i poslanik u jednom Parlamentu u dva doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i najbolje bi bilo kada bi se gospodin Spasojević odredio i kazao šta je to šta on želi dakle – da li delegatu Domu naroda ili poslanik u Predstavničkom domu da bi Izborna komisija mogla da uradi svoj posao, ali mišljenje Ustavno-pravne komisije ide u pravcu razrješenja ove dakle situacije i ja ću tražiti u razgovorima sa Izbornom komisijom, odnosno kolega Špirić koji će preuzeti poziciju predsjedavajućeg da se ovo pitanje što prije razriješi, jer je više nedopustivo, jer je nedopustivo da ovaj dom, vjerujte nije to

krivicom ovoga kolegija. Isti naredni dan nakon što je Paravac, nakon što smo utvrdili prestanak mandata Paravcu, napisao sam pismo Izornoj komisiji i obavjestio ih o prestanku mandata i zahtjevao popunu ovog doma u skladu sa Izbornim zakonom.

Mi ne odobravamo mandate. Mandate odobrava Izborna komisija Bosne i Hercegovine, a onda je nastupio ovaj problem. Čovjek već delegat, a sljedeći na listi, onda on se ne izjašnjava. Izborna komisija u Izbornom zakonu nije našla eksplicitnu odredbu koja bi je navela na rješenje pitanja i onda kreće prepiska. Ustavno-pravna komisija, Izborna komisija, Kolegij, Izborna komisija i sada smo u tome.

Sve dakle što mogu da kažem ne objašnjavajući dakle vama, vi s pravom postavljate to pitanje, prije svega meni kao predsjedavajućem je stalo da ovaj dom funkcionira u punom kapacitetu, onako kako je izabran na izborima i evo zahtjevaćemo od Izborne komisije da odmah, bez odlaganja razriješi dakle ovo pitanje. Kako, to je stvar Izborne komisije, ja u to ne mogu ulaziti. Hvala vam lijepa.

Prelazimo na sljedeću 11. tačku dnevnoga reda. To je

Ad. 11. Davanje saglasnosti za ratifikaciju Konvencije o priznavanju kvalifikacija koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj regiji

Otvaram raspravu povodom ove tačke dnevnog reda. Ko želi da govori? Onda idemo na glasanje.

Ko je zato da se da saglasnost za ratifikaciju? Hvala vam lijepo.

Ko je protiv?

Ima li uzdržanih?

Konstatujem da je Predstavnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine jednoglasno sa 31 glasom za, bez glasova protiv i bez uzdržanih glasova dao saglasnost za ratifikaciju Konvencije o priznavanju kvalifikacija koje se odnose na visoko obrazovanje u evropskoj uniji u evropskoj regiji.

I sada smo došli do 12. tačke dnevnoga reda koja se zove

Ad. 12. Informacija Vijeća ministara o Koridoru Vc

Sačekaćemo samo koju sekundu predsjedavajućeg Vijeća ministara koji se kreće prema parlamentarnoj sali, tako su mi javili ljudi zaduženi za to. Možemo 2-3 minuta ovako biti u sali. Molim. Dom je usvojio. Pet minuta pauze.

Dakle povlačim, stavljam van snage odluku o petominutnoj pauzi. Nastavljamo sa radom i prelazimo na 12. tačku dnevnog reda – Informacija Vijeća ministara o Koridoru Vc.

Sjednici se upravo pridružio predsjedavajući Vijeća ministara gospodin Adnan Terzić i ja ga pozivam da uzme riječ.

Ja ću biti odsutan 2 minuta, ja te molim Nikola, vježbaj se malo.

ADNAN TERZIĆ

Dame i gospodo obzirom da ste formulisali tačku kao Informacija Vijeća ministara, ja moram reći da ovo nije informacija Vijeća ministara, nego da je informacija predsjedavajućeg Vijeća ministara na osnovu pitanja koje je pokrenuo zastupnik Lagumdžija.

Radi se o tome istina da je ovaj dom usvojio obavezu da Vijeće ministara redovno izvještava o aktivnostima na realizaciji projekta Koridora Vc, ali na posljednjoj sjednici ste imali punu informaciju ministra Dokića i moje zadovoljstvo je da se velikom većinom usvoji. Od tada do danas se ipak malte ne ništa nije dešavalo po tom pitanju, obzirom da je Vijeće ministara dalo pismo odgovora već prije utvrđeno i pojašnjeno na posljednjoj sjednici Parlamenta Bosmal-u na njihovu samoinicijativnu ponudu. Sigurno da aktivnosti koje sada imamo idu u pravcu da nešto što Vijeće ministara prije nas nije uradilo, a po Zakonu o koncesijama je bilo dužno da uradi da se formira komisija za koncesije kao najbitnija komisija koja će voditi dalje aktivnosti oko davanja, ne samo koncesije za Koridor Vc nego za sve koncesije u Bosni i Hercegovini. Također imamo planirano i krajem mjeseca sjednicu koordinacionog tima za realizaciju projekta Koridora Vc gdje treba da započnemo aktivnosti na utvrđivanju konačnog, konačne trase auto puta Koridora Vc. Sigurno da to neće raditi koordinacioni tim nego će raditi stručnjaci, ali pod vođstvom koordinacionog tima.

Pitanje konkretno zastupnika Lagumdžije je bilo vezano za ponudu Svjetske banke kako u prvoj fazi reće da daju sredstva, pa onda kasnije pojasni da se radi ipak o kreditnim sredstvima, istina iz IDA kategorije povoljnim kreditnim sredstvima.

Evo ja sam pripremio tu informaciju. Znači u prvom redu moramo se vratiti na 16. sjednicu Vijeća ministara, održanu 26.6. mjeseca ove godine gdje je Vijeće ministara prihvatilo nacrt pismo o preliminarnom prihvatanju samoinicijativne ponude od Bosmala i ostavilo radnu grupu da tehnički doradi odgovor na osnovu svih diskusija koje su bile na toj sjednici Vijeća ministara. Ta radna grupa je kasnije i obavila svoj posao. Međutim, znači 26.6. je Vijeće ministara prihvatilo primarnu ideju da Bosmalu damo 4 mjeseca rok kako bi pripremio 300 miliona EUR-a iz kojih bi se isfinansirala fizibiliti studija, izvedbeni projekat i pripremila sredstva za otkup zemljišta na dotad utvrđenoj trasi.

To je dakle desilo se 26.6., a 4., 14.7. pardon, a u moj kabinet je to pismo došlo 30.7., koliko se ja sjećam gospođa Orsalija je u ime Svjetske banke poslala pismo meni kao predsjedavajućem Vijeća ministara u kome je, između ostalog upozorava da je izrada fizibiliti studije najbitniji elemenat za uopšte opredjeljenje o izgradnji auto puta Koridora Vc i nudi da započnemo razgovore oko mogućnosti da Bosna i Hercegovina iz IDA

kredita projekta za upravu sigurnost puteva iskoristi sredstva i uradi sama fizibiliti studiju.

Ja ću vam pročitati pismo kojem sam odgovorio gospođi Orsali i pročitacu vam ga u punom tekstu jel nije dugo, a mislim da će vam pojasniti o čemu se radi.

Znači, poštovana gospođo, zahvaljujem se na vašem pismu od 14.7. od 2003. godine u kojem iznosite stav Svjetske banke u vezi sa realizacijom Projekta izgradnje auto puta Koridora Vc.

Želim vas obavijestiti da je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, imajući u vidu trenutnu kreditnu sposobnost zemlje opciju davanja koncesije odobrilo kao jedinu realnu mogućnost realizacije ovog projekta u ovom trenutku. Čak šta više potencijalni koncesionar mora prihvatiti da Bosna i Hercegovina nije spreman dati bilo kakve garancije, kako finansijske, tako i po pitanju broja automobila koji će prolaziti autoputem.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je po prvi put dobilo konkretnu ponudu od firme Bosmal koja prihvata sve gore navedena ograničenja. Odgovor koji smo dali firmi Bosmal ni u kojem slučaju ne znači i davanje koncesije, nego predstavlja snažnu podršku Vijeća ministara Bosne i Hercegovine predloženoj ideji. Eventualna koncesija će biti dodjeljena isključivo u skladu sa procedurom utvrđenom u Zakonu o koncesijama Bosne i Hercegovine. Radnja koja prethodi eventualnom postupku davanja koncesije je izrada studije izvodljivosti. Sastavni dio ponude Bosmala je izrada kompletne projektne dokumentacije, uključujući i studiju izvodljivosti.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine dalo je rok od 4 mjeseca da obezbjedi sredstva, dalo je Bosmalu rok od 4 mjeseca da obezbjedi sredstva za ovu namjeru tako da u tom periodu ne bismo otpočinjali pregovore o angažovanju kreditnih sredstava Svjetske banke.

Pošto se radi o jako složenom i veoma značajnom projektu Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i ja lično uvjereni smo da će Bosmal za izradu studije izvodljivosti koristiti relevantne svjetske eksperte. U svakom slučaju Vijeće ministara Bosne i Hercegovine će od ponuđača zahtjevati da studiju izvodljivosti uradi prema standardima prihvatljivim za Svjetsku banku.

Dakle to je odgovor koji sam uputio predstavnicima Svjetske banke i povratna informacija da su oni jako zadovoljni ovim odgovorom. Danas je bilo govora i o tome da Bosna i Hercegovina, uzimajući ova kreditna sredstva može doći u poziciju da ona bude vlasnik fizibiliti studije. Pismo koje smo uputili Bosmalu govori o tome da i ako Bosmal bude finansirao studiju izvodljivosti da će ona i u tom slučaju biti vlasništvo Bosne i Hercegovine.

Prema tome, evo to su možda neki odgovori na danas problematisana pitanja. Ja samo želim da kažem da će Vijeće ministara zbilja o svemu onome što je relevantno, ja nisam smatrao da je ovo pismo relevantno za ovaj dom i da ovaj dom trebamo

obavještavati o svakom pismu koje dobijemo vezano za Koridor Vc, ali evo pošto je zastupnik Lagumdžija insistirao i pošto ste prihvatili da imate informaciju u, iz ovog segmenta ja sam je podnio, a snažno izražavam opredjeljenje VIjeća ministara da sve aktivnosti koje budemo radili ćemo i za koje budemo smatrali da su bitni i relevantni za projekat da ćemo onako kao ste donjeli zaključak i podnositi izvještaje ovom domu. Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajućem Terziću. Evo dame i gospodo poslanici dobili smo traženu informaciju.

Ima li neko kakvih pitanja predsjedavajućem VIjeća ministara da nešto nije jasno, dok je predsjedavajući tu da da odgovor.

Evo gospodin Lagumdžija, pa gospodin Beriz Belkić.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine predsjedavajući, gospodine predsjedavajući VIjeća ministara dakle rekao samo gospodine predsjedavajući, a potom predsjedavajući VIjeća ministara, osvrnuo sam se da se obratim i VIjeću ministara, međutim pošto nema nikoga tu zadržao sam se na predsjedavajućem VIjeća ministara.

Ovaj parlament je 17. jula dakle prije nekih 20-ak dana usvojio zaključak da o ovom projektu kao projektu od izuzetno značaja za Bosnu i Hercegovinu VIjeće ministara će Parlament redobno informisati na aktivnostima na ovom projektu. I to smo jednoglasno usvojili. S obzirom da se radi o zaista kapitalnom projektu za Bosnu i Hercegovinu, jako je dobro da smo danas informisani, pa i na ovakav način o samom projektu. Ja moram iskazati svoje žaljenje što se mi informišemo na ovaj način po dva osnova. Prvo zato što nisam smatrao da će toliki problem biti na nam VIjeće ministara samo ocjeni za shodnim da nas informiše, a drugo iskazujem svoje žaljenje što smo informisani ovako.

Na samom početku današnjeg rada predsjedavajući je, možete pogledati u magnetogramu rekao da će nam dostaviti korespodenciju o kojoj je riječ. Mi tu korespodenciju nismo do sada dobili, kao što nismo dobili ni korespodenciju gospođe Orsalije koje ste sada, ako sam dobro shvatio u jednom dijelu citirali, tako nismo dobili ni korespodenciju koju ste vi imali u potpunosti, a to ste nam najavili i ja mogu čak i da razumijem zašto nam to niste dostavili, ali ne bih želio da pravim nikakve špekulacije jer očekujem da će to nam biti dostavljeno ovdje sada. Naime, Svjetska banka nije reagovala po prvi put nakon odgovora Bosmala. Da vas podsjetim u maju ove godine, to ste mogli da vidite iz sredstava informisanja misija Svjetske banke je bila ovdje, razgovarala vezano za, ne samo ovaj kredit, nego i za mnoge druge, kao i za čitave aktivnosti koje trebaju da rezultiraju, nadam se da krajem ove godine dobijemo jedan ozbiljan stendbaj aranžman koji će omogućiti da čitava privreda ove zemlje da dođe do daha u nekom

periodu za naredne 2-3 godine. Tada, dakle u maju mjesecu ove godine u razgovorima sa, što smo mogli vidjeti u sredstvima informisanja, je, su predstavnici Svjetske banke u razgovoru i sa ministrima transporta, odnosno komunikacija kako države Bosne i Hercegovine, tako i entitetskim ministrima iskazali spremnost da finansiraju studiju izvodljivosti. Vi to dobro znate. Dakle u maju ove godine.

Vi nama, sada nas informišete da na 16. sjednici koja je održana 26.6. dakle mjesec dana najblaže rečeno kasnije vi prihvatate ideju o prihvatanju ove ponude, što ja ne sporim. Naprotiv, ja želim iza ove govornice da kažem da je meni, da smatram da je ponuda koja se pojavila od Bosmala, da je to dobro što se desilo, jer je ona pokrenula čitav jedan proces sa mrtve tačke u koju je upalo, ne vašom krivicom, niti bilo čijom, nego činjenicom da je Zakon o koncesijama objavljen u Službenom listu, ako se ne varam 7.11.2002. godine i Vijeće ministara nije ni moglo u vašem sazivu sigurno na samom početku da odmah uzme te stvari, nego je normalno da se okrenulo tom projektu upravo u nekom vremenu u kojem smo mi sada.

Dakle želim vrlo jasno da podvučem da prošli saziv Vijeća ministara nije ni mogao praviti aktivnosti o kojima vi sada govorite u koje ste vi sada ušli, jer nije postojao zakon o koncesijama koji je regulisao taj projekat kao državni projekat po prvi put od Dejtona do danas. I mislim da je to veliki korak i dobro je da ste vi ušli u taj aranžman na bazi onoga što je ranije bilo. Međutim, 26. vi donosite odluku o prihvatanju čitavog projekta i time tumačite tu odluku kao zatvaranje vrata za sve druge aktivnosti u periodu od 4 mjeseca što smatram da je potpuno nepotrebno i da je u potpunim kontradiktornostima sa interesima države Bosne i Hercegovine.

Biću jasan o čemu govorim. Naime, vi ste 26.6. kada ste donjeli tu odluku imali pred sobom mogućnost, vaš ministar komunikacija i entitetski ministri komunikacija su imali mogućnost, ponavljam ovdje ne da se iz novog kredita Svjetske banke, nego iz kreditnog aranžmana starog koji već postoji da se finansira, govorim samo o Studiji izvodljivosti, dakle nije se radilo ni o kakvom novom aranžmanu, nego se radilo jednostavno o spremnosti Svjetske banke prije tri mjeseca da se aktivira proces izrade studije izvodljivosti koju bi vodili međunarodni eksperti i naši stručnjaci najbolji koje imamo. I nekom periodu koji je uobičajen za takve stvari koji vjerovatno traje nekih 4, 6, ili 8 mjeseci, ali recimo neka se mjeri nekim intervalom od 6 mjeseci mi smo mogli do kraja ove godine imati rezultate studije izvodljivosti što bi se potpuno poklopilo sa rokom koji je dat Bosmalu i bilo kome drugom. Koja je razlika? Razlika je drastična. Razlika je u tome što ste vi sada, kao što ste nas ovdje informisali Bosmal preuzeo na sebe obavezu da sa 300 miliona EUR-a radi fizibiliti studiju, citiram vas – izvedbeni projekat i otkup zemljišta.

Neovisno o tome što ste vi u pismu rekli da bi Bosmal to nama dao da bude naš i ako ne dođe do posla uz puno uvažavanje ništa ne postoji da bide. Ništa. Naročito ne postoje da bide komercijalni aranžmani. Ono što je takođe bitno, studija izvodljivosti koja bi se radila iz, ponavljam, sredstava koja bi bila pod našom kontrolom koji već imamo raspoloživo, koji je ovaj parlament ratificirao, time bi se omogućilo da dođemo do studije izvodljivosti koji ima međunarodni kredibilitet, koji bi i Bosmalu pomogao, siguran sam

kao instituciji koja traži sredstva, pomogao bi im da dođu do jeftinijeg kapitala koji pokušavaju da prikupe, jer iza takvog projekta postoji studija izvodljivosti koja ima atest Svjetske banke i punu involiviranost domaćih stručnjaka. I mi kao država i dobro došli partner iz Malezije kao i svako drugi bi mogao jeftinije doći do kapitala potrebnog za izgradnju Koridora Vc i svega onoga što slijedi iza toga. U tom slučaju nema nikakva, konflikt nije između studije izvodljivosti koju bi radili mi, mi, ponavljam mi, kao država uz pomoć Svjetske banke iz postojećeg kredita, nikakav konflikt nije između toga i ponude Bosmala. On bi samo uveo više reda u čitav projekat i ono što je mnogo važnije, državu bi zadržao na vozačkoj komandnoj poziciji, jer bi mi tada bili vlasnici studije izvodljivosti po uslovima koji su, nisu poklon, ali se u finansijskom svijetu tretiraju skoro kao takvi, iz jednog jednostavnog razloga što je, koliko je meni poznato, jer znam da smo taj, imao samo prilike da budem upoznat je li sa tim aranžmanom, tim kreditom Svjetske banke koji ste sada ovdje spomenuli, ako se ne varam to je CR 3626/BOS iz rod menadžmenta sejfri prodžekt i da se posjed od strane postojećeg menadžemta sejfri kredita, koji koliko se ja sjećam, dozvolite mi ne vladam više tim informacijama tako precizno, kao što sam prije godinu dana kada smo ratificirali to u ovom parlamnetu, koji je omogućavao i koji, koliko je meni, koliko se sjećam, ispravite me ako griješim, bio reda veličine 33 miliona dolara, sa grejs periodom od 10 godina, rokom otplate od 35 godina i 0% kamata. Ne postoji jeftinija sredstva na planeti za te namjene nego što su ova o kojoj je sada riječ.

Dakle, potpuno je neozbiljno da mi ne uđemo kao država u takav jedan aranžman koji uopšte nije u suprotnosti, ponavljam u suprotnosti sa interesima bilo kog investitora koji treba da ima svoje legitimne i legalne interese ovdje da vrati sredstva koja je uložio, čak i kada tvrdi da su pokloni. Posebno mislim da nema potrebe da idemo u bilo kakve da tako kažem otvorene, otvaranje bilo kakvih novih pitanja u situaciji u kojoj nam je zaista, ponavljam još jednom ponuda Bosmala dala jednu potpuno novu perspektivu koju mi ranije nismo imali. Ovim smo na čitav projekat Bosmala nepotrebno vašim ovakvim pristupom na čitav projekat stavili veliki upitnik i ljudi se i dobronamjerni pitaju o čemu se radi. Nepotrebno.

Zatim smo Svjetskoj banci se pokazali kao neko nešto ispod žita radi. Što nema potrebe. Niti ima razloga za tako nešto i to sve činimo u situaciji kada nam za 3 mjeseca ističe stendbaj aranžman koji imamo sada i koji će nas, siguran sam još poprilično zabaviti. Upravo je to razlog zašto smatram da je ovo urađeno na jedan potpuno neprimjeren način i da je to samo otvorilo nepotrebno pitanja koja kako je tu neko i rekao, razgovarajući o ovome i u potpunosti se slažem s tim, pa mogu iskoristi kao svoje da ne bi nesporazuma bilo, stojim iza toga, vidite način na koji se odbija ovakva ponuda da mi budemo vlasnici informacija i vodimo čitava projekat govori o dvije stvari. Ili se iza ovoga krije kriminal, ili se krije nesposobnost. Ja zaista u ovom trenutku vjerujem da se radi o nesposobnosti, jer nemam nikakvih razloga da vjerujem da je nešto drugo.

Postavlja se takođe pitanje zašto, zašto, zašto mi ovaj projekat svi zajedno izgleda da se dovodimo u situaciju da projekat ima velike perspektive od kojih građani ove zemlje puno očekuju, zašto ovaj projekat vodimo tako da će on završiti u čorsokaku i u blatu na najgori mogući način ukoliko nastavimo ovako. ja zato gospodine

predsjedavajuću sa punom odgovornošću želim da vas pozovem da bez ikakvih, zaista bez ikakvih zadnjih namjera prihvatite da ovo što mi uporno vam postavljamo ova pitanja, ovo je iz najboljih namjera. Nema čovjeka u ovoj zemlji koji ovu zemlju ovolišno doživljava kao svoju, koji je protiv toga da dođemo na najbrži mogući način do auto puta Vc. Molim, ja gospođu Fatima ne znam šta vi osjetite dok slušate mene, ali ja u svakom slučaju ako kažete da se osjeti da sam dobronamjeran, drago mi je da ste to osjetili. Da, da. U svakom slučaju ja bih zamolio da danas ipak zaključimo da se i na sljedećoj sjednici informišemo o ovome na odgovarajući način, da nas sa svom dokumentacijom kao poslanike korespondencijom koja je relevantna za ovaj, radi se o projektu stoljeća, da nas o tome blagovremeno informišete i da kada odbijate ili prihvatate bilo kakve ponude na ovu temu da članovi Parlamenta budu informisani na najbolji mogući način.

Za javnost i za one koji ne osjećaju ništa i ne znaju o čemu ja pričam, da vas podsjetim, studija izvodljivosti je najdelikatniji dio čitavog ovog projekta. Od studije izvodljivosti zavisi svaki naredni korak. Studija izvodljivosti će dati odgovor na pitanje da li će putarina, hvala gospodine Džaferoviću, da li će putarinu da plaćamo samo mi ili će putarinu za investitora koji nije država da plaćaju i naša djeca ili će da to plaćaju i naši unuci. Minimalno. I to je ogromna odgovornost svih nas. Od ovog, od ove odluke da li će država voditi studiju izvodljivosti ili neko drugi zavisi odgovor na pitanje koliko generacija će ovo da plaća. Ja odgovorno tvrdim da način na koji ste krenuli je potpuno neodgovoran. Jer u protivnom ulazimo u sferu koji se tiče kriminala. I zato bi vas zamolio da još jednom ovo sve dobro izvagajte i da vidite na koji način da zadržimo investitora koji se pojavio kao što je Bosmal, da zadržimo svakoga ko želi da učestvuje u ovome, jer ne postoji taj investitor od onih koji se oko ovoga pojavljuju u posljednje vrijeme koji može sam izdržati čitav ovaj projekat. A ovo mora uraditi državi, državi Bosni i Hercegovini i nikome drugom.

Ova studija izvodljivosti treba da da, između ostalog najbolji investicioni scenarijo, kratkoročno, dugoročni, srednjoročni. Mora da da punu finansijsku trajektoriju čitavog projekta. I o primjerima neću govoriti, ali nije normalno i to stoji u pismu kojeg ste nam rekli da studiju izvodljivosti radi investitor. A odgovor kojim je dat i CRA je od Eroneta naplatila studiju koja je odredila cijenu treće licence, nije ništa drugo nego davanje ...nagodili smo se. Vi pustite mene, nas da u svojoj avliji ili ataru napravimo nelegalnu kriminalnu radnju, a onda vi pustite nas. Gospodine Džaferoviću ja sa ove govornice sam dužan da ovo kažem i radi vaših, ako nećete radi vaših, radi svojih unuka svakako, ako bogda lijepe sreće.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Nemojte se vi o njima sikirati, ima o njima ko brinuti ako bogda.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Nemojte vi da budete tako što kažu

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Teško njima ako vi budete o njima brinuli

ZLATKO LAGUMDŽIJA

na kraj srca iz jednog jednostavnog razloga gospodine Džaferoviću način na koje je ovo do sada vođeno zaslužuje da ovdje poslije ovoga Vijeće ministara kompletno se zahvali nama na onome što se uradilo do sada. To bi tako bilo u svakoj zemlji na planeti koja je normalna. Pošto mi nismo normalna zemlja na planeti, onda se to kod nas neće desiti.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam gospodine Lagumdžija.

Hajde ja neću vama replicirati. Gospodin, predsjedavajući Vijeća ministara, pa ste vi onda. Ima potrebu da interveniše predsjedavajući Vijeća ministara. Izvolite. Fatima ima potrebu za intervencijom.

ADNAN TERZIĆ

Gospodin Lagumdžija koliko problema otvori, da se ja zbilja izvinjavam gospodinu Belkiću. Zaboraviću pola stvari koje je otvorio.

Prvo da kažem da po dobrom starom običaju sve se kriminalizira iz sigurno izvora koji je blizak i potiče od gospodina Lagumdžije. Meni je normalno da gospodin Lagumdžija nema povjerenja u ovu parlamentarnu većinu, normalno je da nema povjerenja u ovo vijeće ministara iako sam prepoznao dobronamjerne, ima dosta i zlonamjernih insinucija. Svaku dobronamjernu prihvatam i svaku dobronamjernu ćemo sigurno uzeti u razmatranje i postupiti po njoj, na kraju krajeva.

Međutim, zlonamjerne su upravo te koje idu teorijom zavjere da je se neko ovdje nešto dogovorio da se pravi paralela sa Eronetom, da se prave razno razne insinucije. Moguće i da je i danas jedan intervju koji sam ja dao u Avazu potakao i inspirisao gospodina Lagumdžiju na, da završi ovako svoje izlaganje i hajde ako sam mu inspiracija onda nije to tako ni loše.

U svakom slučaju da odgovorim na prvo, pitanje generalno pitanje vezano za Svjetsku banku. Ja nisam siguran zašto bi jedan zastupnik, a pogotovo ako se on zove Zlatko Lagumdžija i ako je bio predsjedavajući Vijeća ministara i član Vijeća ministara tako da jako dobro zna koji su stavovi Svjetske banke oko Koridora Vc. Dakle ne oko toga kako će se graditi, ko će graditi, čiji će kapital to biti, nego oko potrebe Bosne i Hercegovine da ima Koridor Vc. Njemu je isto tako kao i meni kristalno jasno da Svjetska banka prema tome ima ogromnu rezervu i da ne kažem rezervu, nego su apsolutno protiv toga. Oni smatraju da Bosni i Hercegovini taj koridor ne treba, da Bosni i Hercegovini čak šta više, ne samo Bosni i Hercegovini ni Mažarskoj, Hrvatskoj pa ni Bosni i Hercegovini apsolutno nije potrebno da uvaži ili da traži način kako da izgradi taj koridor. Oni smatraju da mi treba da popravimo malo ovih svojih puteva što imamo. Oni smatraju da trebamo da popravimo željeznice i tu se uopšte ne razlikujemo, samo je problem u tome što Bosna i Hercegovina nema para da popravi željeznice, a Svjetska

banka neće da da nikakav kredit, čak nepovoljan i ja odgovorno tvrdim da Svjetska banka ima apriori rezervu prema tome treba li Bosni i Hercegovini Koridor Vc ili ne treba.

Dakle mi smo krenuli jednim normalnim putem. Ovo vijeće ministara, bez obzira je li to moglo uraditi i prošlo VIjeće ministara ili Vijeće ministara prije onog Vijeća ministara itd. Mi smo prvo Koridor Vc svojim aktivnostima doveli do toga da je to regionalni projekat. Mađarska, Hrvatska i Bosna i Hercegovina su javno, jasno i glasno izrazile svoju potrebu da se taj koridor pravi. I kada me pitate jesam li zato da mi Svjetskoj banci kažemo, oprostite gospodo, ali mi znamo u Bosni i Hercegovini šta nam treba, ili da prihvatimo njihove negativne stavove oko Koridora Vc, onda sam ja zato da mi kažemo, oprostite gospodo, ali mi znamo šta nam treba u Bosni i Hercegovini. Sigurno pod uslovima kakvi, koju diktira ekonomska situacija u Bosni i Hercegovini, a to je da Bosna i Hercegovina ne može da se finansijski zadužuje u ovom periodu i ne može da daje bilo kakve garancije. Mi smo to ispoštovali. I tu smo čisti prema Svjetskoj banci.

Ključno pitanje je zašto se Svjetska banka tako intenzivno pojavljuje sa nuđenjem kreditnih sredstava za izradu projektne dokumentacije. Onog momenta kada Vijeće ministara pokreće aktivnosti, ustvari kada smo u mirnu površinu bare koja je se zvala Koridor Vc pretvorili u nešto što počinje da se talasa i počinje da se čisti i da se pretvara u čistu vodu. Zašto se to sada dešava? Dešava se zbog toga što vjerovatno i oni imaju neki svoj interes. Ja neću tražiti koji je to njihov interes, ali isto tako ne mislim ni da zastupnici u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine trebaju tražiti bilo kakav interes i braniti bilo kakav interes Svjetske banke po ovom pitanju. Ja moram reći da pozivanje na stendbaj aranžman i vezivanje sa Svjetskom bankom nisam siguran da ovdje stoji. Stend baj aranžman se potpisuje sa MMF-om, a neko ko za ovom govornicom govori o tome da vlasti, trenutne vlasti u Bosni i Hercegovine gube kredibilitet kod Svjetske banke, moram podsjetiti da su bili dvije godine ovdje i za ovom govornicom, nego u izvršnoj vlasti u Bosni i Hercegovini i da su obezbjedili da Svjetska banka za sljedeću godinu planira samo 30 miliona IDA kredita. Znae zbog čega? Zbog toga što vlasti u Bosni i Hercegovini nije povukla 230 miliona, ustvari 250 miliona odobrenih IDA kredita, jer nisu imali snage da se dogovore ni oko Pitaka, ni oko Sosaka ni oko svih onih, oko Pauer 3, oko svih onih projekata koja je Svjetska banka odobrila i ljudima u Svjetskoj banci nije jasno da vlasti u Bosni i Hercegovini u protekle dvije godine nisu povukli ta sredstva zbog toga što se unutar Bosne i Hercegovine nisu mogli politički dogovoriti.

Dakle, dakle znači ja ovo govorim zato što sam bio prije mjesec dana u Svjetskoj banci, dakle 30 miliona IDA kredita je planirano za sljedeću godinu za Bosnu i Hercegovinu, a Bosna i Hercegovina sa tim može samo na prosjački štap. Znači ako govorimo o tome da se gubi dignitet Bosne i Hercegovine u Svjetskoj banci, to barem ne trebaju govoriti oni koji su vas srozali do te mjere da smo trenutno u najgoroj kategoriji zemalja koji mogu da pristupe IDA kreditima.

Ja samo podvlačim – tražiti teoriju zavjere, tražiti greške u ovom šta radimo sa Bosmalom uz dobronamjerne, ali samo one koje jesu dobronamjerne sugestije, hajde da kažem i kritike je u ovom momentu kontraproduktivno. Bosna i Hercegovina trenutno

ima Vijeće ministara koji odgovorno tvrdim štiti interese Bosne i Hercegovine. Mi projekat sa Bosmalom, a to može se uvjeriti svako onaj ko pročita pismo koje smo poslali Bosmalu, isključivo štitimo interese Bosne i Hercegovine. I svi elementi koji su tamo u tom pismo stavljeni kao jasna najava Bosmalu šta očekujemo od njega i šta on može očekivati od nas govori upravo o tome da se štite interesi Bosne i Hercegovine. Ako me pitate za ovaj kredit, bez obzira jel on bio odobren, jel on tu, nije li on tu, zašto da Bosna i Hercegovina u ova četiri mjeseca pregovara sa Svjetskom bankom za bilo kakvo kreditno zaduženje, a da vam kažem tu se radi od 2 do 3 miliona dolara koliko je procjena Svjetske banke da bi mogla tu ostati izrada fizibilit studije, zašto da to radimo ako možemo dobiti tu studiju đaba.

I nije mi jasno zbog čega se postavlja pitanje hoće li Bosmal raditi fizibilit studiju. Ako ništa pročitao sam vam pismo gdje jasno stoji opredjeljenje Vijeća ministara. Fizibiliti studiju mogu uraditi samo oni koji su za to stručno osposobljeni i fizibiliti studija će se raditi na osnovu standarda Svjetske banke. I to je ono što mi smo već i u pismu najavili Bosmalu i ono od čega mi nećemo odstupiti. Zašto se sada postavlja onda pitanje Vijeću ministara štiti li interese Bosne i Hercegovine ili ne štiti. Ja znam da sve ovo ide uz jednu kampanju koju opozicija vodi vezano za nove izbore. To je pravo, legitimno pravo svake opozicije. Ali mislim da je projekat Koridora Vc, obzirom da postoji dosta negativnih stavova, hajde da kažemo u svjetskim razmjerama oko toga treba li Bosni i Hercegovini ili ne treba i ne samo Bosni i Hercegovini, podvlačim i Hrvatskoj i Mađarskoj.

Mislim da bi ovaj projekat ipak trebao da nas više okupi, bez obzira na poziciju i opoziciju.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Fatima je tražila. Odustajete je. Gospodin Belkić ima riječ. Nije to replika, to je sada, šta je to, to je sada, to je dakle odgovor na repliku gospodine Lagumdžija, to se tako zove. Molim. To je odgovor na repliku. To je odgovor na repliku.

Izvolite. Imate vrlo kratko vremena da odgovorite i molim vas vodite računa ovremenu svih nas. Poštujte malo vrijeme nas ovdje, mislim.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gospodine Terziću, sasvim je prirodno da ja nemam povjerenje u ovu parlamentarnu većinu i to nikakva tajna nije.

Međutim, ja vas podsjećam još jednom našta vi niste odgovorili. U maju vam je ponuđeno vašem ministru i ministrima entitetskim da se radi studija izvodjivosti iz sredstava Svjetske banke, postojećih. U junu vi donosite odluku, u julu vam se piše i vi odgovarate sada i zanemarujete čitav taj svijet pitanjem. Poznat, koridori, stavovi oko Koridora Vc Svjetske banke koje ste vi ovdje iznjeli i prošlo Vijeće ministara, jednostavno nisu tačni. Vi ste ovdje rekli da Svjetska banka smatra da Bosni i

Hercegovini ne treba Koridor Vc. To nije tačno. Dakle to nije tačno. I prošlo Vijeće ministara takođe je imalo svoj stav o tome, to je razlog zašto smo mi donjeli, doveli do zakona o koncesijama, da je to bio državni projekat. Ali Svjetska banka ima stav kao i vi, kao i ja da Koridor Vc se ne može praviti iz Budžeta, da se ne može praviti na bazi državnih garancija. Taj stav postoji. I postoji stav da se Koridor Vc može praviti na bazi odgovarajućeg koncesionara ako je spreman da u to uloži uz praćenje države u mjeri u kojoj ona tako nešto može.

Vi ste ovdje tvrdili takođe da ste vi napravili ovaj projekat regionalni, vi, ovo vijeće ministara. Vi meni možete negirati koliko god hoćete, mislim to jeste simpatično, ali je to vjerovatno šaljivo, najblaže rečeno iz jednog jednostavnog razloga, mislim vi ćete reći da ste izmislili Balkan, da ste izmislili Evropu, Zapadni Balkan. Dakle nemojte, vi niste izmislili ovaj projekat kao regionalni. Projekat Vc Koridor je stariji mnogo i od Vijeća ministara u kojem sam ja sjedio, a kamo li u ovom u kojem ste vi i to gospodin Raguž jako dobro zna jer je on sjedio u Vijeću ministara prije mene i on je naslijedio taj koridor kao regionalni.

MARTIN RAGUŽ

Ali sam ga ja učinio regionalnim

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Dobro. Odlično. Odlično. Takođe nije tačno da 250 miliona kredita Svjetske banke IDA kredita nije utrošeno, nego ste u to stavili Pauer 3 kredite koji se godinama vuku i koji su prošlom sazivu Vijeća ministara konačno prihvaćeni i potpisani i ratificirani u ovom parlamentu. Dakle namjerno ste udrobili i Pauer 3 kredite i IDA kredite o kojima ste spominjali. Takođe, ja zaista nigdje nisam tvrdio eksplicitno da je ovo zavjera i da je ovo kriminal. Ja sam to naveo kao jednu mogućnost. Ja sam ostavio olakotnu okolnost da se radi o nesposobnosti ili eventualno vidim o vašem vađenju kroz zamjenu teza koje ovdje pravite. Dakle, ja zaista mislim da ovo vi ne razumijete ili se pravite da ne razumijete, jer to je mnogo bolja varijanta nego što ima.

I na kraju

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ovo nije bilo ni malo prepotentno gospodine predsjedavajući Vijeća ministara, samo da vam ja to kažem, a vi nastavite Lagumdžija.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Hvala vam lijepo gospodine Džaferoviću. A što se tiče intervjua koji ste dali, ja sam čitao intervju vaš u Oslobođenju, čitao sam vašu izjavu u Dnevnom listu u Nezavisnim i to što vi spominjete, ja zaista to ne znam, jer ja se ne bavim informisanjem iz kanalizacije iz kontejnera. Ja se bavim informisanjem iz relevantnih dokumenata i ja bih vas zamolio da nam prosljedite dokumenta koja ste nam rekli na početku današnje

sjednice da ćete nam dati korespondenciju koju imate na ovu temu i da nas informišete o ovoj korespondenciji.

A pošto mi je gospodin Džaferović već nervozan, žuri mu se da preda gospodinu Špiriću predsjedavanje, ja ću vas osloboditi daljeg komentarisanja onoga što bi bilo

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ma naravno. Hvala vam gospodine Lagumdžija. Žurilo se meni, ne žurilo, ali tek u petak naveće u 24 ističe mandat. Prema tome meni se ne može žuriti. U petak naveće u 24. To je dakle jedna stvar, a ja vam vjerujem da se vi informišete iz kontejnera i ovim običnim, ja, ja. Imate vi druge izvore informacija to je nama potpuno jasno i jasno je čitavom, čitavoj bosansko hercegovačkoj javnosti.

Gospodin Beriz Belkić. Izvolite.

BERIZ BELKIĆ

Poštovane kolege, kolegice i kolege, poslanici Stranke za Bosnu i Hercegovinu kada su podržali zahtjev i zaključak da se redovito Skupština izvještava o toku aktivnosti koje se vode da tako kažem po projektu Koridora Vc, zaista nije očekivala da će dobiti praktično situaciju gdje ćemo prisustvovati kao njeni posmatrači dijalozima sadašnjeg i bivšeg predsjedavajućeg, da će se vršiti uvidi u korespondencije itd. Evo došli smo da je i bivši treći predsjedavajući se također polako ga spominju, ali po dobru naravno, naravno po dobru, da poslanici jednostavno inferirorno posmatraju jednostavno nisu im dostupne informacije koje su sticajem okolnosti dostupne ljudima koji dijalog ovdje vode. A svi govore, odnosno ovi pomenuti govore da je ovo poseban nacionalni interes i da apsolutno smo svi privrženi ovom projektu itd.

Dakle, poslije uvoda ja vas stvarno molim, ja vas stvarno molim da u buduće, mi ćemo i dalje tražiti, očekujemo informaciju, ali da u buduće dobijemo te pismene informacije i da izbjegnemo ovakvu vrstu rasprave o ovim projektima, jer jedno sam siguran, u jedno sam siguran, bez obzira što nemam relevantne informacije o kojima se ovdje govori, jedno sam siguran da ćemo rastjerati sve živo iz ove zemlje. Da niko pametan neće snama više uopšte razgovarati, jer će biti zbunjen, neće znati o čemu se ovdje radi. Dakle, a predsjedavajućeg molim da nas informira u koje smo doba sa procedurom uspostave ove koncesione komisije, šta je, je li problem Visoki predstavnik, je li problem procedura, ko treba da predloži. Jako dugo i to nam sporo ide i ja sam uvjeren da bi nam to pomoglo.

I molim sve ostale dakle da ovo ako smo složni slažemo se da je ovo opšti interes sviju nas jel da se brinemo za unuke i praunuke, dajte da konstruktivno djelujemo, naravno uz punu odgovornost Vijeća ministara za učinjene ili neučinjene poteze i oslobodite nas dokazivanja jedni drugim nuđenja papira, argumenata datuma itd. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala i vama gospodine Belkiću. Vi tražite intervenciju gospođu Leho jel. Evo izvolite.

Gospođa Fatima Leho. Seada vi ste tražili riječ isto jel, pa gospođa Palavrić, pa gospodin Špirić, pa ćemo onda vidjeti, možda i ja.

FATIMA LEHO

Predsjedavajući, poslanici i gosti, ja osjećam za potrebu da kažem nekoliko riječi poslaniku Lagumdžiji. Ja osjećam za potrebno da kažem nekoliko riječi kao poslanik poslaniku Lagumdžiji.

Ja ne znam da li je vama iko rekao poslaniče Lagumdžija da ste vi postali sada opozicija, a niste više pozicija radi vašeg ovoga prsta. Jer narodu u Bosni i Hercegovini, poslije svih ovih nesreća koje su ga zadesile, stvarno više pritisaka i prijetnji pod kožu ne može. Vi ste, po mom mišljenju danas obračavajući se direktno premijeru Vijeća ministara, znači predsjedavajućem rekli – vi ćete meni zato da ti odgovor kad tad. I to je prijetnja. Ja mislim da ste vi zamjenili ovu govornicu Parlamenta sa katedrom, a nas sa brucosiša. Mi to ipak nismo. Vidite li koliko ovdje ima sijedih glava. I ovo su ljudi koje su narodi Bosne i Hercegovine poslali i ovo vijeće ministara je isto tako izglasano u ovom parlamentu.

Do sada smo mi za ovih sedam mjeseci, koliko radi ovaj parlament završili mnogo stvari koje ste vi mogli završiti u prošlom mandatu. Niko ovdje nije danas i kada smo o sigurnosnoj politici govorili nije rekao da je to bilo godinu i po u proceduri, pa da je to tek od polovine 2001. pa čitavu 2002. pa da je to tek sada završino. Znači niko vam ne spočitava što nešto niste uradili. Isto tako i što se tiče plaća. Vi znate da ste vi u decembru, pred imenovanje novog vijeća ministara povećali plaće. Ja smatram da ona rezolucija koju ste vi predložili da se preispita, slažem se i slažem se da su plaće velike i da ih treba korigovati. To se slažem. Ali to ste vi isto radili u decembru i to je licemjerno.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
Gospođa Fatima

FATIMA LEHO

Gospodine predsjedavajući, ja sedam mjeseci slušam ovdje gospodina Lagumdžiju koji se obraća svima nama svaki put kada izađe po 45 minuta. Tri mjeseca sam držala olovku da zapišem nešto mudro što će profesor kazati. Nisam ništa zapisala. Molim vas ja osjećam za potrebno kao čovjek, mene ovdje nije niko pokupio sa ulice ni doveo, za mene su ljudi glasali isto kao i za ostale. Ja molim vas da kažem čovjeku da to meni više ne radi, jer ja, moji bubnjići su otišli više od njegovih političkih laguma koje ispaljuje svakih, na početku svake sjednice i na kraju svake sjednice. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Fatima. Ja samo pokušavam da raspravu vežem za tačku dnevnog reda i naravno reagiram onda kada je potrebno, mada je tačno ovo da se gospođa Leho danas nije opterećivala za ovom govornicom nekim stvarima koje bi bilo nesuvisle, nego suvislim stvarima, ali mi nastavljamo dalje.

Gospođa Palavrić ima riječ, pa gospodin Špirić.

SEADA PALAVRIĆ

Uvaženi predsjedavajući, koliko god se trudili držati se tačke dnevnog, ipak ne možemo se ponašati kao da sjedimo na ušima. Dakle moramo se osvrnuti na ono što je gospodin Lagumdžija rekao za ovom govornicom u svom neograničenom istupu.

Mene lično brine to što gospodina Lagumdžiju svaki naš potez, potez sadašnjeg Vijeća ministara asocira na lopovluk, kriminal i nekako mi to liči na nastavak proteklih 2001. i 2002. godine kada je bošnjački korpus proglašen teroristima i kada su im montirani politički procesi. Istina je da gospodin Lagumdžija i danas upravlja policijom u Federaciji, ali to nije razlog da imputira Vijeću ministara ono što je učinio za ovom govornicom.

Drugi epitet koji pripisuje sadašnjem Vijeću ministara je nesposobnost, blago je reći da je to prepotentno, to je bezobrazno, a koliko je prošlo Vijeće ministara na čelu sa gospodinom Lagumdžijom bilo sposobno pokazali su rezultati Bosne i Hercegovine i njene ekonomije u 2001. i 2002. godini i odnosi sa cijelim svijetom.

Sljedeće što me brine je ponašanje gospodine Lagumdžija, gospodina Lagumdžije koji se ponaša ne kao da je član Parlamenta Bosne i Hercegovine, nego kao da je ovdje predstavnik ili zastupnik MMF ili Svjetske banke. Ja želim samo podsjetiti na jedan slučaj iz prošlosti kada je riječ o Svjetskoj banci koju grčevito ovdje zastupa gospodin Lagumdžija. Sjetimo se auto puta Sarajevo-Zenica, sjetimo da je tada bilo ponuda da ljudi prihvate da grade taj auto put. I divnog čuda, pojavi se Svjetska banka i kaže, ona će stati iza francuske firme dajte njoj posao i daće joj kredit i rješismo mi, dođosmo do Zenice auto putom. I poslušali smo Svjetsku banku, dali posao francuskoj firmi, Svjetska banka nije dala kredit, francuska firma se povukla i mi ostasmo bez auto puta. Ista situacija se ponavlja ovog puta kada je riječ o Bosmalu.

Ja naprosto ne mogu da razumijem da neko ko voli zemlju Bosnu i Hercegovinu, ko želi da građani Bosne i Hercegovine dođu do boljeg života i do mogućnosti da rade i zarade zaista ne dopušta ni jedan korak naprijed. Ja ovdje neću nabrajati propuste bivšeg Vijeća ministara, ali isto ne sviđa mi se, ne mogu gospodina Lagumdžiju spriječiti da govori, neka govori, ali mi se ne sviđa da pod mikroskopom posmatramo svaki potez sadašnjeg Vijeća ministara. Ja imam puno povjerenje u Vijeće ministara i želim da nastave raditi onako kako su započeli. Prvi puta od Dejtonskog sporazuma mi imamo

situaciju da Vijeće ministara i u situaciji kada odlučuje koncenzusom odlučuje i pravi značajne korake naprijed kada je riječ o Bosni i Hercegovini. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vama gospođo Palavrić.

Molim, da imate pravo na repliku. Minuta replika izvolite. Molim, izvolite, izvolite, imate repliku gospodine Lagumdžija po Poslovniku na repliku imate pravo u vremenu koji je propisan.

Prema tome izvolite.

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Dužan sam radi javnosti i radi magnetograma da kažem ovdje sam najbrutalnije optužen od ljudi koji ili su zaštitnici najcrnijih kriminalaca u ovoj zemlji ili jednostavno ne znaju šta pričaju, jer ovdje je za mene rečeno da sam bošnjački narod napravio teroristom, da sam organizovao montirane procese u zadnje dvije godine, da upravljam policijom danas.

Takođe ovdje je rekao da me se ne može spriječiti da govorim, iz čega je evidentna želja šta bi bilo najdraže da se učini, a mene ćete moći spriječiti da govorim samo gospođo Palavrić i vi takvi kao što ste vi samo kada me više fizičke ne bude. Hvala vam, mislim na tom da sam to od vas dočekao da budem živ i zdrav, mada ne djelujete tako.

Takođe je rečeno da ja zastupam Svjetsku banku, što nije tačno, ali očigledno ne znate šta pričate, jer ja ovdje zastupam interese Bosne i Hercegovine i zastupam tezu da bi trebali od najpovoljnijih sredstava na svijetu, a to su u ovom slučaju sredstva Svjetske banke da platimo nešto što je interes građana ove zemlje, a ne da to radimo od komercijalnih sredstava.

Takođe ste ovdje rekli da je francuska firma trebala da dobije kredit Svjetske banke, o čemu ja puno ne znam, jer je to vaša vlada u onom prethodnom sazivu napravili, a naša vlada u prethodnom sazivu federalna je pokrenula i pokazal da se može napraviti iz vlastitih sredstava cesta u jednoj dionici Sarajevo-Zenica.

I na kraju da vam vrlo jasno objasnim. Naćete ovdje investitora koliko vam bog hoće da im date ovaj Marin dvor ovdje i da vam kažu da će vam đabe napraviti projektne dokumentaciju kako će ovaj plac izgledati i da ga onda oni naprave za svoje pare da im ništa ne morate dati. Evo Beriza ovdje koji zna kako su tako nudili ljudi. Normalno to se ne radi, nego kanton, grad, država napravi projektne dokumentaciju, pa onda po njoj raspiše tender i organizuje izgradnju. Ako vi mislite da je neka nauka naći danas ljude koji će vam ovdje na najboljem dijelu zemlje napraviti đabe studiju izvodljivosti, onda vi zaista ne znate u šta ste upali.

I to što vas je narod birao mene obavezuje da vas poštujem, a ja kada sam rekao predsjedavajućem Ministara, ponavljam da će, da mi odgovara na ono što ga pitam, on to po Ustavu po zakonu treba, jer mene je narod birao kao i vas. Vi niste sretni što je mene izabrao, ja vas potpuno razumijem.

SEADA PALAVRIĆ
/nije izašla za govornicu/

ZLATKO LAGUMDŽIJA

Gdje ću biti sretan kada vidim vas šta pričate sa ove govornice. Vjerujem. Čak ste i engleski propričali samnom razgovarajući. Engleski vam bolje stoji, vjerujte mi.

Dakle, da skratim. Gospodin predsjedavajući svakog vijeća ministara će morati odgovarati poslanicima ovog parlamenta kojeg je narod izabrao. Nema dileme nikakve. I ako vam je nejasno, žao mi je. Pobrkao sam ja sa kolegicom Leho.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro. Mislim da je završeno. Idemo. Sada je se za riječ gospodin Nikola Šprić, a neka se pripremi gospodin Ivo Miro Jović.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Gospodo predsjedavajući, cijenje kolege i kolegice, poslanici, vidite nisam naravno htio ranije da se javljam. Sve je moguće u ovoj državi. Moguće je kada neko traži informaciju da umjesto informacije postane predmetom rasprave Parlamenta kao što je recimo kolega Lagumdžija kao poslanik, tražeći informaciju, postaje predmetom rasprave što nažalost govori u kakvom se ambijentu nalazimo. Ja mogu da se slažem i da se ne slažem sa kolegom Lagumdžijom, to je moje pravo, može da mi smeta njegov palac kako ga drži. Počeli smo izgleda razmšljati kako ko izgleda, na kojoj strani spava, a najmanje se bavimo onim što smo izglasali da bude tačka dnevnog reda. Žao mi je što je bilo i ružnih riječi, jer kolega Lagumdžija to sa namjerom da traži ovu tačku dnevnog reda nije po mojoj ocjeni zaslužio.

Ono što je dobro, a naravno o investicijama ponešto i znam, jeste da sve kada su u pitanju strateške investicije bude javno i transparentno. Čim pre to napravimo pretaće potreba za ovakvim načinom i ovakvim raspravama. I ja sam prvi put kada je gospodin Lagumdžija govorio o ovom koridoru rekao da je postavio mnogo dobrih pitanja. I hiljade dobrih pitanja. I to će biti pitanja koja kada ne bude postavljao Lagumdžija bilo bi logično da postave ljudi iz, ne mislim da se ovdje trebamo djeliti na vlasti i opoziciju, da to Lagumdžija čak nije uradio ni u jednom trenutku, ni u jednom trenutku pomenuo.

I prošli put kada je ministar Dokić podnio informaciju ja sam rekao da nisam dobio informaciju iako su mnogi hvalili nešto što meni nije ličilo na informaciju. I danas je u pravu predsjedavajući kada kaže ja podnosim informaciju kao predsjedavajući Vijeća

ministara. Prošli put je podnjio informaciju Dokić valjda kao ministar. Mene interesuje informacija Vijeća ministara. Vijeće ministara ima svoju proceduru odlučivanja kada usvaja informacije koje dostavlja ovom parlamentu. Pa nećemo valjda imati pojedinačnog utrkivanja da ovdje svak izađe kada mi zatraži i u usmenom smislu nas informiše, a papiri mogu pokazivati ne znam šta drugo.

Zato ja mislim za radi odgovornosti budu prema budućim generacijama mora biti pisani trag i mora biti transparentan i mora biti na uvid javnosti, jer mora kada god poslanik zatraži da mu se to da. Nažalost, izgleda da mi to još uvijek nemamo. Nije svejedno, u pravu su oni koji su govorili na koliko godina će biti koncesija i nije svejedno hoće li građani Bosne i Hercegovine kada ide tim auto putem platiti 5 EUR-a ili 15 EUR-a. I to će pokazati fizibiliti studija. Ali ona mora imati ulazne parametre za koje mi moramo znati koji su. Pa ko je lud da se javlja kao investitor, a da ne napravi fizibiliti studiju koja mu odgovara, ali će zavisiti od cijene prolaza, od broja automobila. I ne može Vijeće ministara da se pravda da kaže mi ne garantujemo hoće li broj automobila ili ne. I zato ja mislim da je to državni projekat gdje je isplasnije uzeti i komercijalni kredit i napraviti fizibiliti studiju, ali da država bude vlasnik tog dokumenta.

I nije dobro države kao što je Bosna i Hercegovina, pa i sve državeu tranziciji, pa i nerazvijene zemlje da imaju arogantan odnos prema međunarodnim finansijskim institucijama i kada im se njihovi stavove ne dopadaju. I zato ja mislim da se treba čuvati teških riječi prema bilo kom, ali da treba poštovati pravo ljudi da budu informisani i da ovaj projekat ne bismo ogadili i onima koji imaju namjeru da učestvuju u njemu i onim zlo namjernim koji misle da treba sve razvaliti. U tom smislu ja mislim da treba povremeno da se informišemo, da to budu pisane informacije, a zna se kako Vijeće ministara informiše ovaj parlament. Ukoliko je informacija, ukoliko želimo biti informisani i usvojiti takve informacije.

Ja bih vas molio stvarno da raspravljamo o onome što je tačka dnevnog reda, da čuvamo riječi jedni za druge. Trebaće nam, trebaće nam lijepe riječi, jer je ekonomska situacija ružna. Nećemo pomoći građanima ako danas izvrjedamo gospodina Lagumdžiju, nego ćemo jednostavno pokazati da nismo u stanju da odgovaramo zadatku zašto su nas ljudi birali i kao narodne i kao poslanike u ovom parlamentu. U tom smislu ja mislim da je gospodin Lagudmžija u pravu kada je tražio tačku dnevnog reda i ja mislim i nakon današnjeg informisanja da nisma dobio informaciju Vijeća ministara.

I u tom smislu još jednom moj zahtjev da dobijemo pisanu informaciju transparentnu sa svom korespondencijom na kojoj je insistirao i gospodin Lagudmžija, bez obzira da li se nekom dopada to ili ne. Organi vlasti su birani da rade. Zadatak ljudi iz opozicije da im daju zadaću u interesu ovih građana kao što i oni misle da odrađuju u interesu građana. Ali sa mnogo, mislim ljepših riječi nego što su danas ljudi spremni da se međusobno ekspertiraju. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Predsjedavajući Vijeća ministara, gospodin Terzić.

ADNAN TERZIĆ

Ja stvarno spadam u političare, ali imam je prag demagogije koji ne mogu nikako preći. Ovo što govori gospodin Špirić, apsolutno mi nije jasno. Moguće je da je i sjednica previše traje.

Na početku sjednice jedan od zastupnika ustane i traži informaciju, usmenu informaciju od predsjedavajućeg Vijeća ministara. To se prihvati. Predsjedavajući podnese usmenu informaciju, e sada ni to ne valja, sada treba pismena informacija Vijeća ministara. I to sve da se desi u jednom danu kada zasjeda ovaj dom. E stvarno, ili ja nisam dobro shvatio, ili se ovdje ipak radi o tome da zamjenom teza stalno dođemo u nekakvu aktivnu poziciju da opozicija opoziciji nešto radi.

Gospodine Špiriću, ključna stvar kod auto puteva, ako niste znali, oprostite, ali moram vam reći, je to ko će garantovati da će preko tog auto puta preći toliko i toliko godišnje automobila. Onaj ko to garantuje, ako ne prođe toliko automobila dužan je da plati. Ključna zamka u koju su upali kolege u Hrvatskoj su, je ta što su dali garanciju francuskoj firmi i sada plaćaju tu garanciju. Dakle kada govorimo o zaštiti interesa Bosne i Hercegovine ja pretpostavljam da govorim sa ljudima koji znaju o čemu se radi i kada kažem da Bosna i Hercegovina neće dati nikakvu garanciju to podrazumjeva apsolutno da je najbitniji interes Bosne i Hercegovine, barem u ovom finansijskom dijelu, apsolutno zaštićen.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem. Evo sada replike. Izbolite gospodine Špiriću. PolaHko svi ćete doći na red do petka do 24 ima vremena.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Nažalost kada pričam tonom kakvim sam maloprije pričao, onda me izgleda pojedinci ne razumiju i opet se moram vratiti staroj dobroj praksi da budem mnogo direktniji da bi me ljudi razumjeli. Izgleda baš gospodine predsjedavajući da je vrijeme i dužina trajanja ostavila traga na vaše sjećanje. Ja sam rekao da ste bili poštteni kada ste rekli podnosim informaciju kao predsjedavajući, a ne informaciju Vijeća ministara. I to mi se dopalo što ste rekli. A ja sam rekao, imam to pravo. Ne, ne ja sam rekao da imam pravo da tražim informaciju Vijeća ministara jer znam kakav je način odlučivanja o svemu pa i o informacijama kada je u pitanju strateško investiranje. To nije isto kao kada vi podnesete informaciju i kada recimo imate dogovor koji Vijeće ministara jednostavno glasanjem usvoji. Zna se i kako se glasa o čemu Vijeću ministara.

Druga je stvar što je ovdje Parlament dozvolio da ovdje ministri izlaze i brane projekte i da iznose stav Vijeća ministara bez da zasjedate, pa da odlučujete kako u Poslovníku piše. I to sam prečutao misleći da dam tona nekoj novoj praksi u interesu države Bosne i Hercegovine. A kada vam čovjek pruži prst vi uzmete ruku. Zato svi moramo se uklopiti u pravila i u procedure. Jesu li one tiješne ili komotne to me manje

interesuje. A moram isto tako da vam kažem kada je investiranje u pitanju da bi mogao po koji čas održati kada ste slobodni, vi se slobodno javite, pa ću vam ja da ispričam koliko znam o investiranju u puteve, pa ćete i vi da suočite to samnom. Znam ja ukoliko ne prođe dovoljno automobila da projekat može biti nerentabilan.

Cijenu rentabilnosti ili nerentabilnosti će platiti onaj nesretnik koji sjedi u automobilu i kažemo pošto je nerentabilno neće biti 5 EUR-a, nego će biti 15. Kome ćete onda pričati da nismo bili garant. Jel ovo stoka u Bosni i Hercegovini ili su građani o kojima država treba da vodi računa. Ma da. Ali moraju, naravno da moraju biti poznati uslovi da bi se i zato je dobro da fizibiliti studiju radi država u svojoj ingerenciji. Zato je dobro i zato ste imali tu sugestiju od Svjetske banke. Pa nije Svjetska banka tu sugestiju dala zato što mrzi Bosnu i Hercegovinu. I u pravu je gospodin Lagumdžija kada kaže – ukoliko radimo fizibiliti studiju uz, ako ništa blag pogled Svjetske banke blagonaklonost da će se lakše dobiti investitori i da se projekat učini lakše izvodljivim i to jeste u interesu i Bosmala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Nikola isteklo je vrijeme za repliku.

NIKOLA ŠPIRIĆ

Hvala lijepo. Ali ja bih molio kada repliciramo da ne govorimo nego da jednostavno znamo da se podnosi informacija ne toliko ko zna, koliko se razumije ili ne.

I morate se ovdje, moram vam biti iskren ponašati u skladu sa procedurama i pravilima. Vi ste ovdje predsjedavajući Vijeća ministara, Zlatko Lagumdžija je poslanik. Kada bude obrnuto ja ću isto tako se ponašati.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam gospodine Špiriću. Za riječ se javio gospodin Ivo Miro Jović. Izvolite. Neka se pripremi gospodin Sead Avdić, diskusije. Molim, ne znam evo javljaju se.

IVO-MIRO JOVIĆ

Hvala gospodine predsjedatelju. Još jednom pozdravljam sviju. Gospodin predsjedatelj Ministarskog vijeća nije bio tu, pozdravljam ga i evo malo ja izišao zagovornicu, malo novog ili drugačijeg svjetla na temu – 2 sata smo ovdje i bili smo jako, morate mislim priznati svi udaljeni od teme.

Ovdje smo pričali o međusobnim ljudskim odnosima, o odnosu jednog prema drugom itd. Navikli smo da uvaženi zastupnik Lagumdžija počne sjednicu. Evo prvi puta, danas će mu trebati čini mi se da zaključiti. Mene to raduje. Iz moje diskusije vjerovatno će biti promišljanja da ja podržavam, vjerujte nikoga ne podržavam, mada dolazim iz dijela Bosne i Hercegovine najzaturenijeg, a za sat vremena iz Sarajeva dođem kući. 65 tisuća stanovnika, imamo tursku i austrougarsku kaldrmu u 4 općine. I u svakoj verziji kada

pročitam informaciju da će se graditi taj evo, ljudi će početi govoriti nesretni koridor imate petlju, kako se u narodu kaže ili križanje auto ceste sa imenom Kiseljak. Tako da, nemojte provjeravati moju ljubav prema mojoj domovini Bosni i Hercegovini, to što ću govoriti, nego provjeravajte želim li moju djecu da žurno stignu tamo gdje oni to hoće.

Ja naprosto oni koji su me birali želim doći kući pa im kazati jako sam zainteresiran da se što je moguće prije, ako može do ujutru napravi auto cesta. Ovdje smo danas previše potrošili riječi u kojima, ako se govorilo o auto cesti, onda su već na tapetu kriteriji dodjeljene koncesije. I čini mi se da je to većini ljudima trebalo reći javno okanitet se tog posla. Dajte da vidimo što je do sada urađeno i što treba uraditi dalje. A o dodjeli koncesije, ja se nadam da će valjda za to biti raspisan javni natječaj. Barem ja mislim godinama radim u javnim poduzećima. 3 tisuće maraka, ako želim kupiti namještaja u ured ne raspisem natječaj, ja mislim da ću završiti u zatvoru. Mi govorimo o projektu nekoliko stoljća za ovu zemlju i njene stanovnike i čini mi se da će to sve skupa ići na neka mala ili minijaturna vrata.

Maloprije kada sam ja spomenuo taj, tu cestu u smjeru gdje idem svojoj kući po tom nesretnom samaru od ceste, moram se ponjeti onako ponosno pa kazati ta općina u kojoj ja živim ima više automobila nego Kambodža koja ima 16 miliona stanovnika. Provjerite zemljopisni atlas iz 2002. godine, pa ćete vidjeti da je to točno. E sad možete zamisliti koliko ta općina izdvaja za ove sve, te ceste, te naftu, ne znam ni ja pripadajuće prihode. Ja nisam ekonomista, ali vjerujte da znam reći ono što želim i što hoću i što trebam da kažem i mislim da ćete me razumjeti. Izdvajanja su izuzetno velika, ali se ne vraća ništa. I oni koji su me birali u ove četiri općine i Busovaća i Kiseljak i Kreševo i Fojnica, sa žaljenjem su stalno govorili drago nam je što se pravi auto cesta Ilijaš i Vogošća i to je dobro, ali je sramota da se to gradi iz proračuna, poglavito na način kako se dođe do tih poslova. Mi smo mislili, sigurno smo uvjereni da je tamo otišao naš novac od '51. u tu cestu nije dirnuto, a jedna napravita, pa sruše ov jednu, pa naprave još bolje u istoj ...kojoj ide i željeznica. Kakve to ima veze sada sa auto cestom. Jako dobro i puno ima veze. Pogođeno je navodno za 43 miliona, potrošeno 70. Jel to točno ja to ne znam. Valjda će neko odgovoriti. I kako je došlo se do tog posla. Zato mi je prijamljivije tko hoće neka uzme, da ponudu, uzme koncesiju, naplaćuje to kroz buduće vrijeme.

Međutim, kada mi želimo i hoćemo iz Kluba HDZ i demokršćana danas i ovdje da se porazgovara o jednom zbrda zdola stvorenmo zakonu o koncesijama Bosne i Hercegovine, mene je stid da je ovo zakon zemlje u kojoj ja živim. Zašto? Evo samo jedan članak da pročitam. U članku 4. a to je prije 2-3 mjeseca objavljeno ili 5 ovaj zakon u članku 4. pa stavak 3. – sporna pitanja koja nastanu u svezi dodjele koncesija između Bosne i Hercegovine i Republike Srpske, ja sam mislio da je Republika Srpska u sastavu Bosne i Hercegovine rješava zajednička komisija za koncesije iz članka 6. stavka 2. Jel vam to sve u redu? Ja mislim da nije, a možda jeste. Nego, ja sam mislio da, slažem se ja na tom vašem dobacivanju da je ispušteno. Puno je toga ispušteno pa zato i kažem da je zbrda zdola. Ali se žurilo valjda pa napraviti, e po ovom zakonu trebamo koncesiju, po ovom zakonu trebamo tu koncesiju. Po tom zakonu trebamo natječaj, po tom zakonu trebamo tu izvedbivu studiju da napravimo itd. I kada mi napravimo jedan prijedlog u kojem bi samo promjenili ono da to bude transparentno čuvena, poimljena riječ u

posljednje vrijeme u svakodnevnom govoru ljudi poglavito iz međunarodne zajednice otvoreno, iskreno itd. što bi se podrazumjevalo pod tim transparentnim, onda mi jutros dobijemo dnevne novine sa naslovom gore HDZ je u dogovoru sa Račanom iz usta našeg gospodina predsjedatelja. Po kom dokumentu? Po koj osnovi? Koje je to pipljivo što može se u tome reći? Ja kažem da ovaj zakon treba na reviziju, ne jednu tu točku nesretnu što smo je pokrenuli, nego kad sam ovo vidio strah me je. Ovo treba što je moguće prije staviti van snage.

Postavljam pitanja – kada Bosmal sačini studiju izvodljivosti i preda tu dokumentaciju na uvid pitam tko je vlasnik te dokumentacije? Danas ovdje čujem, ponavljam opet nisam ekonomista da će oni i ta sredstva za otkup zemljišta, tko je vlasnik te zemlje ako je Bosmal otkupi? Pa zar je onda više upitno raspisivati uopće natječaj za izvođenje radova i dobijanja koncesije ako je to Bosmalova zemlja. To ja tako mislim. Ne znam. Iz ovoga svega tako proizilazi.

Pitam isto tako – zar je bilo teško napraviti pozivni natječaj za izradu ove studije izvodljivosti? Pa ili interni ili međunarodni, mada mislim da tu nije bilo ni teško i da bi bilo to jako, puno bi ovoga svega jako puno bi ovoga svega razrješilo i ne bi došli u ovu poziciju koju je sad. Ali, evo meni je drago, vjerujte drago mi je da netko ima ko to radi i ko će doprinjeti da što prije dođemo do auto ceste.

Zainteresiranost Svjetske banke, između ostalog, vidite da je raspisan natječaj da i Svjetska banka kada se javi i mnogo njih ko zna koliko mi nepoznatih koji bi se javili za tako jedan grandiozan projekat.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine Joviću privodite kraju diskusiju, ja vas molim.

IVO-MIRO JOVIĆ

Dobro. Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dakle ja vas molim da privodite kraju diskusiju. Hvala vama. Gospodine Sead Avdić. Izvolite.

SEAD AVDIĆ

Koleginice i kolege, ja polazim od pretpostavke da mi imamo politički koncenzus i da imamo sve i dobre namjere i plemenite pobude oko izgradnje Koridora Vc. Jednostavno ako smo na toj promisiji i tim principima, onda stvarno ne bi trebali izmjenjivati teške riječi ili jednostavno pretvarati ovo u politički šou, ovo je jednostavno projekat stoljeća, mega projekta koji započinje Bosna i Hercegovina.

Što znači da smatra neproduktivan ovakav oblik rasprave, sistem komunikacije i dobijanje informacija takođe ne adekvatan, ne blagovremen i jednostavno nepotpun i tu

tom smislu znači bitno je uspostaviti jedan princip shodno zaključku koji smo mi jednostavno usvojili od prošle sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Tim više što ako taj projekat kreće kakva je to politička poruka, kako i na koji način Parlament se uključuje u realizaciju takvog jednog posla, koji je to oblik nadzora Parlamenta itd. itd. Sve se tu postavlja kao znak pitanja. Objektivno mi ne možemo biti ovdje inženjeri, pa jednostavno projektirati taj Koridor Vc. Pa to je van svake pameti ljudi. Daj da se prizovemo jednostavno situaciji realnosti parlamentarnog nadzora nad takvim jednim projektom. A ne da mi projektujemo taj Koridor Vc i da imamo svaki detalj jednostavno koliko će bankina na tom projektu biti metar itd. itd. Znači morali bi imati razuma, jednostavno biti sasvim korektno opredjeljeni prema ovom projektu. Znači ne može projektovati ovo. Mi smo zaduženi za projektovanje tog Koridora Vc. To je jedno.

Znači predlažem Kolegiju da kako smo obavezali Vijeće ministara da svake redovne sjednice Predstavničkog doma Vijeće ministara ne u usmenoj formi, ne u formi izlaganja ministra ili predsjedavajućeg Vijeća ministara dostavi informaciju Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine o stanju i poslovanju i izgradnji Koridora Vc. To je pod 1. To tražimo. Znači apsolutno je nužno na takav način komunicirati. Sve druge improvizacije, sve drugo

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ
Svake redovne sjednice.

SEAD AVDIĆ
Svake redovne sjednice da. Svake redovne sjednice.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ
Alah salamet. Dobro. Nastavite dalje.

SEAD AVDIĆ

Možemo se dogovarati, možemo se dogovarati, ali svake redovne sjednice jednostavno informacija. To nije teško. Imamo resorno ministarstvo brate dragi, na jedan list papira, na dva lista papira se to može napraviti. Nemojte smatrati da je to opterećenje od Vijeća ministara. Možemo mi nastaviti ovaj politički šou.

ŠEFIĆ DŽAFEROVIĆ

Molim vas. Molim vas. Pazite, molim vas. Ulazimo u završnu fazu molim vas. Ja sam počeo pomalo, molim vas gospodine Kuniću nemojte. Gospodine Avdiću dajte i vi vaše prijedloge da završimo, da idemo

SEAD AVDIĆ

To je prvi zaključak.

Drugi zaključak. Objektivno se nalaže jedna ideja, a to je, s obzirom da je ovo dugoročan projekat, sobzirom da se puno toga prelama preko ovoga projekta, nema prećeg zadatka nego formirati jednu komisiju za nadzor nad ovim projektom od strane i Predstavničkog doma i Doma naroda Parlamenta skupštine Bosne i Hercegovine. Svidalo se to nekom ili ne svidalo. Ovakav oblik upoznavanja i komunikacije i nadzora nad projektom je neostvariv, odnosno nije korektan, nije primjeren datoj situaciji. Znači jedna komisija koja bi se permanentno pratila nadzornu i transparentnost rada Vijeća ministara. To je pod 2. Može i komisija za soabračaj. Izvinjavam se. Kako da ne. Može.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas malo pažnje. Dajte molim vas, nemojte komentarisati vi za govornicom, nemojte vi komentarisati dok govornik govori. Dajte prijedloge da privodimo sjednicu kraju.

SEAD AVDIĆ

I pod 3. Mi moramo insistirati ma kakvo obrazloženje Vijeće ministara bilo, studija izvodljivosti mora biti vlasništvo države Bosne i Hercegovine. Država izvodljivosti mora biti rađena pod mentorskom kontrolom vođenjem, koordinacijom koordinacionog odbora, odnosno Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Studija izvodljivosti još jedanputa ponavljam mora biti vlasništvo države Bosne i Hercegovine, što znači tu nema alternative. To ne može biti privatno vlasništvo bilo koje firme. I u tom kontekstu ta studija izvodljivosti daje odgovore na mnoga pitanja danas koja se postavljaju.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ima li još prijedloga?

SEAD AVDIĆ

To su tri i na kraju da kažem da se mi ne polemiziramo sa Svjetskom bankom, sa MMF itd. mi moramo harmonizirati naše odnose sa tim svjetskim bankarskim i ekonomskim institucijama. Vi dobro znate da nam monetarnu i jednostavno strategiju makroekonomskog razvoja Bosne i Hercegovine vodi MMF i Svjetska banka, što znači bilo bi dobro da harmoniziramo odnose i da ne zatežemo odnose i da se ne suprostavljamo ako treba javnu raspravu obaviti snjima kako da ne, ali u tom kontekstu znači jednostavno imati i čuvati dignitet i slažem se vratiti povjerenje domaćoj znanosti i pameti, nauci, vratiti povjerenje jednostavno domaćim ljudima da radove postave svi koji mogu to da rade uz neophodnu pomoć međunarodnih eksperata koji su nužno potrebni. Ja mislim da nam ne trebaju međunarodni krediti koji će finansirati strane eksperte

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam gospodine. Privodite diskusiju kraju. Hvala vam.

SEAD AVDIĆ

jednostavno na uštrb domaće pameti. Hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Još predsjedavajući Vijeća ministara ima riječ i zaključujemo raspravu. Izvolite.

ADNAN TERZIĆ

Kažu naveće u kafani što bliže zori sve gori gosti. Svaki, svaka parlamentarna skupština da se traži informacija, da se traži pisana informacija od Vijeća ministara. Gospodo vi možete taj zaključak dobiti, donjeti, ali ja vam, apsolutno vas uvažavajući moram reći da nećete dobiti svako zasjedanje, redovno zasjedanje da nećete dobiti tu informaciju, jer vam nemamo šta napisati. Jedino da vam izmišljamo. Jednostavno da vam izmišljamo ili da vam šaljemo prazne listove. Znači to je, ja vas molim da zadržite na onome prošlom zaključku da smo dužni vas informisati itd.

Parlamentarni nadzor nad realizacijom ovog projekta, ja ne znam šta bi to doprinjelo ovom projektu. Imamo Ministarstvo saobraćaja, imaćemo komisiju za koncesije. Parlamentarni nadzor će biti u tome da će ono što odluči komisija za koncesije morati, ne odlukom Vijeća ministara, nego odlukom ovog predstavničkog doma biti validno i bilo koji koncesioni odnos sa bilo kojim ponuđačem od Bosmala pa ne znam ni ja ko se može na kraju pojaviti kao koncesionar će biti validan samo kada ga verifikuje ovaj predstavnički dom. I kud ćete veći parlamentarni nadzor. Šta sada treba još neka komisija da svaki dan sjedi sa Ministarstvom prometa i komunikacija, ili sa koordinacionim timom kojem sam ja na čelu i da traži neke informacije i da traži, kao što sma prošli jedan od prošli puta rekao lisicu u šumi.

Ja prepostavljam da ima određenog nepovjerenja, ali mi dozvolite da ima određe i ne upućenosti. Znači niko u ovoj državi nije Bosmalu dao koncesiju. Niko u ovoj državi ne može razmišljati u pravcu gospodine Joviću da neko bude vlasnik zemljišta u Bosni i Hercegovini osim države Bosne i Hercegovine. To što će se dati na korištenje to je druga stvar, ali ko god bude gradio put i ko god bude dobio koncesiju država će biti vlasnik tog zemljišta, a za vrijeme trajanja koncesije će koncesionar biti korisnik. I otvarate se toliko pitanja na koji zbilja ima jasnih transparentnih odgovora koji idu upravo u pravcu da možemo reći da Vijeće ministara štiti interese države Bosne i Hercegovine, ali između ostalog i zbog toga što se čačka po stvarima gdje apsolutno nema nikakvog smisla.

Ja želim da kažem Vijeće ministara je utvrdilo da Zakon o koncesijama je upravo onakav kakvoga je okarakterisao i zastupnik Jović. Znači zbrda zdola napravljen, šlampav i naše minitarstvo komunikacija i prometa će pokrenuti izmjenu i dopunu Zakona ne jednog člana ne, nego kompletnog zakona da se, čisto da se urade pojašnjenja da se isčiste one stvari koje su nedorečene ovim zakonskim propisom i normalno da će se jedan takav zakonski prijedlog dobiti u proceduri.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem se predsjedavajućem Vijeća ministara.

Dame i gospodo poslanici, ja se dakle u ime svih nas zahvaljujem predstjedavajućem Vijeća ministara koji je danas dao informaciju i dao odgovore na pitanja koja su postavljena.

Slažem se sa tim da je rasprava danas izlazila izvan okvira izvan dnevnoga reda i bilo bi mi mnogo draže da je rasprava bila onako kako je to uobičajeno kod ovakvih tačaka dnevnog reda – Informacija pitanja, odgovori i idemo dalje. Nažalost nije to tako bilo. Iz toga će se izvući, svako će za sebe izvući iz toga zaključke.

Ovaj dom je prošli puta donjio jedan zaključak koji je dugoročnijeg karaktera, a to je da Vijeće ministara ovaj dom povremeno informiše o aktivnostima oko izgradnje Koridora Vc. To je dakle naš zaključak o kojem smo mi glasali.

Ja se još jedanput zahvaljujem i predsjedavajućem Vijeća ministara i onima koji su postavljali pitanja, a ne onima koji su širili diskusiju na ovu ili na onu stranu i ja ovu tačku dnevnog reda proglašavam završenom i objavljujem da je završila rad 17. sjednica Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine. Hvala vam.

Sjednica je završila sa radom u 19.00 sati.